

31644

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 10-వ తేది గురువారము } No. 286
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ సప్తమి. } సంచిక ౨౮౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే చేలకువేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది

తలనొప్పులమాన్పును, వాయుపోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పొట్టబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంచితవివరించి.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు. 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, వద్రాసు
లేక
249, క్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

కానుబంగారమునపును, మంచి వెండికిని గాఢంబో చేయగలము.
కరంచందు చబితదాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకపాలెబ్బి, నాహుకారుపేట మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

వి.సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు,

నగల వర్తకులు, 2, 3 కుప్పముత్తు వీధి, తిరువట్టిశ్వరంపేట,

పోస్టుబాక్సు నెం. 423 ట్రిప్లి కేను, మద్రాసు.

ఉత్కృష్టమైన రాళ్లనగలు, వెండిబంగారు వస్తువులు, అన్ని తరగతులలోను తయారుచేసి
వ్యాపారముచేయుదుము. బజారు వస్తువులకు మా వస్తువులకు హక్తిమతకాంతరమును గమనింపుడు.

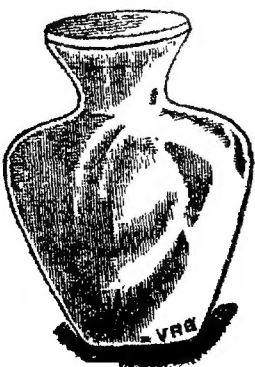
క్యాటలాగు కోరినవారి కుచితము

3379

వర్తకుల కొకసలహా!

కేంథివిలాసము "ఉమ్మిడియార్"
టెలిఫోను నెం. 2802.

అలోచనఎందుకు! నిర్భయముగా వారిపారిస్వస్థలములనుండియే
లాభమును శ్రమపడకయే గడించవచ్చును.

ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును మాకు ఏజంట్లు కావలెను. వారికి వెండి, బంగారు
నగలు, పాత్రలు, వేడుక సామానులు, పువ్వురాగములు, కంపులుచే కట్టబడిన
మోపులు, తోడులు, లేదా రేలు, మొదలగునవి టోకుగా సరఫరా చేయబడును.

సవరం బంగారుకు, నీమవెండికి పూచీ నియ్యబడును.

పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

(1842-2)

నగల వర్తకులు, 25, వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మంచితరూము త్వరపడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కార్తీకమాహాత్యము

పురాణము

3165

గ్రంథకర్త—అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.

ఇది స్కాంధపురాణములోని పవిత్రమైన కథాంతా
పరిగణితమును దానికి సూత్రవాంఛితము. కథ లత్యయ్యత
ములు. శైలి మనోహరము. అనేక సుందరీయములు మెప్పు జేరి
నది. కార్తీకమాసములో కేమి, యితికాలములో నేమి.
హిందువు లెల్లఁజదివి పురుషార్థము నాజ్ఞింపఁజెగిన గ్రంథము.
పద్యములు సులభశైలితో వ్రాయఁబడినవి. 180 పేజీలు.

పోస్టు ఖర్చులు గాక వెల రు 1-0-0 మాత్రమే
అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,

కొత్వారు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా,

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్

ఇన్సూరెన్సు సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు: కలకత్తా

కేవలము హైదరాబాదులోనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.

భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000

రాబడి రు 75,00,000

భీమా నిధి రు 60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలె

ను. విశేషములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు.

పి. రంగస్వామయ్యగారు

బ్రాంచి మానేజరు పోస్టుబాక్సు 223 మద్రాసు.

పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు

గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రతినిధి, కాకినాడ,

ఆంధ్ర నట ప్రకాశిక నిర్ణేతలును బహునాటక గ్రంథకర్తలును నగు బి. శ్రీ పసుమర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన సావిత్రి అను 6 అంకముల నాటకము

పెక్కు సంఖ్యలో ప్రాచుర్యములతో ముద్రింపబడి విక్రయమునకు సిద్ధమైనది. వెల రు. 1-0-0 తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

వలయువారు:—ఆంధ్ర ముద్రణాలయము, బందరు అనిగాని, గ్రంథకర్తగారిపేరున కొజ్జలిపేట బందరు అనిగాని వ్రాసికొనిన బడయగలరు.

మహా ఘనత వహించిన నిజాం సర్కారువారి ఇనుపదారి

(నట్టముల ప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

భద్రాచలం శ్రీరామనవమి పుత్సవము

శ్రీరామనవమి పుత్సవమునకు పోదలచిన యాత్రీకులు భద్రాచలమునకు ౨౦ మైళ్లుమాత్రం దూరములోవున్న, నైజాంరైల్వే కొత్తగూడెం స్టేషనుకు టికెట్లు తీసుకోవలయును.

పుత్సవ కాలములో బెజవాడ కొత్తగూడెంలమధ్య ప్రతిదిగ్గమున్ను, అవసరమునుబట్టి యింకా యెక్కువ తరుచుగానున్న రైళ్లు నడపబడును చాలినంత మంచి నీటిసదుపాయమున్ను, ఆహార పదార్థములున్ను కొత్తగూడెం వద్ద యేర్పాటు చేయబడినవి.

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు ఆఫీసు,

శికింద్రాబాదు ౫-వ, మార్చి, ౧౯౨౭

జి. వెడ్డి

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు

ట్రాఫిక్ సూచరింపబడెంట్లు

వివరితచర్య

సమ్మెదారులను పనిలోనికి రానియ్యకుండుట

పనివాంఛకు కేంద్రసంఘపు ఆజ్ఞలకు వేచియుండుట విశాఖపట్టణము లో వర్తించు:— కేంద్రరైల్వే స్టేషను యూనియనువారు కరగపురమునుండి సమ్మెదారులను పనిలో తేగవలసినదని గత రాత్రి తంతింపిరి. కాని అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ మ్యానేజరుగారు వారిని పనిలోనికి రానియ్యటకు సమ్మతింపలేదు. అంతటానికి వారు ఖరగపురమునకు సలహాకొరకై తంతునయిరి. అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ సూచరింపబడెంట్లు యీ ప్రయాణ సౌకర్య ప్రతిబంధక కారకుడని నిందాలోపణచేయును నోటిను జూరిచేసినారు గతరాత్రి విశాఖపట్టణములో పనిలో చేరిన వానిని నేటికొరకుండు అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ సూచరింపబడెంట్లు పనినంపి వెనకొట్టెను.

మిత్రమండలి-బక్లార్

సర్ బి. యాక్. శర్మగారి ఆధిపత్యముక్రింద యీసెల 2-వ తేది కోలాచలం వెంకటరావుగారి పురస్థానమున (Town Hall) గోపాలకృష్ణగోఖలేగారి 12 వ వార్షికాబ్ది కము జరుపబడెను.

సభ 4 గంటలకు మ. రా. శ్రీ యాక్. సంజీవరావుగారు (బి. యె.) ప్రార్థన గావించినతరువాత సర్ బి. యాక్. శర్మగారు ప్రారంభమున తమకు మిత్రమండలి సమాజము నందు ఆధిపత్యము చెందవలసి కలిగినందుకు చాల సంకోచమును వెల్లెబ్బియు తమకు బక్లార్ పరిశ్రమను ప్రభుత్వముగ నుపాధి ముప్పదిసంవత్సరముల క్రిందట తాము ముదరాను శాసనసభకు అభ్యర్థిగా నిలిచినప్పుడు కలిగియుండినదనియు అక్కాలమున తనముఖ్యస్నేహితుడైన తనకు ఎదురుగా సభలో మాన్యున్న మ. రా. శ్రీ కోలాచలం వెంకటరావుగారి సహాయము వల్ల తాము ముదరాను శాసనసభ ప్రవేశించి నట్లును ముచ్చటించిన తరువాత మ. రా. శ్రీ టేకురు సుబ్రహ్మణ్యం, బి. యె. పక్షిలు గారు "గోఖలేగారి" కీర్తితమును బహుగంభీరముగా వుపసంగించిరి. తరువాత సర్ బి. యాక్. శర్మగారు, గోఖలేగారి జీవితమును గురించియు, వారిదేశ సేవనుగురించియు చాల గంభీరముగా ముచ్చటించిరి. తరువాత మ. రా. శ్రీ కె. శింగరాచార్యు, (మిత్రమండలి, కార్యదర్శి) అభ్యర్థులకు వందనములు ఆచరించుటతోను అగ్రాసనాధిపతులను పుష్పమాలాలంకృతులను గావించుటతోను నాటిసభ ముగిసెను. సర్ బి. యాక్. శర్మగారు 2-కి-27 సాయంకాలము 6 గంటల వైలుకు రాజమహేంద్రవరమునకు బయ్యిరి. (ఒకవిలేఖరి)

బీహారు ఓరిస్సా శాసనసభ

మంత్రుల జీతములపై చర్చ

స్వరాజ్యయుల తీర్మానము ఓడిపోవుట

అడవుల ఆక్రమణము నిరాకరింపబడుట

పాట్నా మార్చి 8-నిన్నటిదినము బీహారు శాసన సభలో 55-88 ఓట్లతో చోటా నా గ పూ రు వైకేటు అడవులను ప్రభుత్వమువారు ఆక్రమించుటకుగాను కోరి రూ.1,00,000 నిరాకరించబడెను. ఈ మొత్తము నిరాకరించుచు ప్రతిపాదించి అధికారతరఫావల యిందువలన రయతులు భూస్వాములు తమ హక్కును గోల్పోవలసి యుండుననివాదించిరి. అడవులన్నియు పాడయిపోవుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు వశపరచుకొని బాగుచేయవలసినదని ప్రతిపాదించుచుండగా పాడెదరని యు ప్రభుత్వము వారు జెప్పియుండిరి.

మంత్రుల జీతములు తగ్గించుతీర్మానము

నేడు శాసనసభ స్వరాజ్యయులు మంత్రుల జీతములను గూర్చిన డిమాండునందు రూ. 100 తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించి పరిపాలనావిధానముగూర్చి తీర్మానముచర్చ ప్రారంభించిరి. బాబూనిన్న నారాయణసింగుగారు కోతను ప్రతిపాదించుచు, యిది ప్రస్తుత మంత్రులయెడ విశ్వాసహీనతను వెల్లెబ్బింపుటకుద్దేశించబడినది కాని మంత్రులమును నిందించుటకుకాదనిరి. ప్రస్తుత మంత్రులు అధికసంఖ్యాబలముగల స్వరాజ్యపక్షము వారిని పిలువమని గవర్నరుగారిని కోరకుండ అట్టి బలములేనిది తామే మంత్రులవలె స్వీకరింపబడు క్రమవిరుద్ధముగనున్నది. మంత్రులు ఎన్నికసభ్యులలో అధికసంఖ్య ప్రోత్సాహమునుబడయవలెనని బట్టినిర్మాణమునందు గలదు. మంత్రులు తావనలందించు విధానమును విస్మయముగ ప్రకటింపలేదు. తిరిగి మాడవసారి వీరినే మంత్రులుగనియమించి రాష్ట్రములో జేరవ్వరు సమర్థులు లేనట్లు ప్రకటించుట రాష్ట్రమున కపకీర్తివచ్చుచున్నది. స్వరాజ్యయులు కాని యితరుల కవకాశమిచ్చి యుండవలసినది. అని జెప్పిరి. బాబు లక్ష్మీధర మహంటిగారు ఓరిస్సా ప్రాంతమువారికి రాష్ట్రపాలనమునందు తగిన అవకాశ మియ్యలేదని చింతించిరి. మాడవమంత్రుని ఓరిస్సావాని నియమింపగోరిరి.

ప్రతికూలవాదము

గో. హమాండుగారు, మంత్రులు సభవారందరి యామోదమును బడయవలెను. వారు ఎన్నికసభ్యులందరికి సంతృప్తి గలుగునట్లు పనిజేసిరి. ఓరిస్సాతరపున ఒకమంత్రుని నియమింపమని గోరుట బాగులేదు. ప్రధాన శాసనసభలో నొకమంత్రు ఓరిస్సా ప్రాంతమువాడే యుండెను. ఇది ప్రత్యేకము అట్టి

మంత్రులు నియమించుట జాతీయాభివృద్ధికి నష్టదాయకమని జెప్పిరి.

గో. బ. మహమ్మదు మెయినువారు స్వరాజ్యయులు పరిపాలనా విధానమును భగ్గుపరచుటకే వచ్చిరిగాన వారిమాటలు వివరాదు. సంస్కరణముల కొనసాగింపమద్యేకముగలవారందరు మంత్రులను బలపరువలెనని గోరిరి. బాబూరాజు హరిశింగుగారుగూడ తీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగ మాట్లాడిరి.

గో. గణేశదత్తశింగుగారు స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖమున త్రి గారు తమకు స్వరాజ్యపక్షమువారితప్ప తక్కిన సభ్యులందరు సహాయపడెదరనియు, ఓరియా సభ్యులు వేరొకమంత్రు యుండవలెనని కోరుటచే యీ తీర్మానమును బలపరచుచున్నార. ఆ విషయము ప్రభుత్వమువారు గర్హయింపవలసి యుండుననిరి.

గో. సర్ సయ్యదుమహమ్మదు ఫకీరుద్దీనుగారు, విద్యా శాఖమంత్రి తాను ఆరెండ్రునుండి పనిజేయుచున్నను ముప్పేగాని మెప్పులేకుండెననియు, మంత్రులని సోఖ్యప్రదమైనది కాదనియు, తనకు యెట్టి యిబ్బందులు బాధ్యతయు లేకుండ న్యాయవాదవృత్తియందు చిక్కువలకుబడి గలదనియు జెప్పిరి. ఓరియాసభ్యులు తమకు మంత్రులపై నెట్టి కోపములేదనిరి. అట్టియెడ యీ తీర్మానమునకు బలపరువవలెననిరి.

తీర్మానము ఓటునకు వెట్టిగ 44 ప్రతిపాదులు 36 అను మాత్రంతో ఓడిపోయెను. ఓరిస్సాసభ్యులు తటస్థముగనుండిరి.

గవర్నరుగారి అతిథులు

గవర్నరుగారి పరివారము ఖర్బులలో రూ. 100 తగ్గించవలెనని డిమాండు 54-22 ఓట్లతో నిరాకరింపబడెను. దేవక ప్రసాదశింహా (స్వతంత్ర కాంగ్రెసు) తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు ప్రభుత్వముండిరమున విందులుజేయునపుడు అతిథులలో భారతీయులకు విరోధియనుటకు వ్యత్యాసముజూపు పద్ధతిని నిరసించిరి. చాలమంది సభ్యులు యీ తీర్మానముతో తమకు సంబంధములేదని జెప్పుచు ఉపన్యసించిరి. గో. హమాండు (సభానాయకుడు) బదులు జెప్పుచు, గవర్నరుగారు తమ అతిథుల సత్కారబాధ్యతను తామే వహించిరి. గాన సభలో ఉద్యోగతవ్వరు సమర్థింపవలసినవారేదని జెప్పిరి. సభ నాటికి ముగిసెను.

బాంబే శాసనసభ

బాక్సేస్కీముగూర్చి ప్రకటన

బాంబాయి, 8:— కేజ్రీ జిహంగీరుగారు అభివృద్ధిశాఖకు గాను రూ. 66 లక్షల డిమాండును కోరినపుడు బాక్సే పూర్వపుటకు గూర్చి ముఖ్యముగ ప్రకటన గావించిరి. ఈవిషయమున మియర్స్కమిటీ రిపోర్టు ననుసరింతుమని జెప్పిరి. 1,2,7 బ్లాకుల పూర్తిజేయబడుననియు, 6 వ బ్లాకు విషయమున శాసనసభ వారు సూచించినరీతి పని జరిపెదననియు, సర్ జార్జిలాయడు డ్రెడ్జరు (యంత్రము) పాడగుటకు ఉద్యోగతవ్వరును ప్రత్యేకముగ బాధ్యులుగారియు, దాని భీమకేసినను కంపెనీవారు బాధ్యతను వహింపకున్నారనియు జెప్పిరి. సర్ జోసెఫుకే గారు బాక్సేను గూర్చిన 43 లక్షల డిమాండులో 21½ లక్షలు, కోత ప్రతిపాదించి 6 వ బ్లాకుపని నిలుపుజేయగోరిరి.

నిన్నను శాసనసభలో జాతీయపక్షమువారును, సంయుక్త జాతీయపక్షమువారు, స్వరాజ్యపక్షమువారును కలిసి నాసికుజెట్టిలీని గూర్చిన డిమాండులో కోతమాచనను ఓడించిరి. ఈమాడు పక్షములు గల 10 సి ప్రభుత్వమువారి కనుమలము గ ఓటు జేయుట చాల ఆశ్చర్యకరముగనున్నది. మహమ్మదీయులును బ్రాహ్మణీకరులును యివి వరకల్ల ప్రభుత్వమువారికి నిరంతరము సహాయపడుచు నైమాడు పక్షములను ఓడింతున్నందుకు నిన్న నీపని జేసినది తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె)

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతో ముటవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాటకుండును. నోటుదగ్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్తులములవలె తెల్లగా నుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనం జిహ్వా, బాంబాయి - మదరాసు.

గ్రామపునర్నిర్మాణ ఉపసంఘపు రిపోర్టు

శ్రీయుతులు మండపాళ రంగయ్యనాయుడుగారు తన పాతపు సుబ్బారావుగారు 4-2-27 తేదిన కాకినాడలో సమావేశమై చేసిన విత్తుప్రకాశికను మరల 5-8-27 తేదిన చెన్నపురిలో శ్రీయుతులు వేదోద్ధారక కాశినాథుని నాగేశ్వరపు పంతులుగారు, బులసు సాలబహుద్రిగారు తనవారపు సుబ్బారావుగారు సమావేశమై గావించిన తుదిపరిష్కారపు రిపోర్టు.

ఈ విషయములను గూర్చి మిగతా మెంబర్లలో శ్రీయుతులు గొల్లపూడి శివారామశాస్త్రిగారు, డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభిశివారామయ్య పంతులుగారు యిచ్చిన సలహాలను తదితరులలో శ్రీయుత నరసింహాచార్య సత్యనారాయణగారు యిచ్చిన సలహాలను యీ సమావేశములో ఆలోచించడమైనది.

ఉపసంఘమువారి ప్రణాళిక

1. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు 5 గురునకు తక్కువకానియు, 9 గురునకు ఎక్కువకానియు సభ్యులతో నొక ఉపసంఘమును నియమింపవలెను.

2. ఈ ఉపసంఘమువారు ఆంధ్రజిల్లాలలో గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు తన ప్రబోధమును ప్రచారము మూలముగను కరపత్రముల మున్నగు వాటివలన గావించుటకు సంపూర్ణాధికారమును కలిగియుండవలెను.

3. ఉపసంఘమువారే యిందులకు సంబంధించిన ప్రచారములను నియమించి వారికి వేతనములు వగైరాలు యిచ్చుట; సాధ్యమైన పునర్నిర్మాణకార్యములు సాగించుట మొదలగు పనులు చేయుటకు కూడా అధికారము కలిగియుండవలెను.

4. ఈ ఏర్పాట్లకు కావలసిన ద్రవ్యము నె 1 కి రూ 1500 లకు తక్కువకాకుండా నిధిని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఏర్పాటు చేసి ఉపసంఘమువారికి అధనమును వశపరుపవలెను. ఆ ఉపసంఘమువారు తమ కార్యనిర్వహణతో ప్రతిమాడు నెలలకు నొక రిపోర్టును ఆదాయవ్యయపట్టికతో ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారికి అందజేయుచుండవలెను.

ఉపసంఘమువారు చేయుపనులు

1. ప్రతిజిల్లాకును ఆధమము యిద్దరి ప్రచారకులను ప్రయాణాధ్యక్షులతో సహా నె 1 కి రూ 50 లకు తక్కువకాకుండా ఒక్కొక్కనికి యిచ్చి నియమించుట ప్రతిజిల్లాలోను ముఖ్యమైన గ్రామములలో అనగా 50 కి తక్కువకాని గ్రామములలో గ్రామపునర్నిర్మాణావశ్యతను గూర్చి ఉపన్యాసము లిచ్చుచు గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రణాళికలోని అంశములను వీలై సంతకము అవరణలోనికి తెచ్చుటకు పాటుబడుట.

2. జిల్లాలోని అన్ని గ్రామములకు కరపత్రముల ద్వారా ప్రచారము చేయుట, ప్రతిమాడు మాసములకు నొక కరపత్రమును ప్రచురించి అన్ని గ్రామములకు అందజేయుట.

3. ఈ ఉపసంఘసభ్యులు ఆవసరమును బట్టి ప్రచారమును జేయుట.

ప్రస్తుతస్థితి

హిందూదేశములో 685666 పట్టణములున్న 2318 పట్టణములున్న గలవు. ఆంధ్రదేశములో 29971 గ్రామములున్న 124 పట్టణములున్న గలవు. హిందూదేశములో మొత్తకి 98 గురు పట్టణముల మిగతా 7 గురే పట్టణములలోను నివసించుచున్నాడు. కావున గ్రామజీవితము బాగుపడుట ముఖ్యవసరమైయున్నది.

గత ఆరువత్సరముల నుంచయు దేశమందు చందారూప కముగ ధనమును ఆనేకపర్యాయములు వసూలు చేసియుంటిమి. చందాలను యిచ్చువారు ప్రజాసేవయొక్క విలువను తెలిసికొని కృతజ్ఞులనందు యిచ్చుచున్నవారే. క్రొత్తవారిలో చలనము కలుగజేసి ప్రజాసేవకారకు త్యాగమును పురస్కరించుట ఉద్యమము యేదియు ప్రస్తుతము లేదనుకొనుట వట్టికల్లు. ఈ గ్రామపునర్నిర్మాణోద్యమమే అన్ని పార్టీలవారిచేతను త్యాగమునకు పురస్కరింపబడు ఉద్యమము.

గత ఆరువత్సరములలోను అనేకులు వారివారి వృత్తులను వదిలి ప్రజాసేవకు జీసి ఆరికముగను కారీకముగను కృతించుచున్నారు. అందువల్ల చాలమంది వరల వృత్తులను స్వీకరించిరి. ప్రజలు మరల పట్టివారిచే సేవచేయుచుకొనుటకు సంసిద్ధులైనవారుకూడ మరల ప్రజాసేవకు గడంగుటలో వింత ఏమియు నుండదు.

స్థానికస్వపరిపాలన, పరపతి సంఘములు, గ్రామ సంఘాయతీ మున్నగువానికి హెచ్చరిక

స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములవిధి యిచ్చే యొనను వారు యీవనిని నెరవేర్చక పోవుటయే గాక పార్టీకక్షలకులలో నై సరిగ్ ప్రజాసేవ చేయక పోవుట అందరికి తెలిసిన విషయమే.

స్థానిక సంఘముల వారు వారు విధివృత్తులను గుర్తించి నిజమగు ప్రజాసేవకులై గ్రామపునర్నిర్మాణ పాటుబడుదురు గాక! వోల్టేజీ మావ విజయము (ప్రజాసేవలనే పట్టు పంపించి వారిచే ప్రజాసేవను స్వీకరించుటకు తన శ్రమను వహించుదురు గాక. కాంగ్రెసువారు స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములవల్ల కూడ ప్రజాసేవను గనపరుపవలెననియందు ప్రవేశపెట్టవలెనని కాంగ్రెసు తీర్మానములను తేసినది. స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములగా మనపూర్వజులు స్వరాజ్యమునకు పోరాడిన సమయములలో నిష్పిత సంస్థలు. అట్టి సంస్థలలో నైవా చస్వరాజ్యోద్యమములకు నంతయు లన్నిటిని పెంపొందించ వలసియున్నది. ఇంకను ఎన్నియో స్వపరిపాలనా హక్కులను యితర వేశపు స్థానిక సంస్థలకుండునుటల మన దేశమును పాండవలసియున్నది. అట్టివాటికెల్ల ఆందోళన జరిపి త్వరలో సంపాదించుట ఆగ త్యము.

ఈ ఉపసంఘమువారు ధనమును సమకూర్చు విధానము

- 1. గ్రామ ఉమ్మడిసామ్య.
- 2. పరపతి సంఘములలో నుండే డివిడెండులు.
- 3. చందాలు మున్నగు వాటివల్ల వసూలుచేయవలెను.

గ్రామములలో నుండవలసిన ముఖ్యాంశములు

- 1. జాతీయ పాఠశాలలు.
- 2. రాత్రి పాఠశాలలు.
- 3. పశువైద్యశాలలు.
- 4. పుస్తక భాండాగారములు.
- 5. వైద్య సహాయము.
- 6. పారిశుధ్యము-ఆరోగ్యము.
- 7. పరపతి సంఘములు.
- 8. గ్రామపంచాయితీలు.
- 9. ఆర్థిక సేవలు.
- 10. ఖిద్దరు సంఘములు.
- 11. ఉపన్యాసములు, పురాణములు, మాతకులాం

తరు ప్రదర్శనములు మున్నగు వాటివల్ల పరిశ్రమలు సంఘసంస్కరణ, పౌరసత్వపు హక్కులు, దేశపరిత్రలు మున్నగు వాటిని తెలిసికొనుచుండుట.

గ్రామములలో నశించిన జాతీయభావములను వృత్తులను మున్నగువాటిని మరల పునరుద్ధరించుటకు చేయవలసినపనులు

- 1. గ్రామములలో జాతీయచందాను నెలకొల్పటం.
- 2. వగరసకీర్తనలను ఏర్పాటు చేయుట.
- 3. వ్యాధిమాళిలు.
- 4. భగవద్గీతలో రెండవ అధ్యాయమును ప్రతివ్యక్తి వీలైనంతవరకు పఠింపజేయుట.
- 5. పశువులకు ప్రత్యేక పచ్చిక బయళ్లు.
- 6. పరిశుద్ధమైన ఫాయికానాల ఏర్పాటు.
- 7. మంచినీటి సౌకర్యములు మున్నగు వాటిని సేర్పాటు చేసుకొనవలెను.

సామనకు గ్రామములో విద్య ఆరోగ్యమునకును ఖర్చు చేయవలసిన అంచనాసామ్యము

ఈషాధ్యాయము	రూ 800
వార్తాపత్రికలకు పుస్తకములకు	రూ 50
వైద్య సహాయము	రూ 100
ఉపన్యాసములు వగైర	రూ 85
	475

ప్రతిగ్రామములోనున్న ఉపాధ్యాయులవల్లనే రీడింగ్ రూము, లైబ్రరీ, వైద్యసహాయము మున్నగు వాటిని పొందు పలుట ఏర్పాటుండవలెను. ఉపన్యాసములు మాతకులాంతరు ప్రదర్శనములగునా తగువారివల్ల తమరు ఆహ్వానించి అట్టివారిచే ప్రబోధమును గ్రామములో కలుగజేయుట.

డోరుమ్మడి సామ్యున కున్న అనరకములు

ప్రతిగ్రామములోను ఏడో రీడింగ్ రూ. 500 లేక రూ. 600-లు లేక పోలేదు, అది ఏ పద్ధతిచేయుటలోనో నుండుట

కదు. ఆ పేర్లలు వాటికి తగు జవాబులు నిర్ణయించుకొనుచుండు. నిట్టి సామ్యు తరచు చందాపంపకము పోలికలకు కొద్ది బంట్లోలు మున్నగువారికి, వ్యవసాయకరుణములలో సలుపిరిసియున్న మున్నగు వారికి, యితరగాక యింకను అప్పటి కప్పుడు వచ్చే లేదెతర తొందర గుగాను ఉగ్రోగీయులకు లంచాల క్రింద పోవుచున్నదని యనుభవజ్ఞు లెల్లరకు విదితమే. ఇది బహిరంగ రహస్యముగా నున్నది.

ఉద్యోగీయుల ధర్మము

అధికారులనూ ప్రజాసేవకులు, ఆప్రజాసేవకే ప్రజలు గూమికిస్తు ఆదాయము చాలని యింకను అనేకరీతులగు సునాదు 10 లేక 15 రకముల పేర్లలో సన్నులు యిచ్చునుండెరి. వాటి నుండే నెలసరి వేరనములు తీసుకొనుచున్నాడు. దేశములోని తమ ప్రజలకు నీతిగరపుటయు వారి హక్కులను తొలగించుటకు చారితో కలిసి మెలసి యుండుటకు ప్రయత్నింతురు గాక!

గ్రామపునర్నిర్మాణపు సంఘమువారితో వ్యవసాయపు యిన స్పెక్టరు, హెల్తుఅక్సిసర్లు, పరపతిసంఘముల యిన స్పెక్టరు మున్నగు అభివృద్ధికాఫోర్వోరు లెల్లరు ముఖ్యముగా సహాయ పడి పనిచేయుటకు కృషిని సలుపుదురు గాక!

తొలుకాబ్బలాబోర్డులవారు వెంటనే చేయవలసిన.

పనుల హెచ్చరిక

- 1. వారికుండు పాఠశాలలకు లైబ్రరీలను రీడింగ్ రూములను ఏర్పాటుచేయవలె.
- 2. ఫాయికానాల ఏర్పాటు.
- 3. ఒక గ్రామమునుంచి మరొక గ్రామమునకు బళ్లు పోవు వార్తములను సమకూర్చుట.
- 4. వ్యాధిమాళిలు విద్యార్థులకు నిర్బంధముచేసి అందులకు మంచి వికాసప్రదేశమును ఋషివాటికవలె నుండునట్లు సమకూర్చి అందు వ్యాధిమాళిలకు తగు ఏర్పాట్లను గావించుట.

5. ప్రతిపాఠశాలలోను నొక్కొక్క ఉపాధ్యాయునికి ఏ కొన్ని మాసములో సామాన్య ఆయుర్వేద వైద్యమును గూర్చి బ్రయనింప నిచ్చుటకు సౌకర్యములూనర్చి అట్టివానిచే వైద్యసహాయమును గ్రామములో చేయించుటకు తగు ఏర్పాట్లను జేయుట.

6. ప్రతితాలూకాబోర్డుము ఏడో ఒక ఫిర్కానుతీసి కొని గ్రామపునర్నిర్మాణములలో ఆవర్ణప్రాయమైనదిగ జండునటుల జేయుటకు పాటుబడుట.

7. జిల్లాలో ఏయే గ్రామములలో ఏయేవృత్తులున్నవో ఆవృత్తులను పెంపొందించుటకు ప్రయత్నిములున్ను; జిల్లానంతటను ఆవర్ణమైన నొక్కొక్క పాఠశాలనైన నిజముగా వృత్తిని పెంపొందించు గ్రామములోనే అట్టి పాఠశాలను నెలకొల్పి వృత్తివిద్యను వ్యాపింపజేయుట.

గ్రామపునర్నిర్మాణప్రచార ప్రబోధక సంస్థలు ప్రతిభాప్రయుక్తరాష్ట్రములోను నొక్కొక్క కేంద్ర గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రచార ప్రబోధకముగనుండు సంస్థ నొకటి ఏర్పాటుచేయుటకు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘముల తన శ్రద్ధను వహించి అందు ప్రచారములకు తన శక్తుని నిచ్చుటకు ఏర్పాటు పెంపొంది చేయునుగాక!

- 1. కా. నాగేశ్వరరావు
- 2. (సం) బులుసు సాంబమూర్తి
- 3. శినివారపు సుబ్బారావు
- 4. (సం) మండపాళ రంగయ్యనాయుడు.

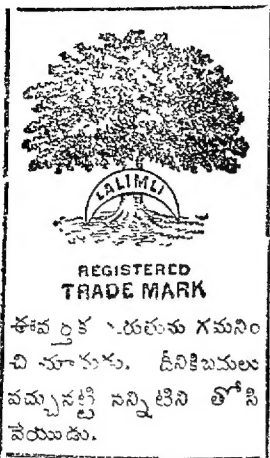
కైకలూరు తాలూకా విలేజ్ ఆఫీసర్ల సత్తం

ఈ సత్తము (డివిజన్) పక్కాబిల్డింగు కట్టుటకుగాను పరికరములయొవిత్తు సిద్ధపరుపబడిగత ఫిబ్రవరినెల 4 వ తేదిన ఉదయం 8-45 గంటలకు కుంభిగ్నమందు శిఖుస్థాపన జరుపబడినది. కట్టడము పూర్తిచేయుటకు పనులు ప్రారంభింపబడుచున్నవి.

ఇట్లు బందా బాయన్న కరణం పిల్లిపాడు గ్రామపు తాడినాడ శ్రీరాములు-కరణం కైకలూరు, బందా మల్లరెడ్డి కరణం అలపాడు, జంధ్యాల శ్రీరామశాస్త్రి-మనసబు క్యామలాంబాపురం, పాపురాల అంజయ్య-మనసబు ఆయ్యవారిరుద్రవరం, గుడిపాటి సూర్యనారాయణ-కరణం అయ్యవారిరుద్రవరం, ఉప్పటూరి వరసింహం-కరణం వైరవపట్నం, నరబాడ సుబ్బారావు-కరణం-కొండ్లూరు, కూరాడ వెంకటేశమయ్య కరణం-జిల్లాబు.

మోసపోకుడు!

కొందరు వర్తకులు మోసదనముండి ఎక్కువలాభమును గడించుటకై తక్కువరకము ఉన్న బట్టలను లాలింలీయని చెప్పి విక్రయించుచున్నారు.

లాలింలీనే పట్టుదలతో కొనుడు

మీరు చెల్లించునట్టి పైకమునకు లాలింలీని తయారుచేయునట్టివారు శ్రేష్ఠమైనట్టి వాటినే యిచ్చుచున్నారు. మరియు ప్రతిదియు అప్పటిమైన ఉన్నితోనే తయారు చేయబడుచున్నదని పూచీ నిచ్చెదరు.

50 సం॥లుగా హిందుదేశమున తయారైనవి. ఇంకను అతి శ్రేష్ఠమైనవి.

లోహాలు 30 విధంగలలో గలవు 1 కి ధర రూ 5 నుండి రూ 23-8-0 వరకుగలదు.	స్థానాలు ఉష్ణమును గలిగించు నది. తేలికయైనది. పరిష్కార స్థానం గలము 1-కి ధర రూ 3-4-0 నుండిగలదు. నూటింగ స్థానాలు 1కి ధర రూ 6-12-0.	మృత్యు అనేకరకములలో గల వు. 1 కి ధర రూ 2 నుండి రూ 4 వరకు గలవు.	మేజోస్ అనేక రకములలోను పలు విధంగలలోను వివిధ నై జాలమును గలవు. జత 1 కి ధర రూ 1-2-0.
బ్లాన్ కెట్టు అన్ని విధానములలో తగినది. 1 కి ధర రూ 8-8-0 నుండి 18-4-0 వరకు గలదు. పనివారికి తగినది 1-కి ధర 3-4-0.	టీర్సులు అందమైనది, చీర్స్ కాల మువలకు బాగుగానుండును. చీవియున్న 1-కి రూ 4-8 ట్రాపిక్యు 1-కి రూ 4-8 డోనిగల్సు 1-కి రూ 3-4 అన్నియు 54" వెడల్పుగలవి	బాలక్లావ కుళ్ళాయిలు సింగిల్ డబుల్ నేతగలవి 1-కి ధర రూ 3-8-0 నుండి రూ 1-8-0 వరకుగలవు.	స్ట్రోంగులు జత 1-కి రూ 2.

Manufactured only by.—THE CAWNPORE WOOLLEN MILLS COMPANY,
(Branch of the BRITISH INDIAN CORPORATION LTD. P.O. Box No. 5, CAWNPORE.)

LALIMLI AGENCIES AT :—
 CALCUTTA, 7, Hare Street, DELHI, Egerton Road; AMRITSAR,
 Bazar Sabunian, LAHORE, Anarkali; AJMERE JAMSHEDPORE,
 BAREILLY, Alamgirganj, GORAKHPORE, Urdu Bazar; QUETTA,
 5, Mc Mahon Cloth Market; AGRA, John Bazar; FEROZEPUR
 CITY, PATNA; Moradpur; BHAGALPORE; BENARES CITY,
 Nichibagh; SIMLA, Oxford House, DEHRA DUN; LUCKNOW,
 23, Aminabad Park, ALLAHABAD, Chowk; BANGALORE CITY;
 Chickpet, LUDHIANA, Chora Bazar; NAINITAL, (Messrs. Murray
 & Co., Ltd) RANIKHET, Jagatiganj; DARJEELING, 10, Com-
 mercial Road, JAIPUR, Johri Bazar

2966

కాన్పూరు ఉల్కమిల్లు కంపెనీ.

[బ్రిటీషు యిండియా కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ బ్రాంచి] పోస్టుబాక్సు నెం 5, కాన్పూరు.

మహాత్మునకును టాలస్టాయిగారికిని

జరిగిన లేఖలు

టాలస్టాయిగారు వ్రాసిన మరియొక లేఖ

కాల్కుటే 7-9-1910

గాంధీగారికి!

జోహన్నబర్గ్ ట్రాన్సువాలు,

దక్షిణాఫ్రికా.

ఇండియను ఒపినియను అనుపేరుగల మీ పత్రికను నేను చదివితిని. దౌర్జన్య సాధనములను నిరోధ పక్షము నన్నిటిని పరిశ్రమించిన వారినిగూర్చి మీ పత్రికలో వ్రాయబడిన విషయములను చదివి నేను చాల సంతోషించితిని. దానిని చదువుటవలన నా మనసులో కలిగిన భావములను మీకు తెలుపనలెనను సంకల్పముతోనే నాకు కలిగినది. అన్నిటికంటె యేది అధికప్రకాశమానమని నేను భావించుచున్నానో దేది ముఖ్యతమమని నేను నమ్ముచున్నానో అట్టి దానినిగూర్చి నా అభిప్రాయమును స్పష్టముగా వెల్లడింపనలెనను కోర్కె నామె యను హెచ్చుతప్పు కొలది యను—ముఖ్యముగా నిపుడు మృత్యువాసన్న మగుచున్నదని

నేను స్పష్టముగా గ్రహింపగలుగుచున్నానుగాన చాలాఅధికమగు చున్నది. దౌర్జన్య పరిత్యాగమే అట్టి ముఖ్యవిషయము దీనిని గూర్చిన కడపటి పరిశోధనమునందు ఆకలంకముగ ప్రేమతత్వ మురేదియును వ్యక్తముకాలేదు. ప్రేమయనగా మానవసహృదయలకు జీవులు అయికమత్వముకొరకు చేయునట్టి ప్రయత్నమే. ఆప్రయత్నమును దానివలన వనుభవములలో నొండొరులనుగూర్చి కలుగు భావపరివర్తనమునే భగవద్గీతయనుములో ముఖ్యతమ మెయున్నది. అదియొక్కటే భగవద్గీతయనుమున దగినదనిగూడ ప్రతి మానవుడును బాగుగా గ్రహింపగలిగియుండును. అది అనుభవసిద్ధమైనదే. ఇందులకు పరిశీలనాండ్రుల పట్టుచూపు అవ్యాజానురాగమే ప్రబల నిదర్శనములు మానవుడు అసత్య మనువలలో చిక్కుకొన కుండునంతకాలమును దీనిని బాగుగా గ్రహింపగలిగియుండును. అన్ని జీవులలోను అన్ని మతము లలోను భక్తులగు వారన్ని కాలములలోను యాసత్యమును వెల్లడించియున్నారు. భారతీయులు చీనావారు యూదులు గ్రీకులు రోమనులు మున్నగు వారందరును గూడ దీని నంగీకరించియున్నారు. "అన్ని నియములును ప్రేమయందేకలవు. అందరు ప్రవక్తలును ప్రేమమూర్తులే" అని క్రీస్తు స్పష్టముగా తెలిపెను. కాని అది చాలదు. ఏలననగా ప్రపంచనాపరాధములకు వారి పరిశ్రమయనుమున కపర్యాఖ్యానములను చేసియున్నాడు.

చేయుచున్నారు చేయుచునే యుండును. ఈమార్గత్రయానము లగువారు తమ హక్కులను సంతోషించుకొనుటకు దౌర్జన్యము నుపయోగింపవలసి నందురు. అపకృతికి మరల నపకృతియే తగిన కర్తవ్యమందురు. ఒకడు తనసాత్తును దొంగిలించినచో వానిని చంపించి మరల నాసాత్తును తెచ్చుకొనుట దోషము కాదందురు. కాని యిది ప్రేమనూత్రమునకు కేవలము విరుద్ధమని క్రీస్తు స్పష్టముగా తెలిపెను. దౌర్జన్యమున కణుమూత్రమైన నవకాళ మొసంగినచో ప్రేమ నియమునునకు వెంటనే భంగము కలుగక మానదు. పైకి చాల తరుమబెట్టుట కలిగియున్నట్లు లభపడుచున్న క్రైస్తవ నాగరకత కంతకును యీ విపరీతాభిప్రాయమే మూలకారణము స్పష్టమును ఆశ్చర్యకరమును కొంతవరకు మనఃపూర్వకమును చాలవరకు అగ్రాహ్యమును నగు నీ దురభిప్రాయమే క్రైస్తవ నాగరకతకు మూలాధారము. ప్రేమనూత్రమునకు ప్రక్కనే దౌర్జన్యనూత్రమును గూడ నెత్తుడు నెలకొల్పెదరో అపుడే ప్రేమనూత్రము నిరుపయక్తమగును. నిరుపయక్తమైనచో నిక మిగిలియుండునది దౌర్జన్యనూత్ర మొక్కటియే. పందొమ్మిది శతాబ్దములనుండి క్రైస్తవ మతమిటులే జీవించుచున్నది అన్నియుగములందును గూడ సామాన్యముగా సంఘనియములు లో దౌర్జన్యమే యుత్తమోత్తమమును నమ్మకమునే హెచ్చుమంది కలిగియుండిరి. *ఈప్రేమ నూత్రమును క్రైస్తవ మతము వెల్లడించినంత స్పష్టముగా మరేమతమును వెల్లడించినందులేదు* ఇదియే క్రైస్తవ మతమునకు యితరమతములకును గల భేదము. ఇటుల క్రైస్తవమతము ప్రేమనూత్రమును స్పష్టతముగ వెల్లడించినను ఆమతము నవలంబించుచున్న వారందరును దౌర్జన్యనూత్రమునే ఆధారముగా గొని జీవయాత్రను సాగించుచున్నారు. కావున క్రైస్తవమత సిద్ధాంతమునకు క్రైస్తవుల అనుష్ఠానము ప్రత్యక్షవిరుద్ధముగా నున్నది. వారు బోధించునది ప్రేమ. వారవలంబించునది దౌర్జన్యము. వారనేకవిధముల దౌర్జన్యము నొనరించుచున్నారు. దొరతనములు న్యాయస్థానములును సేనలును చాల అవసరమని క్రైస్తవులు వాని నధికముగా ప్రశంసించుచున్నారు. క్రైస్తవమతమునందలి ఆస్తికజీవనము వృద్ధియగుచున్న కొలదియును యీ వైపరీత్యము మరింత స్పష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడది మితిమీరినది. ఇప్పుడే రెంటిలో నొకదానిని పరిత్యజింపవలసిన అదను కలిగినది. మాకు మరనియమములలో పనిలేదు బాహుబలుమే పరమధర్మముఅనియైన ప్రకటింపవలెను. లేకా అధికారమువలన పన్నులను వసూలుచేయుట న్యాయస్థానములు సేనలు పోలీసుదళములు మున్నగువాని నన్నిటిని రద్దుచేయవలెను.

మాస్కోలో నొక బాలికాపాఠశాలలో మతపరీక్ష జరిగినది. మత ఉపాధ్యాయురాలు మొదటను మతాధికారి (ఆర్చి బిషపు) పిమ్మటను బైబులునందలి పదినియములను గురించియు ముఖ్యముగా నై దవనియమునుగురించియు బాలికలను ప్రశ్నించిరి. దానిని బాలికలు సరిగాచదివిరి. "చంపగూడదని యున్నదిగదా? ఎల్లప్పుడును దేనినిగూడ చంపరాదనియే దాని యభిప్రాయమా?" అని ఆర్చిబిషపు అడిగెను. అదివరకే ఉపాధ్యాయురాలు చేసిన దుర్మార్గన వారికి తల కెక్కియుండుటచే "చంపుట ఎల్లప్పుడును దోషముకాదు. యుద్ధములో శత్రువులను చంపుట సేనములు చేసినవారి సురీతియగుచున్నగు కార్యములను చేసినచో పాపములేద"ని అభిమాన్యురండ్రు నాబాలికలు చాలమంది తెలిపిరి. ఒక్కబాలికమాత్రము "చంపుట యెల్లప్పుడును దోషమే" అని నిష్కర్ణగా తెలిపెను. ఆర్చిబిషపు ఎంత చమత్కారముగ ఎన్ని సాయుధులైనను ఆమె అటులనే చెప్పుటం జేసెను. "ఎప్పుడును చంపగూడదని బైబులు పూర్వఖండము (ఓల్డు టెస్టు మెంటు)నందుగూడ గలదు. ఎవ్వరిని చంపగూడదు. సరిగదా ఎవ్వరికిని ఆపకారముగూడ చేయగూడదని" అబాలిక కొక్కిలవక్కాణించెను. ఆర్చిబిషపు అధికారమును గాంభీర్యమును యెందులకు నక్కరకు రాలేదు. అతడు నిరుత్తరమయ్యెను. అబాలికయే జయించినది. ఇది జరిగిన సంగతియే గాన నా కల్పన మెంతమాత్రమును కాదు.

"విమానముల విషయమున కలిగిన అభివృద్ధినిగూర్చియు రాజకీయ సంబంధములగు చిక్కునమస్యలను పరిష్కరింపగలుగుటను గూర్చియు చాలకల్లబులను గూర్చియు, క్రొత్తవిషయములను కనిపెట్టుట ఇతరదేశములలో ఒడంబడికలు మున్నగు వానినిగూర్చియు మనము పత్రికలకు వ్రాయుచు అహింసను గూర్చి యాబాలిక తెలిపిన విషయమును మాత్రము పత్రికలలో వ్రాయకపోవచ్చును. క్రైస్తవమతమునకు చేరినవారిలో ఎంత అల్పముగానైన అహింసానూత్రమునందు నమ్మకము గలవాడొకడైన నీ ప్రపంచమునందు మిగిలియుండునంత కాలమును ఆ

హిందూమతమును నమ్మిన నడచివేసినారు. క్రైస్తవ మత సిద్ధాంతములను క్రైస్తవుల అనుష్ఠానము విరుద్ధముగ నుండుట నలననే సాంఘికవాదము సామూహికవాదము, ఆరాజకవాదము, రక్షకనేన దుష్కార్యము లధికమునటు, నిరుద్యోగసమస్య ధనికులు భోగములలో మునిగిపోవుట, బీదలు దారిద్ర్యమున నడగిపోవుట, ఆత్మహత్యలు దారుణముగా ప్రబలుట మున్నగు నసన్నియును కలిగినవి గాన నీవైరుధ్యమును తొలగించుట అత్యవసరమైయున్నది. ప్రపంచవాసు లందరును దౌర్జన్యము యొక్క సర్వరూపములనుగూడ పూర్తిగా బహిష్కరింపవలెను. ప్రేమను సర్వవిధముల సంగీకరింపవలెను. కావున మాకు ఖిన్నాధిగోళమనదగిన గడ్డిజాస్త్రికాదేశమున ప్రాస్తువాలులో మీరు చేయుచున్న కృషి చాల ముఖ్యమైనదిగానున్నది. ఈకృషి యందు క్రైస్తవులు మాత్రమేగాక ప్రపంచమునందలి అన్ని ములవాడును గూడ చేరవలసియున్నది.

రష్యాదేశమునందు గూడ యిట్టి ఆందోళనము ప్రబలుచున్నది. నేనలోచేరుట కంగీకరింపని వారీసంఖ్య ఒకయేటి కంటె నొకయేడు హెచ్చుచునేయ న్నది. కావున ఆహింసకొరకు పనిచేయువారీసంఖ్య మీయొద్దను మాయొద్దనుగూడ నిపుడు చాల కొద్దిగానేయుండినను భగవంతుడే మమ్ములను కాపాడుచున్నాడు. మనుష్యుని శక్తికంటె భగవంతుని శక్తి అత్యధికము" అనివారు యూరట చెప్పవచ్చును.

క్రైస్తవ మతసిద్ధాంతముల నిపుడు బోధించుచున్న వారెన్ని లోపములు చేయుచున్నను ఆసిద్ధాంతమునందలి ఉత్తమముగ ప్రేమ మాత్రమునకు ప్రజల అనుష్ఠానము మిక్కిలి విరుద్ధముగానుండుటచే ఆలోపములను పూర్తిగావెల్లడింపవలసియేయున్నది. అది త్వరలోనే గూడ జరుగవచ్చును. అందువలన క్రైస్తవమతమైన సంతరింపవచ్చును. లేక నేనలు పోలీసుదళములు మున్నగు దౌర్జన్యసాధనములైన సంతరింపవచ్చును. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమునకు మతమును దౌర్జన్యసాధనములనుగూడ వాధారములైయున్నవి. ఈ వైరుధ్యము నన్నిదొరతనములను గూడ గ్రహించుచున్నవి. అపాయమెటుండి కలుగునదియు వారికి తెలియుటవలననే వారు చాలశ్రద్ధగా గమనించుచున్నారు.

ఇట్లు మీపట్ల నత్యధిక గౌరవముగల
లియో టూలస్తాయి

* ప్రేమమాత్రమును క్రైస్తవమతము బోధించినంత స్పష్టముగా మరేమతమును బోధింపలేదను సిద్ధాంతము నితరమతముల వారామోదించబడాలరు. (మో. క. గం)

(మాడరను రివ్యూ)

రామచంద్రయే తాము

ఈ యేతాములను గురించి నేను మొదట ప్రకటించితిని గాని తక్కిన విషయములన్నియును పరిష్కరింపబడువరకును దేమియును వ్రాయగూడదని మిన్నకుంటిని. ఇప్పుడు శ్రీయుత రామచంద్రయ్యగారు కాశ్యోతపాక్షులను ఆశ్రమమున కిచ్చినేరి. కేయంతము లమ్ముబడువరకును దేతమునకు కొంతరుసుము అయ్యరుగారుకమ్ముట కేర్పాటుజరిగినది అయ్యరుగారు ఆశ్రమమునకు తమ నేవనుగూడ నర్పించిరి. ఇప్పుడు కోరినవారికి యేతములు సప్త యిచ్చేయబడును.

ధరల వివరములు

సబర్బన్ టైలువైవనులో నప్పగించేవర్గతిరి

30 అడుగులలోతుకు	125 రూపాయలు
35 "	132 "
40 "	139 "

అదనముగా ప్రతి 5 అడుగులలోతుకును 7 రూపాయల వంటకు ధర హెచ్చుచుండును. 32 గాలనలనరకు బక్లుగలవానికి మాత్రమే యీధరలువెల్లును. పెద్దపైజా బక్లు కావలసినచో ధరలు ప్రత్యేకముగా తెలుపబడును.

బజారుధరలనుబట్టి యేతములధరలుగూడ మారుచునేయుండును. వానిని ముందుగా ప్రకటించుటకుగూడ వీలు కలుగక పోవచ్చును.

ఈయేతములను విరివిగా నుపయోగింపగోగనట్టి దొరతనములు, జమీందారులు, సంస్థానాధిపతులు, సహకారసంఘములు మున్నగువారు ఏకకాలమున 50 యేతములకు తక్కువకాకుండా కొనుగోనడల కేల్లు ప్రత్యేకముగా తెలుపబడును. రవాణా ఖర్చులు తగ్గుదున్న కొలదియును ఖరీదుగూడ తగ్గింపబడును.

అయ్య

"తేలికయైన" లేక "మధ్యరకము" లేక "బరువైన" నూనెకావలసినప్పుడు మీరు దేమియు తెలుపుటలేదు. మీరు సంజ్ఞలు మాత్రమే చేయుచున్నారు. గవర్న మెంటువారుగాని లేక సర్దిచేయునట్టి వారుగాని చమురులందు "బాసికి" ప్రమాణములను యేర్పరచి యుండలేదు.

అయితే మీరు "A" మొలిల్ చమురుకావలె నని కోరిన పెమావగు నుండి కొలంబో వరకును కరాచినుండి రంగూను వరకును తప్పక మీకు అది యే వంపబడును.

తయారుచేయునట్టివారు మీకాయుక్తు కావలసిన ఆమోదించినట్టి రకముకూడా ఈ మొలిల్ చమురునందునిజముగా చేరియున్నది.

గార్గాయల్ మోబైల్ ఆయిల్

4

బొంబాయి
కలకత్తా
కొలంబా

వాక్యుం ఆయిల్ కో
వారిచే తయారు చేయబడినది.

కరాచి
మద్రాసు
రంగూన్

దే.తామును కొనగోరువారు మాతిలో నీటి అడుగున నుండి పై అంచువరకును లోతును బక్లులుపైజానుగూడ తెలుపవలెను.

ఖరీదులో సగము మెత్తమును అర్ధరతోగూడా పంపవలెను. తక్కినసామ్యుకు వి.పి. గాపంపబడును. రూపాయలు చేరినపిమ్ముట నెలకోజాలకు యేతాము పంపబడును. ముందువచ్చిన అర్ధరలవరకును బట్టి యేతాములుగూడ పంపబడును.

దీనివలన ఆశ్రమమున కెట్టిలాభమును కోరుటలేదు. సిసలు విరీదుకే యిమ్ముబడును. ఇప్పుడు ఆశ్రమములో పనిచేయుచున్న యేతాను చాల సంతృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నది. ఇదివరకున్న ఎద్దులతో నిపు డవసరము కనబడుటలేదు. ఒకధరలవట్టిక (క్యూలూగు)గూడ చిత్తరువులతో వివరముగా ముద్రింపబడెను. ఒక ఆటాబిల్లను ఆశ్రమము మేనేజరుకు సునిసనో కాటలాను పంపబడును. కావున నాపేరగాని రామచంద్రయ్యగారిపేరగాని సబర్బన్ సర్కిల్ గ్రహాశ్రమము అహమదాబాదు అని వ్రాయవలెను. (మో.కా. గాంధీ ఎంసయిండియా 3-31-27)

రైల్వేసమై ముగియుట

9000 మంది పనిలోజేరుట

కలకత్తా, మార్చి 9:—నేటిసాయంకాలము రైల్వేలను అంతటిపై సమైనిలుపుజేయబడి 9000 మంది ఖరీదగ్గారు నర్సుసాపునందు పనిలోనికి వచ్చిరిని ఏజంటుగారు ప్రకటించిరి.

పనివాండ్రను ఆటంకపరచుట

ఆట్రా, మార్చి 9:—కార్మిక సంఘకార్యదర్శి ఏజంటుగారికి తంజినంపిరి:—సమైనినిలుపుజేయ బడినను ఇండియను నౌకరులు నుమాస్తాలందరిని వారివారి కారుషెను వాగనువడు ప్రాశీనుమాడ్చు ప్రాస్తుపార్వకాఖిలందు చేరిపనిజేయుట కాటంకములు గలుగుచున్నవనియు ఏజంటుగారు మధ్యపడి పరిష్కరించ వలెననియు అందుగలదు.

బర్తా భారతదేశమునం దొక రాష్ట్రముగానుండ వీలుకలదా?

మహాత్ముని వ్యాసము

"భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చినపిమ్ముట బర్తా గూడ నొక రాష్ట్రముగానుండ వీలుకలదా? లేకనది ప్రత్యేక జాతీయతనే కలిగియుండవలెనా?" అని యొకవిలేఖరివ్రాసెను.

భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమువచ్చినపిమ్ముట బర్తా యొక భాగముగా నుండ వీలులేదనియే నేను నిస్సంశయముగా చెప్పగలను. బ్రిటిషయిండియానునది కృత్రిమనిర్మలనము విడచియుండు మనము దాసులమైయున్నామని మనకు జ్ఞాపకముచేయుటకే యీపేరుపెట్టబడెను. పాలకుల యిష్టానుసారము సరిహద్దులను పెంచుచు తగ్గించుచునుండురు. మనకు స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్ముట అంగీకరించిన రాష్ట్రములుతప్ప తక్కినరాష్ట్రములు భారతదేశమునందు చేరజాలవు. అప్పుడు భారతదేశము సవగ్ర దేశమును. వివిధరాష్ట్రములవారుస్వతంత్రపౌరులగుదురు. అప్పుడు భారతదేశమును ధుగోళవిష్టానపరిమాణము లేర్పడును. అప్పుడు భారతదేశము బర్తావారి జాతివిష్టానములనుగల భేదములను గర్తించును. బర్తావారికి భారతీయులు సోదరభావముతో సహాయముచేయుచుండురు. గాని స్వరాజ్యమున బడయుటకు బర్తావారికిగల సామ్యమును గర్తించి అందులకు చేయగలిగిన సహాయమునంతను చేయుచుండురు."

సింహాళము

సింహాళ భారతదేశములందు విష్టానముకట్టియే. సింహాళమున భారతీయులు చాలమందికలరు. కాని దానికిప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముకలదు. భారతదేశము యితరదేశములను వశపరచుకొనవలెననునాశ నాకెంతమాత్రమునలేదు. గానదాని నొక స్వతంత్రదేశముగానే సంగీకరించెదను. కాని భారతదేశమునం దొక భాగముగానుండుటకు సింహాళమువారు సమ్మతించి స్పష్టముగానటుల కోరినచో అందులకునేను నిస్సంశయముగా సంగీకరించెదను" అని మహాత్ముడువ్రాసినవ్యాసము నేటి (10-3-27) ఎంసయిండియాలో ప్రకటించబడెను. (ప్రే. ప్రెసు)

విల్లివాకం హత్యల కేసు

అచూకీ ఇచ్చిన దేవరు?

(సైదాపేట పరిషత్తులో)

విల్లివాకం ముఖ్యమంత్రి కేసునందు, సైదాపేట పరిషత్తులో అట్టో సతారుసా హెబుగారు నిన్న తీదినమున మరి న్యాయసాక్షుల విచారించిరి.

డిసెంబరు 23 వ తేదీన ముద్దాయియింటి దొడ్డియందు గోవులను త్రవ్వ శవములను పైకితీసిన వట్టి పాళ్ళో, ఎళ్లను అను వారు నిన్న మొదట విచారించబడిరి. పోలీసులయొక్కయు పంచాయతీదారులయొక్కయు ఎదుట 1 వ ముద్దాయి శవము లున్న ప్రదేశములను జూపెననియు తా మనట ద్రవ్యగా శవ ములు కనిపించెననియు విరు చెప్పిరి.

ముద్దిరాజు భారతమ్మ అనునామె తరువాతి సాక్షి— ఈమె 99 ప్రాసీక్యూషను సాక్షియగును. వెంకటరమణయ్య గారిభార్య. తన భర్త ఇదివరకు చెలిపిన విషయములనే ఈమె పూజ చెప్పెను. ప్రాసీక్యూటరు ఇన్ స్పెక్టరుప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను. మేము ఆరువయ్యలములుగా విల్లివాకంమందుంటిమి. వెంకటకృష్ణయ్యగారిని ముద్దాయిలను ఎదురుచూచు. రెండవముద్దాయిని 8 కలలుగానూత్రము ఎదురుచూచు. 2 వ ముద్దాయియు అతని భార్యయు అన్యోన్యముగ నేయుండెడివారు. 2 వ ముద్దాయి చాల గొప్పగాడనియుముఖము మొదలనూ రతనికి కనుపించుచుననియు అయిబారుకలలుగా చెప్పుకొనుచుంటిరి. నాభర్తకునా నా కీమియముతో పెను.

డిసెంబరు 6, 7 తేదీలరాత్రి 1 వ ముద్దాయియింటికి వెళ్లితిమి. 6 తేదీరాత్రి 1 వ ముద్దాయియు అతనిభార్య 3 వ ముద్దాయియు నన్ను నాభర్తను భోజనమునకు పిలిచిరి. మేమునుఇద్దరగు పిల్లలను వెళ్లితిమి. తనభర్త యేదోపూజచేయుచుండె ననియు ఆ పూజ ముగిసినవనియు అందుకు భోజనమునకు పిలుచుచుంటి ననియు 3 వ ముద్దాయి చెప్పెను. ఆరాత్రి వారియింటికి భోజనమునకు వెళ్లినది 7 1/2 గంటలయ్యెను. వెళ్లగానే 1 వ ముద్దాయి ఒక కురుకును జూపి ఇదిగో ఇది ఋషులనుండి వచ్చెను. మిమ్ముల నాహ్వనించి గౌరవించవలసినవని ఋషులు ప్రాసీరి అని చెప్పును ఆ కురుకును చింపివేసెను. లోపలికి వెళ్లి మార్చినిన తరువాత, 1 వ ముద్దాయి చెప్పగా అతని అల్లుడు పాయసమును తిచ్చి మాకీచ్చెను. అప్పుడున్న 1 వ ముద్దాయికూతుళ్లు గూడ ఇద్దరువలసినవని మేముంటిమి. అట్లుంటిమి. ఇదికాక పాయసము, చికూర కుర్రు మాత్రమే అని చెప్పిరి. భోజనమునంతరము 1 వ ముద్దాయి మిమ్మడే మాచకు చోవుచు, ఒకపావుగంటకేపు మార్చిచును. మిమ పెద్దశేజునకు కనుగించును. అందులో లక్ష్మీ సరస్వతులు రానుపట్టాభి శేకము కనుగించును అనిచెప్పిరి. అట్లే మాద్దుంటిమి కాని ఏమి కనుగించలేదు. కొంతసేపటికి దొడ్డిలో ఎవరూనడిచినట్లు పెద్ద పెళ్లవయ్యెను. అం నాకు భయముగలిగి ఇదియేమని 3 వ ముద్దాయిని నడిగితిని. అది ఎవరకలసబుమి అమె ప్రత్యుత్తరమునాడు. అక్కడనుండి ఇంటికి వెళ్లి సానలెని చెప్పితిని. 1 ముద్దాయిఅల్లుడు నన్ను పిల్లలను మాయింటికి దీసుకొనవచ్చి నగ చెప్పెను. 7 వ తేదీన రాత్రిగూడ రానలసినవని 1, 3 ముద్దాయిలు ముమ్మురిచిరి. అట్లులే వెళ్లితిమి కాని రాత్రియంతా వారి యింటనుండవని చెప్పితిని. ఆదినమున 1 వ ముద్దాయి పూజశేయుచు మాకు తీర్థమిచ్చెను. అక్కడ ఒక కొబ్బరికాయను పూజశేయుచుండెను. ఋషులు మనస్సునీర్వహించినది గూడ ముద్దాయి చెప్పెను. ఆరాత్రి 8 1/2 గంటలకు మేముతిరిగి వెళ్లిపోతిమి. 4 వ తేదీన రాత్రి 9 గంటలకు 1 వ ముద్దాయి మాయింటికివచ్చి ఆరాత్రి 10 గంటలకు మాయిల్లుకు తన ఇంటికివచ్చిననియు మిమ్ములనుగూడ తనఇంటికి రావలసినవనియు, మామను మా అల్లు నకునుగల వివాహముల వచ్చు తాను పరిష్కరించెదననియు చెప్పెను. మరునాడు వచ్చెనుమిగాని ఆరాత్రిరానుని చెప్పితిని. 6 వ తేదీరాత్రి 1 వ ముద్దాయియింటికి వెళ్లినప్పుడు నాబంటి మీదను, పిల్లల బంటిమీదను చాదాపు నయ్యిరూపుముల నగలు గలవు.

డిసెంబరు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సుబ్బుమ్మ రాజేశ్వరి మాయింటికివచ్చిరి. తన కూతురుఅల్లుడు పోట్లాడుకొనుచున్నారనియు తన కూతురు ఆ ర్యు హత్యశేకములకు సిద్ధమగునన్నవనియు తనకుచెప్పి సుబ్బారావు తనను నెల్లూరునుండి తీసుకొనివచ్చెననియు వచ్చినపుడు గలగునూడ భరించిరావలసినదని హెచ్చరించెననియు అట్లే భరించి వచ్చిననియు వచ్చినతరువాత తనకూతురు బాగుగనే

యున్నట్లు చెలిపెననియు సుబ్బారావు ఇంటనుండుటకు తనకు అనుమానమగునన్నవనియు సుబ్బమ్మ నాతో చెప్పెను. అట్లయిన మా అల్లునియింటికిగాని మాయింటికిగాని రండవించెప్పితిని. అల్లునకును తనకును సరిపడదనియు తానచ్చట నుండవనియు సుబ్బమ్మ చెప్పెను. ఆరాత్రి మాయింటికి భోజనమునకు వచ్చెననని చెప్పి సుబ్బమ్మ వెళ్లిపోయెను. సుబ్బమ్మకు భోజనమునకు పిలుచుకొని వచ్చుటకుగానూ సాయంత్రము నాభర్తను 1 ముద్దాయియింటికి పంపితిని. ఆరాత్రి 1 వ ముద్దాయియింటిలోనే భోజనము చేయవలసినదని 1, 3 ముద్దాయిలు కోరిననియు అందుచే ఆరాత్రివారింటిలోనే భోజనముచేసి మరునాడుదయము మాయింటికి భోజనమునకు వచ్చెదననియు సుబ్బమ్మచెప్పగా నాభర్తతిరిగి వచ్చెను. మరునాడుదయము 7 గంటలకు సుబ్బమ్మకు పిలుచుకొనివచ్చుటకు నాభర్తనుపంపితిని. ఆయన తిరిగివచ్చి సుబ్బమ్మ, రాజేశ్వరి ఇంటిలోలేరు. వారిని నెంట్లలున్నేమనవద్ద దిగివెళ్లివచ్చితిమని 1 వ ముద్దాయి చెప్పెను.

ముద్దాయిల తరపున శివగోపాలగారు అడిగిన క్రాసు ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మూడు ఎత్తరములకు పూర్వము తాము నెల్లూరులో నాల్గు నెలలుంటిమి నుడిచెను. మాకుమార్తె వివాహమున కచ్చటకు వెళ్లితిమి. మాబంధువులలో సదాశివను అనునతని నెరుగుచును. అతనిపుడు పనిపోయెను. మాకూతురు వివాహమున కతడురాకేదు. మా అల్లునకును మామను అంతకు పూర్వము కడిగిన సరబంధువుగాదు. మాబంధువులలో వెగినవారు లభించక పోవుచే క్రొత్తసంబంధమును జూచుకొనవలసినచెప్పెను. చంద్రమౌళి అనునతడు ఆరువయ్యలములకు పూర్వము విల్లివాకంమందుండెను. అతడు నడిబిడ్డిలో నన్నెపుడు కొట్టలేదు. చంద్రమౌళి విషయమున నాకును నాభర్తకును మనస్పర్థలు గలుగలేదు. నేను మూడు పర్యాయములు నూత్రిలో పడి ఆత్మహత్య చేసికొన యత్నింపలేదు.

ప్రాసీక్యూటరు ఇన్ స్పెక్టర్ రీప్రశ్నలు అనంతరములనియు విషయకు కలుపుగానున్నవనియు ఆక్షేపించెను. కాని సబు మేన్స్ట్రీటు ఆక్షేపాలు నంగీకరింపలేదు.

సాక్షి మరికొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు 1 వ ముద్దాయి శక్తిపూజశేయుచున్నవిషయము 6 వ తేదీన 3 వ ముద్దాయి చెప్పకపూర్వము తనకు తెలియదనెను. 6 వ తేదీ సాయంత్రము 1 ముద్దాయి యింటికి వెళ్లవచ్చుడు వారు తన నగలను వారించురన భయము గలుగలేదు. ఆరాత్రి శబ్దములవినన తరువాతనే కలిగెను. అది పెద్ద శబ్దములే. కాని ఇంతమంది నడచిన శబ్దములు అని చెప్పలేదు. ఆ శబ్దము ఒకనిముసుముమాత్రమే యుండెను. అది ప్రక్కసందులోనుండి వినిపించెను. అది మట్టిసందు. కంకరగాదు.

అచూకీ నిచ్చిన దేవరు?

సెంటి మను పోలీసువైదను సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు టి. ఆర్. నల్లేశ్వరెగారు (ప్రా.సా E0) పిమ్మట సాక్షులమొసగుచు డిసెంబరు 16 వ తేదీరాత్రి తాను వైదనునకు వచ్చిపోని తెలిపెను. 17 వ తేదీని వి. సుందరరామయ్యగారు మరణించిన సుబ్బమ్మ భర్త, రెండవ పర్యాయము దాఖలుచేసెను. 1, 2 ముద్దాయిలు సుబ్బమ్మకు రాజేశ్వరిని క్రొత్తి బలి ఇచ్చుకొరకు నాచియుండుననియు, ఆపూజ ముగియునరకు వారి ఇంటివద్ద కామోమునలసినవనియు సుందరరామయ్యగారందు డెజిరి. 22 తేదీ సాయంత్రము 1 వ ముద్దాయి శవములన్న స్థలముల జూపెదనని చెప్పెననియు ఆప్రదేశమున కావలూ యుండుటకు పోలీసు బందోబస్తు కావలెననియు విల్లివాకంమనుండి తెలిగొను సమాచారము వచ్చెను. అట్లులే కొంత బందోబస్తు పంపితిని. మరునాడు ఉదయము విల్లివాకంమ వెళ్లితిని. సబుమేజన్స్ట్రీటు గూడ వచ్చెను.

1 ముద్దాయిని మేము ప్రశ్నింపగా 1 వ ముద్దాయి మమ్ములను తన ఇంటిదొడ్డిలోనికి గొనిపోయి శవములు పూడ్చి పెట్టబడియున్న ప్రదేశమును జూపించెను. ఆప్రదేశమున క్రవ్యగా, లోపల పెద్దమాట గనుపించెను. శవముల మొగములపై ఒక గుడ్డకప్పబడియుండెను. శవములకాపెద్దకా న్నాస్ గుడ్డయందు మట్టబడియుండెను. పైనత్రాళ్లతో కట్టబడియుండెను. విప్పి చూడగా అందు సుబ్బమ్మ, రాజేశ్వరుల శవములు గనుపించెను. అచ్చటనేయున్న సుందరరామయ్య, ఆదినారాయణ, కృష్ణరావు మొదలగు వారందరూ ఆ శవముల గుర్తించిరి.

సాక్షి ఇంకను చెప్పుచు నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు తనకు వప్పగించిన కాగితములను స్విక్రొనైనను సీసానుగుర్తించెను. 1 వ ముద్దాయి అంతవరకు నెల్లూరు పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుచే అరెస్టునందుంచబడెను. పిమ్మట హంటు సబుజెయిలునకు మార్చబడెను. 24 తేదీన 1 వ ముద్దాయి స్విక్రొనైనను బాటెలుకొరకు 2 వ ముద్దాయి చీటిప్రాసెననియు చెల్లెను కంపెనీయం దొక కుర్ర

వానిద్వారా తామసీసాను తెప్పించితి మనియు సుబ్బను రాజేశ్వరి ఆ విషయంతోనే మరణించిననియు చెప్పెను. నగ నెక్కడ విక్రయించినదియు గూడ 1 ముద్దాయి చెలిపెను. అంతటితో నిన్నటికి విచారణ ముగిసెను.

కలకత్తా, మార్చి 8:—జూటుమిల్లులోని 400 పనివాడు ప్రతిపక్షాత్తిరి. రాయచోడగిరీ మహాధానముచేయ ప్రతిఘటించుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 8:—“హిందూసంఘపత్రిక కార్యాలయమును సోదాచేరి. సంపాదకుడు అరెస్టుగాలేదు (ఫ్రీ ప్రెసు)

గంగూను, మార్చి 8:—తంజావూరు గ్రామమున 7వ తేదీ రాత్రి ఇండ్లు కాలిపోయెను. సుమారు లక్ష రూపాయల నష్టమయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

క్రాస్ థియేటర్లో
 సుక్రవారము 11-3-1927 తేదిన సాయంత్రము
 6 గం-15 ని రాత్రి 9 గం-30 ని
అంధుల పాఠశాలకై ప్రత్యేక సహాయ ప్రదర్శనము
“జాకికూగన్ కష్టములొ నుండుట”
 అను కథ ప్రదర్శించబడును.

ప్రకటన
శ్రీ పాండురంగ సినిమా:
 మంచి తరుణము! మించనీకుడు!
 ఈ సినిమావారు ఈనెల 14 తేదీనుంచి
“శ్రీ రామచంద్రకావ్యభిషేకము”
 అను క్రొత్త ఫిలిమును 5 రోజులు ప్రదర్శింతురు.
 గుత్తా వెంకయ్యచౌదరి,
 మేనేజింగ్ ప్రామయటరు.

నోటీసు
కాకినాడ సబుకోర్టులో
 O. S. 4/27 నెంబరున వాది కరీయాల అక్కయ్యగారు కానుమిల్లి వెంకట్రామయ్య చౌదరి వద్దగలవైని ప్రోవోటునుబట్టి దాఖలుచేసిన దావా 15-3-1927 తేదీకి వాయిదా అయియున్నది. తొడ జప్తి పిటిషను కూడా కలసియున్నది. వాయిదా తేదీ 4 గలు 11 గంటలకు కానుమిల్లి వెంకట్రామయ్యచౌదరిగారు దావాకుగాని తొడ జప్తుకుగాని తనకు గల ఆక్షేపాలు తెలిపించని యెడల వాది కోర్కెలప్రకారము తీర్పులు యివ్వబడునని యితడు మూలముగా తెలిపించడమైనది.
 కాకినాడ } వి. భీమశంకరశాస్త్రి.
 27-2-27 } వాదితరపు నకిలు.

ఎప్పుడును మేలైన సరకునేకొనుడు

కడచిన 9 సం|| రములనుండి ప్రజల మెప్పునుబడెననగుదులో తెలుగుజాతి నట్టి వారపుణించులను, నల్లలను కొనుడు మిక్కిలి న్యా యమైన, గట్టిదారములతో అల్లబడినవి. వర్తకలకు ప్రత్యేకగర్లు గలవు. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు ఆంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

ఆర్. ఎన్. ఫ్యాక్టరీ,
 87 లింగి శెట్టిపేథి, మదరాసు.

ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు గ్రాంటు

ఒక్క రూపాయి తప్ప మిగతా మొత్తమంతయు తగ్గింపబడుట

ప్రభుత్వమువారి విధానము తీవ్రముగ ఖండించబడుట - అసభికారసభ్యుల విజయము

[నిన్నటిదినము భారతశాసనసభలో ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలుకుగాను 60 వేల రూపాయల గ్రాంటును గౌ. ఆర్థికసభ్యుడు పాదించెను. ఈ గ్రాంటు మొత్తమున 59,999 రూపాయలు తగ్గించి ఒక్కరూపాయి మాత్రమే నిలిపియుంచవలయు నని జయకరుగారు రుపపాదించిరి. ఈ ఉపపాదనము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.]

ధీర్జి, మార్చి 9:— నిన్నటిదినము కరెన్సిబిల్లు చర్చ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారు గెలచియుండుటచే నేటిదినము ఆధికారసభ్యులందరూ ఉత్సాహభరితులైయుండిరి. కాని నిన్నటివలెనే ప్రభుత్వమువారు ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు డిమాండు సం దర్భమున గెలవకూడదని అసభికారసభ్యులు పట్టుదలతో పని చేయుచుండిరి. నిన్నటివలెనే డిమాండు సభ్యులసంఖ్యయు ప్రేక్షకులసంఖ్యయు అధికముగ నుండెను. కరెన్సిబిల్లు ఆమోదింపబడువరకు సభకువచ్చు సభ్యులసంఖ్య ఈవిధముగనే అధికముగ నుండునని చెప్పవచ్చును.

మద్రాసు ప్రభుత్వపు లామెంబరు గౌ. సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రత్యేక ప్రేక్షకుల గ్యాలరీయందు కూర్చుండి యుండిరి.

ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున బి. సి. రాయగారు ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు లండనునందలి హైకమిషనరు కార్యాలయమున 44 నుండి భాగతీయులు ఆంగ్లో-హిందవులు ఉద్యోగులుగ నున్నారని సర్ చార్లెస్ ఇన్నిసుగారు తెలిపిరి.

ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు డిమాండు

ప్రశ్నోత్తరముల ముగియగానే ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలుకు గాను 60 వేల రూపాయల గ్రాంటును సర్ జేసెలు బ్లాకెటు గారు రుపపాదించిరి.

జాతీయపక్షపు డిప్యూటీలీడరు జయకరుగారు, ఈ గ్రాంటుమొత్తమును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని ఉపపాదించిరి.

నిబంధనల ననుసరించి గ్రాంటుమొత్తమును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపవలయునని నుపపాదించవలెనని సర్ జేసెలు బ్లాకెటుగారు ఆక్షేపణ తెలిపిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వపు శాసనము ననుసరించి గ్రాంటుమొత్తమునంతయు నిరాకరింపవచ్చునని జయకరుగారు సమర్థించిరి.

అధ్యక్షుని నిర్ణయము

అధ్యక్షుడు జయకరుగారి వాదమును విని ఈక్రింది నిర్ణయమొసగిరి:— నేనీవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వపు నట్టమునంతయు పరిశీలించితిని. కామన్సుభాసాంప్రదాయములను గూడ పరిశీలించితిని. శాసనసభివారు గ్రాంటుమొత్తమును సంపూర్ణముగ నిరాకరింపకూడదని ఎచ్చటను లేదు. కాని కొన్ని క్లాజులు స్వంద్యార్థమున కవకాశ మొసగుచున్నవి.

సో హరిసింగుగారు:— డిమాండునందు శాసనసభ్యులు కొంచెము సభికారముగల మొత్తమును మాత్రమే నిరాకరింపవలయునని మా ఉపపాదనము.

అధ్యక్షుడు:— శాసనసభ్యులు వోటుచేయ అధికారముగల మొత్తములే వోటుకు లేబడెను. (నవ్వు)

ఈ సందర్భమున ఎన్నియో సమరాలు పంపబడినవి. ఏ సమరణ ఉపపాదించి బాగుండునో తెలియవచ్చును. గ్రాంటు మొత్తమున ఒక్క రూపాయకు తగ్గింపవలయునని జయకరుగారు, 6 నమ్యుడిలకు తగ్గింపవలయునని శ్రీనివాసఅయ్యంగారు మూడునమ్యుడిలకు తగ్గింపవలయునని కేల్కరుగారు, ఒకదమ్యుడికి తగ్గింపవలయునని యం. కె. ఆచార్యుగారు సవరణలను పాదించి నోటీసు యిచ్చియున్నారు. (నవ్వు)

ఈ విషయమున అసభికారసభ్యులు కలసి ఒకటి ఉపపాదనము పంపియున్న బాగుండెడిది. గ్రాంటు మొత్తము ఒక్కరూపాయకు తగ్గింపవలయుననుసరణ జయకరుగారు పాదించిన బాగుండునని తోచుచున్నది.

ఒకసాంప్రదాయ మేర్పడుట ఉచితము

సర్ బ్లాకెటుగారు:— గ్రాంటుమొత్తము ఒక్కరూపాయకు తగ్గించిన ప్రభుత్వమువారివిధానమునకు సంబంధించిన విషయముల ప్రైవేట్ సెక్షనుకు నామకారముగ కోరితల నుపపాదించ ఇతరసభ్యుల కవకాశ ముండదు. కావున ఎదో

కొంతమొత్తమును అంగీకరించి అంతకన్న గ్రాంటుమొత్తమును తగ్గింప కూడదను సాంప్రదాయ మేర్పడుట ఉచితముని నూనూచించుచున్నాను.

అధ్యక్షుడు:— గ్రాంటునందు చిన్న మొత్తము నైనను పెద్ద మొత్తమునైనను తమకు తోచినంత మొత్తమును తగ్గింపవలయునని ఉపపాదనము గావింప ప్రతిసభ్యునకు అధికారమున్నది. అయినను నూరురూపాయలు కన్న తక్కువ మొత్తమునకు ఏ గ్రాంటునుగాని తగ్గింపవలసిన బాగుండును. ఈ సాంప్రదాయము నేర్పరప శాసనసభ్యులు ప్రయత్నించుట లాభకరము. అట్లుచునచో కొంతఆమోదింపబడినను గ్రాంటు మొత్తమున నూరురూపాయలు నిలిచియుండును. నామకార్యముగ కొన్నికోరికలుపాదించి ప్రభుత్వమువారి విధానము విమర్శించుటకు ఇతరసభ్యులకు అనుకూలముండును. కాని ఇది కేవలము సూచన. నేటిదినము మీరు ఈసూచనను వదిలి వేసి చర్చ సలుపవచ్చును. జయకరుగారిని తమ సవరణ నుపపాదించవలయునని కోరుచున్నాను.

ఒక్కరూపాయి

ఎక్స్క్యూటివు కౌన్సిలు గ్రాంటు 60000 రూపాయలలో 59999 రూపాయలు తగ్గింపవలయునని జయకరుగారు రుపపాదించిరి.

యం.ఆర్. జయకరుగారు

యం.ఆర్. జయకరుగారు ఈ ఉపపాదనము గావించుచు ఇట్లుపర్యవసించిరి:— నేనీసందర్భమున అసభికారసభ్యులందరి పక్షమునను మాట్లాడుచున్నాను. (వినుడు వినుడు) ఈ సందర్భమున పూర్వపరిశ్రమ కొంత వివరింపకతప్పదు. కడచిన శాసనసభలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు రెండుజేబిలు సమావేశమును జరుపవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరిరి. అన్నదుడుగున్న ము పిట్టినవిధమున రెండుజేబిలు సభకుబయలు ప్రభుత్వమువారు మడ్డిమెనుకమిటేని ఏర్పరచిరి. అనుకొనినట్లే జరిగినది. ఈకమిటివారు అందరకు ఆశాభంగము కలుగజేయు నివేదికమును తయారుచేసిరి. బాంబాయిలో లాండురెవిన్యూ వ్యాయ శాఖలను మంత్రిలపర మెనెజరులయనని రాష్ట్రమువారు కోరిరి కాని మడ్డిమెనుకమిటివారు గాన, బాయిలర్లు మంత్రిలపర మొనర్చిరి. ఇదంతయుచూడ ప్రభుత్వమువారింకను మంత్రిలను సంపూర్ణముగ నమ్ముటలేదని తోచుచున్నది.

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము - ఒక చిన్న సామ్యము

బాంబాయి శాసనసభిచర్చలో గమనించుచున్న ఒక స్త్రీ ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముగలది తన అభిప్రాయములను ఈక్రిందివిధమున నాకుతో పెను. ఒక భార్యభర్త సంసారినుచేయ మొదలిడిరి. భార్య భర్తతో ఇట్లు చెప్పెను: చనిన కలకు 100 రూపాయల ఆదాయమువచ్చుచున్నది. అందులో నేను రెండువందలు మీరు ఒకవంద తీసుకొనెదము. నేను చేతులను నియమించి గృహకార్యముల రమ్యముగ నుండనట్లు అన్ని ఏర్పాటులచేసెను. నాకు కావలసిన గడ్డలు ఇతర సామానులకు ఈ రెండువందలు వ్యయమొనర్చెదను. మీరు వందరూపాయలతో మన 12 మంది బిడ్డలను పెంచి పోషించి ఇతర ఏర్పాటులు గావించుచుండ వలెను సంగమమున మనమిరువురము సమానముగ బాధ్యతలుగలవారముగ నుండెదము. ఒకరిపై మరొకరు చాడిలుచెప్పుకొనకూడదు. మీద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఈవిధమున నున్నది (నవ్వు)

ప్రజలసహకారము నిరాదరింపబడుట

ద్వంద్వప్రభుత్వము నిష్ప్రయోజనమైనది. పనిజరుగదు. మడ్డిమెనుకమిటివారు సంగమమునందలి అల్పసంఖ్యాకులు ఈవిధమున అభిప్రాయము సగిరి. కాని ప్రభుత్వము వారు తియ్యనిమాటలుచెప్పుచు ఆతమాపును ప్రజలు సహకారమునకు గడంగవలయునని కోరిరి. ప్రజలకై ఖరీ ఎంతవారినను ప్రభుత్వమువారికి తృప్తి కలుగలేదు.

“ప్రజలకు నిజముగ కొంత అధికారమివ్వబడిన సహకారమునకు గడంగవచ్చునని” కీ|| శ్రీ|| దేశబంధువాను ఫరీదుఖానులో ప్రకటించెను. ఈ ప్రకటనము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు తమవైఖరిని మార్చుకొనలేదు. అంతేకాదు, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమలో శ్రేష్టుడైనవానిని శాసనసభాభ్యక్షునిగ నిర్వహిస్తూ సహకారమునకు గడంగవలయునను సదుద్దేశమును ప్రకటించిరి. కొన్ని రాష్ట్రములందు నాయకులు సహకార భావమును ప్రకటించి మిశ్రుల అగ్రహమునకు పాతైరి. మంత్రిలకు కొంత బాధ్యత స్వాతంత్ర్యము ఇచ్చిన కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రిపవర్తుల నంగీకరింపవచ్చునని నేను నామిత్రులు ప్రకటించితిమి. ఈవిధమున సరసముగవిధమున ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగవలయునని ప్రజాప్రతినిధులు ఎన్నియో సందర్భముల తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును ప్రకటించినను ప్రభుత్వమువారి వైఖరి ఇందుకైనను మారలేదు. ప్రజానాయకులను నిరాదరించు ఆచారమున ప్రభుత్వమువారింకను మానుకొనలేదు. ఈ ఆచారములు కాంగ్రెసుకార్యసంఘసభ్యులు ధ్యేయంచేయుండి భారత శాసనసభ్యులకు తోడ్పడుచుండిరి. ఇంతకన్న ఎక్కువ సహకారభావప్రకటనము కావలయునా? కాని ప్రభుత్వమువారు విధమున ప్రవర్తించుచున్నారే? నిన్నటిదినమే కరెన్సిబిల్లు చర్చ సందర్భమున రూపాయి కృత్రిమముగ హెచ్చించుచు ప్రభుత్వమువారు పన్నుల భారమును అధికముచేయుచున్నారని మెహతాగారు గావించిన ఆక్షేపణకు బ్లాకెటుగారు ఎట్టి ప్రత్యుత్తరమివ్వలేదుకదా?

బ్లాకెటుగారు:— నేనీవిషయమై ప్లేటుకౌన్సిలు సభలో ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని.

జయకరుగారు:— ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిష్ట గౌరవము అక్కరలేదు. వోట్లబలమును చాలును. శాసనసభ్యుల ఆమోదము పొందవలసిన గ్రాంటుమొత్తముల సంఖ్య క్రమక్రమముగ తగ్గింపబడుచున్నది. కడచిన సందర్భము ఉద్యోగుల అలవములపై చర్చనలిపి వాటిని ఆమోదించుటకు గాని నిరాకరించుటకు గాని శాసనసభివారి అధికారముండెను. కాని నేడు మాకు అధికారము లేదు. ప్రజలు తమ వైఖరి మార్చుకొనినను ప్రభుత్వమువారు విర్రవీగున కొనియున్నారు.

“ఇదంతయు బూటకము”

ప్రజలలో భేదములేర్పడినందున ప్రభుత్వమువారు బలమును అధికము చేసికొనుచున్నారు. ఇచ్చట ప్రజాబలము ఊచించుచున్నది. నిన్నటిదినము కేషియోసమన్య సందర్భము ప్రభుత్వమువారు విజయముగాంచుటయే ఇందులకు నిదర్శనవ ఈసభ నిష్ప్రయోజనమైనదని తోచుచున్నది. ఇదంతయుబటకవని తోచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి నిరాదరణవాదాదు సహమనుచున్నది. ప్రతిసంవత్సరము యాత్రకులవలె పేచ్చటికి నడుచుట ఎందుకో తెలియవచ్చును. భరింపలేనింతకు భరింపవచ్చును. కాని సకాలమున ప్రభుత్వమువారు విధానము మార్చుకొనవలసిన ప్రభుత్వమువారిని లొంగదీయకు మేమందిరము వేరుమార్గముల నవలంకింపవలసిన అవసరమును. (కాంగ్రెసు పక్షమువారి హస్తాధ్యక్షులు) ప్రస్తుతమాయందువి భేదములు ఏర్పడుటచే మేము దుర్బలములమై యుము కాని దుర్బలల ఆగ్రహమే కడుభారమైనదని గుర్తెల్లలయును. ప్రభుత్వమువారు తమవైఖరి మార్చుకొనకున్నచో నకట్టి గతిపట్టునో చెప్పబాలను. (కరతాళ ధ్వనులు)

సహకారము నిష్ప్రయోజనము

సి. యస్. రంగయ్యగారు

సి. యస్. రంగయ్యగారు ఉపపాదనమును బుభేచు ఇట్లు చెప్పిరి:— అసహాయోద్యమము నవలంకించు ప్రభుత్వమువారితో సహకారమునకు గడంగుట నిష్ప్రయోజనము. మానాయనడను పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు సభభావమును ప్రకటించిరి. తక్షణమే స్వరాజ్య మివ్వవలసినవారు కోరలేదు. రెండుజేబిలు సమావేశము జరుపవలసిన మాత్రము వారు కోరిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు ఈచిన్నకను కూడ సఫలపరుపలేదు. ప్రభుత్వమువారిని మాట్లాడతప్పు, తప్పుతప్పు మనలో నేయున్నది. మనము మరెట్లను మరచి పట్టుదలతో ఉమ్మడిపట్టుమును ఎవరింపవలెను చెల్విగారు

శ్రీరామమును బలపరచుచు బెల్గియాకిట్లు చెప్పి ఈసంస్కరణములు బూటకములు. ప్రభుత్వమువారు భేదకుశాధికారమును ప్రకటించి పరివాలింపవలయునని లేవన

ర దొమనియనునది భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనమువలన నా. కాననసభవారి కోరికల తేనిని కూడ ప్రభుత్వమువారు అవ ర్ణించియుండలేదు. ఇంగ్లాండునందు మంత్రులు కొందరు అను భవనానుభవని చెప్పట కెన్నియో నిదర్శనములున్నవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ఇట్టివారిచే నిర్వహించబడుచుండ భారతదేశమున భారతీయులు పరిపాలించబడలరని చెప్పట హాస్యాస్పదము. మూటకముతో కూడిన ఈసభయందు సభ్యులుగ ఎందులకుండ వలయునా అని నే నప్పుడప్పుడు ప్రశ్నించుకొనుచుండెదను. ఈమూటకమును బహిరంగపరచి ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించుట నాగర్భముని సమాధానము చెప్పకొనుచుందును.

ఆరిక సభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

సర్ జేసిలు బ్లా క్లెబుగార్లు ఉపన్యసింపిరి:—కనెన్సి ట్లు విషయమై మెహతగారు గావించిన ఆక్షేపము నేను సమాధానము చెప్పలేదని జయకరుగారు తప్పుపట్టియున్నారు. నిన్నటిదినము తేసియోసమస్య విషయమై సభవారి నిర్ణయము గావించుట ఆవసరమని అన్ని పక్షములవారు తలచుచుండిరి. అందుచే ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు అవకాశము లేకపోయెను. అంతేకాక నిన్నటిదినము చర్చ తేసియో సమస్యను వదిలి వర్త విభేదములపడినను. మరెయిక కారణమేమనిన జమ్నారాను మెహతగారి వాదములను నిరాకరింపవలసినదేగాని ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు వీలులేదని చెప్పవలెను.

ఇక జయకరుగారి ఉపపాదనము గురించి మాట్లాడె రను. ప్రయాణపు ఖర్చులను సంపూర్ణముగ త్రోసివేయవల యనని మీరు కోరుచున్నారు. ప్రభుత్వసభ్యుల పర్యటన ముల కను ఖర్చులను నిరాకరించిన ప్రజలకే నష్టము కలుగును. ప్రేమ విశ్వాసము నమ్మకము మున్నగు సమస్యలు ఈ సభ యందు బాపముగ నున్నవని నిన్నటిదినము ఇంగ్లండున ఉప న్యాసములన్ని సమస్యలను దొమనియనులయందు పార్లమెంటు కభ్యులు చట్టములందు సూచించబడిన అధికారములను కూడ అనుభవించుచున్నారు. ఎక్కువ బాధ్యతను ప్రకటించుచు ఎక్కువ అధికారముల ననుభవించుచున్నారు. అందుచే దొమని యనుల యందలి ప్రభుత్వసభ్యులు అన్నివిషయములందును పార్లమెంటు నిర్ణయములకు బద్ధులై యున్నారు. కాని ఈ దేశపు పరిస్థితులంత తృప్తికరముగనున్నవని సభవారు చెప్పజాలరు. ప్రభుత్వమువారు కూడ చెప్పజాలరు. సంస్కరణములు ప్రారంభమైనవిమొదలు పరిస్థితులు విపరీతముగ పరిణమించుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వసభ్యులను ఎన్నియో ఇబ్బందుల ననుభవించుచున్నారను విషయము సభ్యులకు తెలియదు కాబోలు. మేము చేయుచున్న యివి మిగుల కష్టమైనవి. మా బాధ్యత ఆపారమైనది. లక్ష్యము వీరుటకు విశ్వాసము ప్రేమ నమ్మకము అవసరము. సభవారు మృకము ప్రకటించుటలేదు. పది లేక ఇరువది సంవత్సరముల గార్యముకన్న ఇప్పుడు రాజకీయవిషయములందు ఎన్నియో గార్లు జరిగినవికదా! కాననసభ సమస్యలను సంపూర్ణముగ గరినది. కేంద్ర కాననసభవారికి బాధ్యతతో కూడిన పూర్ణాధికారములు లేనినట్లు నిజమేకాని ముందుకన్న ఇ ఛదు ప్రజల అధికారములు అన్నివిధముల అధికమైనవని అంగీ కరింపవలయును. ప్రభుత్వమువారు తమవిధానమును మార్చు నునట్లుచేయ కాననసభవారికి అవకాశమున్నది.

నామట్టుకునేను సంస్కరణములు జయప్రథముగ కొన గింపవలయునను ఉద్దేశముతో భారతదేశమునకు వచ్చితిని. కవిషయములందు కాననసభవారి అధికారమును అధికము యు పాంప్రదాయములు నేర్పడవ మొదటినుండియు ప్రయ యించుచుంటిని. కాననసభ్యులతో విమర్శనలను ప్రభుత్వమునా ఎక్కువలాభము కలిగినదని అంగీకరించుచున్నాను. కావున కాలము స్వరాజ్యములేదని గొంగక సభవారు నమ్మకము వ్వసము ప్రేమ ప్రకటించుచు తమ బాధ్యతలను గుర్తించి సుత్యమువారితోకలిసి పనిచేసి శిక్షకాలములోనే లక్ష్యము పుచ్చునగా! (కరతాళధ్వనులు)

టి. సి. గోస్వామిగారు

టి. సి. గోస్వామిగారు ఉపపాదనమును బలపరచుచు చెప్పిరి. ఎక్కిత్యులీపుకొన్నిలు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు ాది. అందులకే రాజకీయవిషయములందు తమకుల అసం క్షిని ప్రకటింప సభవారు ఎక్కిత్యులీపుకొన్నిలుసభ్యుల ప్ర ణపుఖర్చులను నిరాకరింప సంతర్పించుకొనిరి. క్రమముగ ననసభవారి ఆపాదనమును పొందవలసిన గ్రాంటుమొత్తములు పబడుచున్నవి. ఇది అన్యాయమేకాక అక్రమమనికూడ భలేను. లీకవిషయవారి సూచనలపట్ల నీర్వచిన ఖర్చుమొ

త్తమున్నిటికి కాననసభవారి అంగీకారముపొంద నక్కరలేదని నిర్ణయించి బ్రిటిషుపార్లమెంటువారు గొప్ప అన్యాయమున కొడిగట్టుకొనిరి. ఆర్థికవిషయములందును ఎక్కువేరి విషయ ములందు కృత్రిమపద్ధతుల నవలంబించుటచే భారతదేశపుభవము కొల్లగొట్టబడుచున్నది. భారతదేశము విదేశీయులకు కుడవకెట్ట బడినవిషయము మాకు స్వరాజ్యమువచ్చినను లాభముండదు. భారత దేశము బాధ్యతాయు త్తప్రభుత్వముగొనుటకు పూర్వము భారత దేశమునందున్న భవనంతయు విదేశీయులకు పంపవలయునని ప్ర భుత్వమువారు బ్రిటిషుల ర్మము కుట్రచేయుచున్నారు. రాష్ట్రీ యకష్టములులేనట్లు ఎంతమాత్రము సంతోషకరమగు విషయము కాదు. పీలసిన తిరిగిఇవ్వబడు ఈమొత్తము ప్రజాయత్తకా ఖిలకై వ్యవధిపడబడునను నమ్మకము మాకులేదు. కావున ఈ సంవర్షపున రాష్ట్రీయకష్టములను దృష్టియందుంచుకొన కూడదు

రాజకీయత్రోవయిన దీపములూ చుట్టూగారు తేయవ్యా ధిచే మరణావస్థయందుండగా వారిని విడుదలచేయు విషయమై నేను నిన్నటిదినము కాననసభలో ప్రశ్నింప ప్రభుత్వమువారు తృప్తికరమగు సమాధానము చెప్పలేదు.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గాండరు మండిమెను:—చుట్టూగారు కారాగృ హమునందు లేరు. మాజీప్రేమినివ్వ నిర్బంధమునందున్నారు.

గోస్వామిగారు:—కారాగృహమునందుండుటకును, ని ర్బంధమునందుండుటకు భేదమేమియో తెలియకున్నది. ఎంతటి పాపాపాప్యదమును గలవారుకూడ మరణావస్థయందున్నవారి పై కనికరముచూపెదరు. బాంబులవిషయమై మాట్లాడుచు భా రతీయుల ప్రాణములను సంక్షేపించుట తమభర్తృమని ప్రభుత్వము వారు ఆర్థులములు పలుకుచుండెదరు. ప్రభుత్వమువారుమాడ భారతీయుల ప్రాణములను సంక్షేపించువిషయమై పట్టుదల ప్ర కటించినగాని ఈవిధ గోడ్డయము అంతముండదు.

అంతటితో సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

యస్. సి. కేల్కార్లుగారు

ఫలహారంతరము యస్. సి. కేల్కార్లుగారు రిట్లుపన్యసిం చిరి:—ప్రయాణపుఖర్చులను రద్దుచేయవలయునని ఉపపాదనము నందు కోరబడినను ప్రభుత్వసభ్యుల నుద్దేశించియే ఈఉపపాద నము గావించబడినది. కాని వారిజీతమును నిరాకరింప అధికా రము మాకులేనందున ప్రయాణపుఖర్చులను నిరాకరింప సంకల్పించుకొనినాము. భారతదేశపు పరిపాలనావిషయములందు ప్రభుత్వసభ్యులు విపరీతవిధానముల నవలంబించుచున్నారు. వా రివిధానము జాతీయవాదమునకు అనురూప్యమకలేదు. కాన నసభ్యుల ఎట్టిబాధ్యతగాని అధికారముగాని లేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కెంతబాధ్యతయన్నది, ఇండియా ప్రభుత్వమున కెంతబాధ్యతయన్నది, ఇండియామంత్రి కెంతబాధ్యతయన్నది తెలియదు. భారతదేశమున విద్య తక్కువనవలయునను ప్రభుత్వం చగలను. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్న అన్ని దేశములవారు సంపూర్ణముగ విద్యావంతులాయని ప్రశ్నించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో ఎన్నియోభాషలను మాట్లాడువారు ఎన్నియో తెగలవారున్నను వారు స్వరాజ్యమునుభవించుచున్నారు. సా మాజ్య లాభముకొరకు బ్రిటిషువారు భారతదేశమును పరిపాలిం చుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యమును నికోసించుచున్న ఈప్రభుత్వి విధానమును సహించవలయు.

కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు రద్దుపెట్టుట

కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు జయకరుగారి తీర్మానము నడ్డు పెట్టుచు నిట్లుచెప్పిరి:—దీనికి సంబంధించిన చిన్నచిన్న ప్ర శ్నలను చర్చించుటకు వీలులేకపోవుటవలనను చివరకు దీనిని స ర్విశేషచేయవలసిన నిర్బంధము గవర్నరుజెనరలుకు కలుగజేయవ లసి వచ్చుటచేతను జయకరుగారి తీర్మానమున కడ్డుచెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఇతరదేశములలో వలెనే గవర్నరుజెనరలు అధికార ముపయోగింప లేకుండ త్రుప్తవట్టునట్లుగా నుండవలెనే గాని తరుచుగా అట్టిఅధికారముల నుపయోగించుచుండరాదు. భారతీయులమంతయు ప్రభుత్వమువారిక విశ్వాసమున్నదనిన నేనంగీకరింపజాల. వాగుగా అనుభవములేనట్టి నియోజకవర్గము ల కక్తిసామర్థ్యమునందే అవిశ్వాసముగలదు. ప్రస్తుత సభకన్న ను చెనుకటి సభకన్న ను మొదటి ఆ సెంట్రీసభయే యెక్కువవని చేయగల్గెను. స్వరాజ్యవాదుల ప్రవర్తనపట్లనే రిస్కానింపు వారులుముందుకు రాగలిగిరి. నేటకొనిన్నునందు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడైన రామరామపంతులుగారు చెప్పినట్లుగా ప్రభు త్వమువారు దోపిడిగాండని నేను జేప్పజాలను. అధికమైన దో పిడులు జరుగకుండ ప్రజలను సంక్షేపించుటకే ప్రభుత్వము ని ర్బంధపడియున్నది. నిర్భయంగా భారతీయులు స్వరాజ్యము సం పాదించుకొననట్లుమున యూరప్షియును బడ్డు నిలు వ వా డి రు.

వజ్రుగం చెట్టిగారు:—అట్లయిన లాంగ్ఫోర్డు తేము గారి మాటయేమి.

బాధ్యత వహించుటకు కక్తిసామర్థ్యము లుండవలెనని యూరోపీయనుల తలంపు. అట్లయినచో అందరను కలిసియే స్వరాజ్యసంపాదనకై ప్రయత్నములు చేయవచ్చును.

మార్టీ మహమ్మద్ యాకూబుగారు, తీర్మాన మును బలపరచుట

1926 సంవత్సరమున అఖిభారతమన్షింటీసువారుగావించిన తీర్మానములలోమన్న ప్రకారము మైనారిటీసంఘముల తేముములను కాపాడవలెనని చెప్పుచు మార్టీమహమ్మదుయాహూ లు గారు తీర్మానమును బలపరచిరి. నియోజకవర్గము లుండవల సినంత విద్యావంతులై కుక్కగబుద్ధిగలవారుకావని వీరునుకల నతో క్రాఫోర్డుగారితో నేర్పరించిరి. కలనల్ క్రాఫోర్డుగారు ఓటింగు అధికారమును గూర్చి చెప్పి గారి అభిప్రాయములను చెప్పినప్పుడు కనడాలో ఓటింగు అధికార మును గూర్చి చెప్పిగారేమి చెప్పిరో ఆ వాక్యముల నేలచెప్ప లేదని అడిగిరి. (వినుడు వినుడు) హిందూదేశమునకు స్వరాజ్య ము కావలసినదని కోరుటలో విద్యావంతులైన మహమ్మదీయుల రెవ్వరికి తీసిపోరు. కాని స్వరాజ్యోదయమైనప్పుడు మా సిద్ధి యేముచున్నదో ననియైన తెలుసుకొనక ప్రవహమునబడి కొట్టుకొనిపోకుండ మేము స్వల్పసంఖ్యగల సంఘము వారము గా వున మాయొక్క మతసాంఘిక ఆర్థికతేముములు కూడ కాపాడ బడవలెనని కోరుచున్నాము. అని చెప్పుచు యాకూబుగారు ట ర్గిదేశమందు మహమ్మదీయేతరుల కొసంగిన గాగ్గరంటి మరకు లను చదివి వినిపించిరి.

హిందూదేశమున మహమ్మదీయుల స్థానము

జోషీగారు:—ఆమరతులనే భారతరాజ్యాంగవిధాన మునందు మహమ్మదీయుల కొర మంచినట్లయిన యాకూబుగారికి సమ్యక్మేనా?

యాకూబు గారు:—అవును. కాని లక్నోయొడంబడిక పారబాటుగా జరిగినదనియు హిందువులు కాననసభలందు మహమ్మదీయుల కెక్కువస్థానము లొసంగరాదనియు లాలాల జపతి రాయగారివంటి హిందూనాయకుడే చెప్పినట్లుయిన మా కెట్లు నమకముకలుగును?

లాలాలజపతి రాయగారు:—నేను చెప్పినమాటలను స రిగాజేప్పుడు

మార్టీ యాకూబుగారు:—లాలాజీగారిట్లు చెప్పిరని చెప్పుచున్నాను. ఏమైనను సరే స్వరాజ్యమే కావలెనని కోరు మన్న హిందూనాయకుల వాదనలు నాకర్థమగుటలేదు. మర వ్యక్తిత్వమే పోయినతరువాత మనకు స్వరాజ్యమెందులకు?(విను డు వినుడు) హిందువులందరను నాశనము కావలెనని నేను కో రుటలేదు.

సర్ అబ్దుల్ కయూం:—అనగా హిందూరాజ్యమే కాకపోయినట్లయిన వారికి స్వరాజ్య మక్కరలేదన్నమాట.

లాలాలజపతిరాయ:—నేనానూచనను పూర్తిగా ఖిం డించుచున్నాను.

మార్టీ మహమ్మదుయాహూబు:—అయినప్పటికిని ఆ యాగ్ మహమ్మదీయులు జనసంఖ్యయందును విద్యయందును భాగ్యమందును తక్కువగానండియుండుటచేత తమతేముల ను ప్రాణములను కాపాడవలసినదని ఆడుగక తప్పదు. టర్కి యందు మహమ్మదీయేతరులకు గలస్థానమునే మాకొసంగును.

లాలాలజపతిరాయ:—అంతకంటె యెక్కువస్థానము నే ఒసంగదము.

మనీదులముందు వాద్యములు

పిమ్మట మార్టీయాకూబుగారు మన్షింటీసుతీర్మానము నందు హిందువులను మహమ్మదీయులను కలిసి పనిచేయుటకై ముఖ్యముని తెలుపబడిన పరతులను చదివి వినిపించిరి. సాంఘిక విభేదములమాట వచ్చునప్పటికి కబీరుద్దీనుగారు అడ్డుమువచ్చి ఓ హా! మనీదులముందు వాద్యముల విషయము మతవిషయమని చెప్పిరి.

మార్టీ మహమ్మదు యాకూబు:—అది మతవిషయము గాదు. మహమ్మదీయులు ప్రార్థనలునలుపునప్పుడెవ్వరును బుద్ధి పూర్వకముగా భంగము చేయరాదనియే మతము విధించుచున్న ది. (వినుడువినుడుకేకలు) ప్రార్థనలకు భంగము కలిగింపవలె నను ఉద్దేశ్యమున్నయెడల అది ద్రోహము క్రింద చేరును. కాం (గను జాతీయపక్షముల హర్షధ్వనులు. నిజము పలికిరినికొం దరుకేకలు) అంతేకాని మనీదుల మందు వాద్యములు వాయిం చుటయే మతవిరుద్ధముకాదు.

కబీరుద్దీన్ గారు:—ఖురాను ఏమి చెప్పుచున్నదో

యాకూబుగారు:—ఎప్పుడును కరీందార్ గారు ఖురాను ను చదివియుండక పోవుటచేత వారికి ఖురాను నుండి వినిపించుట పాపము. అయినప్పటికిని అయ్యో! మస్లింలీన తీర్మానములో చెప్పబడిన ప్రకారము మీరు మరణమునకు తెలివియున్నట్లై యిన మనము కలిసి ఆభివృద్ధి జేసవచ్చును. లేక పోయినట్లయిన కొంత కాలము కనిపెట్టుకొనియుండవలసినవచ్చును.

రాజ భుజ్య భర ఆలీఖాన్:—మీ కిప్పుకు రాయ ల్ కమీషను కావలెనా?

యాకూబుగారు:—మనకు కావలసియున్నను ఆక్సర లేకపోయినను వారు 1929 లో నచ్చుచునేయున్నారు..

హిందూమహమ్మదీయైక్యత

నవమేవో యొకప్రయత్నముజేసి ఒక్కటిగా కలియ వలెను. లీన లాహోరులో సమావేశమైనప్పుడు ఒక కమిటీ నేర్పరచి సంస్కరణములు వచ్చియున్నవిగావున సాంఘికవిష యములను చర్చించుటకై ఒక సభగావింపవలసినదని కార్య గ ముకమిటీవారికి ఆహ్వానమును బంపియుంటిమి. అప్పుడు మాకు వచ్చిన జవాబు మిగుల నిరాశనగులెను. కాని యిప్పుడు రా యలుకమిషనువారు వచ్చుచున్నారు. గావున వేడిగానున్న పుడే మనము సమావేశమై చర్చించుకొని జాయింట్లుగా ఒక్క టే డిమాండును చేయవలెను. నా సంఘము తరపున నేను తిరిగి కార్యగమ జాతీయవత్తుల కిహ్వానము నంపుచున్నాను.

లాలాలజపతిరాయిగారు

ఉపాధ్యక్షుడైన మహమ్మదు యాకూబుగారి సభిం దించి లజపతిరాయిగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇప్పుడు స్వరాజ్యము కావలసినది భారతీయులకుగాని హిందులకు మహమ్మదీయులకుగాదు. ఎక్స్ప్లో మహమ్మదీయేతరుల కంత సంరక్షణగలదో అంత సం రక్షణయు నింక అంతకన్న యెక్కువ సంరక్షణయు నిచ్చుటి మహమ్మదీయుల కొసంగబడునని నేను ధైర్యముగా చెప్పగలను. కాని హిందువులకును సిక్కులకును పంజాబులోను ఇతరచోట్ల ను అట్టి సంరక్షణయే యొసంగబడునని చెప్పగలరా?

యాకూబుగారు:—శిష్టక యొసంగబడును

లజపతిరాయిగారు:—అదిన్యామము. ఎవరిజేమము యు వారు కాపాడుకొనవలసినదేగాని స్వరాజ్యసంపాదన ప్రయత్నముల కంతరాయము కలుగకుండ జూచుమండవలెను. హిందూయాకూబుగారు చెప్పినట్లుగా మహమ్మదీయుల ప్రార్థన యు భంగము కలిగింపవలెనను ఉద్దేశ్యముతో మసీదులందు బాజాలు వాయించువాడు ద్రోహియైనాడు. అదేవిధమున అనాదిగా ఊరేగింపులు జరుపుచున్న ప్రదేశమునకు మహమ్మదీ యులువచ్చి ఆటంకపరచుటయు ద్రోహమేయగును. (వచ్చట్లు) కావున ఒక్కరి మతసంబంధమైన విషయములను భంగము కలు గకుండ రిహార్మరహ్యమును చూడవలెను.

పిమ్మట లజపతిరాయిగారు ఛార్జుని రాజకీయాంశ ములను గూర్చి చెప్పుకొన్నప్పుడు సర్ బాన్సోగారి యుద్వేగిన బోగల ఆశ, చయారిత్యము, ప్రేమ అను మాటలమీద వ్యాఖ్యానముజేసిరి. ప్రభుత్వమువారి కిసుగులముల్నియు నుండిన బాగుండును. అన్యాయము పూర్తియైనప్పుడు భగవాన్ జే మేలు చేయగలడను నమ్మకము నాకు గలదు. యూరపులోనే వారొ కరాకరికి అన్యాయ ము జే ను కొ ను యం డ బ్రిటి షు వారు మనకు చేయగల మేలెదియులేదు. అంతరాత్మజేని యం త్రమునకు పనిముట్లయి యుండుటచే ప్రభుత్వపురుషులను నిందిం ప పనిలేదు. భారతీయులు మంచిరాజకీయజేతలు కావచ్చును గాని రాజ్యతంత్రమందు పనివారే. ఈసభ ప్రార్థనలకు నా తేజింపుటకు కెట్టిసట్లుగానున్నది. ఓట్లెట్లు లాహూరుచేయుదు రో నెన్న 28 వంక ఆధికారేతరులను 15,6 పెన్నీలకే ఓటు చేసినప్పుడు స్పష్టమైనది. అయినప్పటికిని అసెంబ్లీలో 18 పె న్నీల సంగీకరించిన గదా చెప్పదురు (విమమవిమము). ఈనూ తన సంస్కరణ ములవలన మన గతి మ రిం త అశోగతియైనది. పూర్వము బాధి తయంతయు ప్రభుత్వమువారిదే. ఇప్పుడేట్లు మాయవలన బాధ్య తకొంత అపెన్లీవారికి త్రోసివేయబడుచున్నది. నూతనాంశ ములందు మనప్రార్థనాధికారమెరిగి ఆప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఫలితములను చూడవలెను. హిందూమహమ్మదీయ ప్రశ్న విష యమునను పాలకపాలిరబాతుల నిందింపులు విషయమునను త క్కిన ప్రక్షుల వారంగీకరించినట్లయిన ఒడంబడిక నేర్పరచు కొనుటకు నే ను సి స్థ ము గా ను న్నా ను. ప్ర భు త్వ స భు యి లు ద యా శ త్వ ము ను ప్రే మ ను కనబరుపవలెను. కాని రైల్వేసనివారడను నెలకు రి రూపా యలు చూలనని వారుచెప్పినప్పుడు ప్రభుత్వసభ్యులు దయచే గవరచికో నిర్ణయనే కనబరచికో తెలియనే తెలియి యు గ్గుది. క్రైస్తవమత ప్రచారకులైన రెనరెండు వెన్నీలుగారు కూడ సప్రయ డిమాండులను పెట్టుకొని రి రూపాయల కూలియే చూలనని యెట్లు చెప్పగలిగిరో నాకాల్పగ్యముగానేయున్నది.

రత్న స్వామిగారు

భారత క్రైస్తవసంఘ ప్రతినిధియగు రత్న స్వామిగారు తీర్మానముయొక్క ఉద్దేశ్యమునకు సానుభూతిని కనబరుప గలమగాని దానిరూపమునకు సానుభూతిని కనబరుపజాలనని చెప్పెను. ఒకప్పుడు ప్రభుత్వమువారిని సందర్శకులని చెప్పుటకు వీలుగానందెను. తరువాత దృష్టి మారవలెననియు పిమ్మట వ్యాధయము మారవలెననియు కోరిరి. తనకిప్పుడే సానుభూతి అభి వ్యక్తి జేసియున్న అట్టి చూపుట నెక్కడైన కొని యివ్వగలదు. ప్రభుత్వమువారికి ఓట్లెట్లు గుటనాక్రమ కట్టము ఏలవనమెల్ల కన్ను ఏర్ప డి ను. ఇ క వ్యాధయము మారుటకు ప్రభుత్వమువారికి శరీర ము గా ని య త్య గా ని లే దు. నిజమైన వైఖరి యేవనగా హిందూదేశప్రజలయెడల తమ వైఖరియొక్క తత్వము మార్చుకొనవలసినదని ప్రతిష్ఠాప్రభు త్వమువారి నడుగవలెను. ప్రభుత్వమురు భారతీయులను అగ్రజా లు అనుజాలనట్లు తయారుజేయవలెనో అట్లు త యా రు చే య వ ల యు ను. రెం డ వ జే మ న గా ఇం గ్లాం డునందు పరిశీతులను హిందూదేశమున పరిశీతులను ఒ క్కటిగాదు. అచ్చటి పాలకులను పాలితులు ఒక్కటే జాతి వారు. ఇచ్చట అట్లుగాకపోవుటచే ప్రజలచ్చటికివలె యొక్కన నిర్బంధములు కలిగించి హక్కులను సంపాదించుకొనుటకు వీలు లేదు. కావున ప్రభుత్వమువారే అభివృద్ధికి మార్గమును జూపు చుండవలెను. పైన్యము నొకడశములను భారతీయుల అధి కారమునకు జోబడియుండవలెను. కేంద్రరాష్ట్రీయప్రభుత్వ ముల మధ్యగల చిక్కులను తొలగించుటకు నూతన సంస్కరణ ము లభ్యములు. కొన్ని యూరపీయునుపత్రికలు భారతీయుల శక్తి యెంతవత్తునో విచారించి స్థాపనాసీకమిషనువారు చెప్పవలెనని చెప్పుచున్నవి. కాని అదియే వారు నేయగూ డనివని. సాధ్యమైనంత త్వరలో వారికి స్వరాజ్యభారము నొ సంగమార్గమేదో వారు విచారించికనుగొనవలెను. రాబర్టుక్రెపు గారు చెప్పిట్లుగావెనకకుబోవుటకు వీలులేదు. ఉన్నచోట నేయుండుట అపాయకము. దూరదృష్టిగల ప్రభుత్వమువారును ప్రజాప్రతినిధులును తోడ్పడితేని అందరికిని గమ్యస్థాన మొ క్కటియే గావున అందరునుకలసియే పనిచేయవచ్చును. (హర్షము)

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్జీమెను

ఏ ప్రభుత్వమువారైనను ఎవరికైనను ఒకమారు కలము తో వ్రాయుయుటచేతనే స్వపరిపాలన నొసంగజాలరని యెర్ప గారు చెప్పినదానిలో నిజముగలదని నేను నమ్మెనని సర్ అ లెగ్జాండరు మడ్జీమెనుగారు ప్రారంభించిరి. స్థాపనాసీకమిష ను రాకముందే విచారాయోజకగవలెనో పార్లమెంటునందో క ప్రకటనగావింపబడవలెనని చెప్పియున్నారు. అధిష్టముగా ఇండియా ప్రభుత్వము ఆప్టకప్పుటలేదు. ఏ ప్రభుత్వమువారును అట్లుచేయజాలరు. ముందేవిచారణ యెట్లుజరగవలెనో నిర్ణయం చినట్లయిన రిరువారే విచారణ వోషాస్పష్టమగునందును. పార్ల మెంటువారు ఆప్టనందు చేసిన సవరణలవలన అసెంబ్లీ ఆధికార ము తగ్గినదని నేనంగీకరించుచున్నానుగాని పార్లమెంటు అభి ప్రాయములో అట్టి నిర్బంధములు మిగుల అవసరము.

సర్ హరిసెంస గోటె:—పార్లమెంటు చర్యకు మీర సమ్మతినిజూపిరా?

సర్ అలెగ్జాండరు:—ఆధికార మెక్కువవైతట్లయిన దానికి ఫలముండనేయున్నదని నేను చెప్పుచున్నాను. నాయొక్కసమ్మతి అధికారమునలననూడ సఫలముకలుగునని కొందరుతెప్పవచ్చును. విదేశసభలతో బోరాడవలెనని కొందర నునున్నారు. అదిఅసంపూర్ణ విధానమైయుండుచున్న గాని తెలివిగల ప్రనియాయని అనుచున్నాను. తిమవార్తనునకప్ర భుత్వమువారిని త్రివ్యకొనుట కాసాసభిలకు విధియేగాని మార్గ మిదికాదు. కాసనసభలకు కార్యనిర్వాహకసభమునకు బోరా టునున్నప్పుడే ప్రభుత్వమును నిమిషబాలదు. ఎట్లును ప్రభుత్వము ననుపవలసియున్నది గావున విశేషాధికారములు గలవు. ప్ర భుత్వమువారికి ఆనుధికారముల నుపయోగించునట్లుగా నిర్బం ధముకలుగజేసినప్పుడెల్ల ప్రభుత్వమువారియొక్కయు కాసనస భిలయొక్కయు అధికారము క్షీణించుచుండును. మహమ్మదీయు లనుగురించి యాకూబుగారున దానికి తగులితిగా సమాధానము ను లజపతిరాయిగారును 2 సంగియున్నారు. ఈసాంఘికసవస్థ లను ప్రజలే పరిస్కరము జేసుకొనవలెనా. (మియారకన్నగ దాయని ఒకేశక) ఇకమేమే పరిష్కారమునకు తోడ్పడుకున్ని నింకెవ్వరుగలరో నాకు తెలియలేదు.

తుమకు మగింపును హోంమెంబర్లు చెప్పెను:—రా జ్యాంగ విధానమునందు మార్పుకలుగవలెనని అందరును కోరు చున్నారు. కాని మార్పు ఏవిధముగా నుండవలెననుది ప్రశ్న యైయున్నది. ఇప్పుడు విచారణలోనున్న గ్రాంటుపైన నేను విశేషముగా చెప్పజాలను. సంస్కరణములమాట యటుండగా మామూలుగా కార్యనిర్వాహకప్రభుత్వముపైని మోపునట్టి నేర మేమన నేనియుండవలసిన పనులను చేయలేదని. ఈమాటను నాధారముగా ప్రతివాడును ప్రతి అదివారము రోజున చెప్పు చునే యుండును. (నవ్వు) ఇట్లు ప్రతిభుటనము జరుగుచున్నంత

వరకు ప్రభుత్వమువారేమయు చేయజాలరు. (ఇచ్చట హోం మెంబరు చెప్పినది స్పష్టముగా వివరపడలేదు.) ఈ రాజ్యాంగ విషయకప్రశ్న ప్రత్యేకముగా నొకతీర్మానములోవచ్చిన బా గుండును. క్రొత్తగా నొకతీర్మానము తయారైనది. అది యేల ఫలించలేతో నాకు తెలియలేదు. (నవ్వు) ప్రస్తుత తీర్మానము కార్యనిర్వాహకసభ్యుల ప్రయోజనపు ఖర్చులను గూర్చినది. సభ వారు దయతో దీనిని గ్రాంటుచేయవలసినదని వేడుచున్నాను. (నవ్వు వచ్చట్లు)

అధికారేతరసభ్యుల కరతాళభ్యవలతో తీర్మాన మంగీ కరింపబడెను. 66 వంద అనుమతముగాను 66 గడు ప్రతిపా లనుగాను సమ్మతల నొసగిరి. అంతట సభ ముగిసినదని మరకు నిలిపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

వైనాన్సుబిల్లు, కరెన్సీబిల్లులు

త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నములు

దూతనడ్జి, మార్చి 10:—మారకపురేలు విషయమున అసభికారసభ్యులు ఓడిపోయినందున తమ అసమ్మతిని డెలుపు టకై అందరును కలిసి వై నాన్సు బిల్లును త్రోసి వేయుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. నిన్నటి దినము యాకూబుగారు భారత శాసనసభయందు చేసిన మస్లింలీన డిమాండులపై హిందువులు సమామ్మదీయులను కలిసియేర్పరచుకొనగల పరస్పరానుకూల భావములకై దీక్షయ మధారపడియుండును. కరెన్సీ బిల్లును గూడ చిట్టచివరకు త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నములు సల్పా చున్నారను వదంతులు కలవు. కాని అది యెంతవరకు సఫలము కాగలవో చెప్పజాలము.

నిన్నటి వార్త

నూతన ఢిల్లీ, మార్చి 9:—నిన్న శాసనసభ ముగియగ నే జాతీయవాదులను కార్యగమ పక్షమువారును కలిసి కని వారమునా డింకను చర్చింపబడనున్న కరెన్సీబిల్లును ఎదుర్కొన వలెనని సభజేరిరి. జిన్నాగారు సభకు రానందున కేపు సభ సమావేశములోగా వారితో మాట్లాడవలెనని నిర్ణయింజిరి. తదివారమునాడు బిల్లును త్రోసివేయవలెనని కోరి యధిష్టా యము. కాని యిది యెంతవరకు సఫలమునో చూడవలసి యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు వార్తలు

రాకపోకలు:—సర్ ప్రేజగ గోర్డనుగారు ఇంగ్లాం డునకు వెళ్లుటకై గతరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి.

మేడరు హేలుగారు కలకత్తాను, బొంబాయి మేరెను విహర్షమెంటు రెండవ యింజనీరును పిష్టసర్వేయరుగారును అను మోర్. సి. నెహ్రుగారు బొంబాయి వెళ్లిరి.

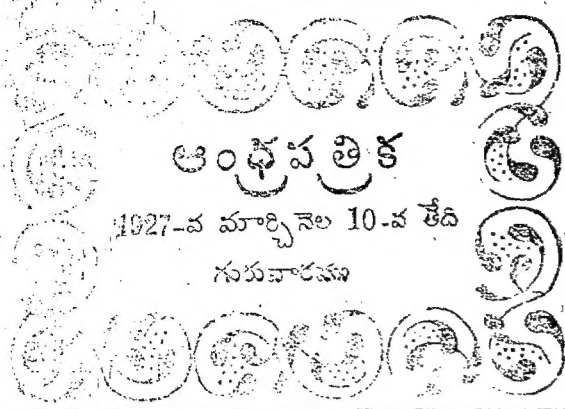
కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము సరిస్వ్యాక్రమేక్షలను యన్. రాధాకృష్ణనుగారును, సోదండియను కైత్యేకంపెనీయొక్క జిల్లాట్రీ కమిషియరులు మావరింపెండెంటు అను ఏ. జే. యథ్ మిల్లరుగారు నేటిఉదయం కలకత్తానుండి మద్రాసు శివ్విరి.

కలకత్తా మెంటు నేడు 2½ గంటల ఆలస్యముగా వచ్చి నది.

మయిలాపూరు సంగీతసభ—ఈనెల 18 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు నడుపిధిగోపాలునాయ కరు స్కూలు హాలులోపై సభవారి యాజమాన్యమున వర్ణపరి ణయము కథాకాలజేపము చివరవరం శ్రీరంగాచారియకు గారి చే గావింపబడును.

సుగుణ విలాససభ—ఈనెల 12 తేదీ శనివారం సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో పై సభవారి యాజమాన్యమున టి. యన్. నారాయణశాస్త్రి గారిచే రచింపబడిన భోజ చరిత్రము అను నాటకము ఆగవ ములో ప్రదర్శింపబడును.

శ్రద్ధానంద స్మారకనిధి:—మద్రాసు నగరవందు పైనిధికి రు.1,000 లు పంపబడియినది. కాశీనాథుని -నానాశ్వర రావుగారు (అంద్ర ప్రదేశ్ కాధిపతులు) రు.500, యన్. దొర స్వామిఅయ్యగారు రు.150, కే. శ్రీనివాసస్వామిగారు (హిందూ పత్రికాధిపతులు) రు.50, అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు రు.50 లు మార్పాడిలు (రామభాధి గోయింకాగారి ద్వారా) రు.881.

ఆంధ్రపత్రిక

1927-వ మార్చి 10-వ తేది
గురువారము

విశ్వాసరాహిత్యము:

భారతశాసనసభా విజయము

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

అందఱు ప్రభుత్వమునకు భారతశాసనసభ వారికి విశ్వాసములేదని చూపుటకు, జయ కరుగారు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన గ్రాంటును ఒకరూపాయికి తగ్గించవలయునని, నిన్నటిదినము ప్రతిపాదించినసంగతిని పాఠకులెరుంగుదురు. జయకరుగారి ప్రతిపాదనను, భారత శాసనసభవారంగీకరించిరి తెలుపుటకెంతయు సంతసించెదము. అంతకుపూర్వపుదినమున రూపాయి రేటు విషయమై భారతశాసనసభవారికి గలిగిన అవమానము, నిన్నటితో పూర్తిగ దీరిపోయెను. జయకరుగారి తీర్మానమున కనుకూలముగ రీతి మందియు, ప్రతికూలముగ రీతి మందియు వోటుజేసిరి. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమును జయకరుగారు ప్రతిపాదించుటలో విశేషము గలదు. జయకరుగారు రిస్కాన్సివు సహకారక్షమానుకులు. స్వరాజ్యక్షమమునుండి విడిపోయి, కాంగ్రెసుతీర్మానమును ప్రతిఘటించినవ్రముఖులు. సహకారమునలన లాభము దున్నయే, వీరిలు గావించి రనుటకు సందియము లేదు. అట్టివారు సయితము, ప్రభుత్వమువారికి రిస్కాన్సు గా వివరించెదనియు, ప్రజలబలహీనత ననకాశముగజైకొని స్వీయబలమును పెంపుజేసికొని రనియు, చాటవలసినవచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు మార్పుజూపనిచో, తాము స్వగృహములకు జని ఇతర మార్గముల నవలంబించవలసివచ్చునని, జయకరుగారు చెప్పుటబట్టి, సహకారమార్గము నిరుపయోగమని విదితము గాలేదా?

ఈ సందర్భమున మరియొక విషయము నాలోచించవలయును. ప్రభుత్వపు గ్రాంటునంతను తగ్గించుట పనికిరాదని, శాసనసభాభ్యక్షులగు పటేలు గారు నిర్ణయించుటకు కఠం బెద్దియో తెలియదు. సంస్కరణశాసనపు 67 సెక్షను (5) లో ఆరవ క్లాజు యిటుల ప్రతిపాదించుచున్నది :

“భారతశాసనసభవారు ఏడిమాండుకయినను సమ్మతి తెలుపవచ్చును. లేక సమ్మతిని నిరాకరింపవచ్చును. లేక గ్రాంటునంతను తగ్గించుటమూలమున డిమాండు మొత్తమును తగ్గింపవచ్చును.”

గ్రాంటునంతను తగ్గింపవచ్చునని చట్టమే తెలుపుచుండ, ఇతరమగు సందియములతో బనిలేదు. దీనివలన తేటము చర్చనిమిత్తము కొలది మొత్తములను తగ్గించుట కవకాశము తప్పిపోవునని సందేహింప బనిలేదు. మొత్తమునంతను తగ్గించునపుడు ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి చర్చింపవచ్చును. గ్రాంటునంతను తగ్గించనపుడు మాత్రమే, స్వల్పపు

తగ్గుదలల కవకాశ ముండునని స్పష్టమగుచున్నది. రాష్ట్రీయ శాసనసభలో గూడ నిట్టి ఏర్పాటు సూచించబడెను. 72 వ (డి) సెక్షనులో రెండవ క్లాజునం దిటుల గలదు:

“శాసనసభవారు డిమాండుకు సమ్మతింపవచ్చును. సమ్మతిని నిరాకరింపవచ్చును. గ్రాంటునంతను తగ్గించుట మూలమున డిమాండు మొత్తమును తగ్గింపవచ్చును. లేనియెడల గ్రాంటునందలి ఖర్చులలో నేభాగము వైనను తగ్గించుట మూలమున డిమాండును తగ్గింపవచ్చును.”

పటేలుగారికి కలిగినధర్మసందేహ మేమన, రాష్ట్రీయశాసనసభలో స్వల్పపు మొత్తములను తగ్గించిలున్న పుడు, భారతశాసనసభ సందర్భమున నావిషయమై ఏల స్పష్టముగ చెలువలేదనియే. భారత శాసనసభకు వర్తించెడి సెక్షనులో, మొత్తమునంతను తగ్గించుట కవకాశ మిచ్చి కొలది మొత్తముల సంగతిని ఉదాహరింపనిమాట నిజమే. అది శాసనకర్తలలోపమై యుండవచ్చును. అటు గాని యెడల, కేంద్రశాసనసభయందనలే భాధ్యత లేదు గావున పెద్ద మొత్తములను తగ్గించుటకు ప్రత్యేకావకాశము నొసగియుండవచ్చును. గ్రాంటు మొత్తమునంతను తగ్గించుటకు ఏలున్న పుడు, స్వల్పపు మొత్తముల సంగతినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ జెప్పబని లేదని వా రెంచియుండవచ్చును. శాసనకర్తలను ప్రేరేపించినకారణ మేమి యయినను, స్వల్పపు తగ్గుదలల విషయమై అనుమాన ముండవచ్చును గాని, గ్రాంటు మొత్తమునంతను తగ్గించుట విషయమై అనుమానమున కనలే తావులేదు. ఏలనన, అందువిషయమై ప్రత్యక్షవాక్యము లుండుటయే కారణము. ఇట్టిసందర్భములలో గ్రాంటునంతను తగ్గించుటకు ఏలులేదని పటేలుగారు శాసించుటకు, ఏవిధమగు ఆధారము లేకున్నది. వెనుకటి సంతకరములలో ఇట్టి తగ్గుదలలు గావించబడినపుడు, ఎవరికిని సందేహ ముదయింపలేదు. ఏదియో యూహా కిబ్బందిగలుగునని, కండ్లయెదుట గనుపించుప్రత్యక్షవాక్యములను పటేలుగారు నిరాకరించుట, మిగుల శోచనీయము.

పటేలుగారి నిర్ణయము, శాసనసభకు గల స్వల్పపుహక్కులను సయితము నిర్మూలించును. కాంగ్రెసుక్షమమువారు శాసనసభలో ప్రవేశించిన యుద్దేశ్యమున కవకాశములేకుండజేయును. శాసనసభవారేటు నిర్ణయించినను, ప్రభుత్వమువారు సర్దిపైజేసి తమపంతమును కొనసాగించుకొనగలరు. శాసనసభవారికిమాత్ర మట్టియవకాశ ముండదు. తమ అసమ్మతిని బలముగ తెలుపు నిమిత్తమయినను, గ్రాంటునంతను నిరాకరింప ఏలులేనిచో, శాసనసభవారికి వేరొకమార్గ మేమిగలదు? సప్లయలను నిరాకరించుట ధర్మమనిపలుకుచు, వెనుక పటేలుగా రిట్టి మార్గమవలంబించి యుండలేదా? ఇప్పుడు వీరికిదోచిన క్రొత్తయనుమానము నిరాధారమని చెప్పవచ్చును. శాసనసభ్యులీవిషయమై అందోళననలిపి, తమ హక్కులను కోల్పోవకుండుదురుగాకయని కోరెదము. తగ్గింపవలసిన కనీసపు మొత్తమునుగూర్చి ఆచారము నొకదానిని ఏర్పరుచుట మేలని సర్ బ్లా కెట్టు గారు చెప్పగ, పటేలుగారు వల్లెయని పలికి యికముండునుండియు నూరురూపాయిల పరిమితికన్నను తగ్గింప ఏలులేకుండ కట్టడిజేసికొనవలయునని సలహా

జెప్పిరి. సంస్కరణశాసన మొనగు స్వల్పాధికారములను సయితము ఈరీతిగ శాసనసభ్యులు తమంతట తాము కోల్పోవుటకన్నను విపరీతము వేరుండదు. శాసనములో లేని సత్సాంప్రదాయములను నెలకొల్పవలయుననుచో, ప్రభుత్వమువారుగూడ, తమ అధికారములను కొన్నింటిని వదలుకొనవలయును. శాసనసభవారు గావించెడి తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు సామాన్యముగ కొనసాగింప నంగీకరించుచో, శాసనసభవారునుకొన్ని సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారి కొనగవచ్చును. అంతియగాని లాభముల నన్నిటిని ప్రభుత్వమున కొనగి, నష్టములను మాత్రము శాసనసభవారు భరించుచుండవలయుననుట, ఏ మాత్రము భావ్యముగ దోషదు. ప్రస్తుతనిస్సహాయస్థితిలో, శాసనసభవారి హక్కులను అతిజాగ్రత్తగ కాపాడుట, అధ్యక్షుని పరమధర్మము.

సర్ బ్లా కెట్టుగారు జయకరుగారితీర్మానము నెదుర్చుచు, చట్టములో గనుపించు దానికన్నను తమకు ఎక్కుడు హక్కులు గలవని ప్రజాప్రతినిధులు భావించి సంతసించవలయునని కోరిరి. అది ఎటుల సాధ్యమో తెలియదు. అధినివేశ రాజ్యములలోను తదితర దేశములలోను, శాసనసభ లిటులనేభావించి పనిజేయుటచే, కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి అధికారములు త్రుప్తపట్టిపోయెనట. అధినివేశ రాజ్యములలో నిట్టి అనుకూలము గలుగుటకు వేరు కారణము గలదు. అక్కడ ప్రభుత్వము వేరు, ప్రజలు వేరను భావము లేకుండెను. హిందూదేశమునం దటుగాక, విదేశ పరిపాలనమువలన, నిట్టి భేదభావము గనుపట్టుచున్నది. దానిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపక, ఎప్పటికప్పుడు బైకిదెచ్చుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమును తృణీకరించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో సత్సాంప్రదాయము లేలుల బెరుగగలవు? మరియొకచట్టముతో బనిలేకుండ, సత్సాంప్రదాయములను బెరుచుట మూలమున యిప్పటిచట్టముతోనే, స్వపరిపాక్షిక నాదర్శము జేరవచ్చునని, డాక్టరు బిసెంటుగా రూపొందిరి. కాని, సంస్కరణశాసనమును నిర్వహించినవిధము గాంచి, బిసెంటుగా రట్టి యూహను మానివైచి, వేరొకవిశాలచట్టమును నిర్మించుట యవసరమని తెలుపవలసినవచ్చెను. ప్రభుత్వమువారు దలపెట్టునెడల, శాసనసభవారి యభిప్రాయములను గౌరవించి వానిని సఫలపరుచుచుండవచ్చును. ఎల్లపుడును శాసనసభ్యులు రాజకీయశిశువు లనియు, అసమర్థులనియు చాటనక్కరలేదు. సర్దిపైజేట్టు అధికారమును ప్రయోగింపనక్కరలేదు. ప్రభుత్వ దృక్పథము, సంస్కరణములకు బిమ్మట మార్పు జేందకుండుటచే, సరియగు సాంప్రదాయములు బెరుగునను నాశ నిరాశయైనది.

భారతశాసనసభలో జరిగిన చర్చసందర్భమున, జయకరు, లజపతిరాయి గార్ల యుపన్యాసములను అచ్చొత్తించి ప్రకటింపవలయు నని బెల్గియారు జేసివసూచన చాల ముఖ్యమయినది. ఏలనన, సహకారసిద్ధాంతమున కింతకన్నను అనుకూలమగు జవాబు వేరుండదు. జయకరు, లజపతిరాయి గార్ల యొప్పుదలలవలన, సహకారమున కిక తావులేదని, స్పష్టపడకమానదు. సహకారము ఎంతక్రిందకు దిగవలెనో యిదివరకే దిగినదియు. మరియొకవదలి

నవలంబించుటకు తరుణ మానస్సు మయినదనియు, జయకరుగారు బెలుపుటకు కారణము లేకబోలేదు. 1924 సంవత్సరమునందు శాసనసభవారు కోరిన నేషనల్ డిమాండు కిందవరకు గతి కనుపించ లేదు. మడ్డిమెను కమిటీవారు ఎట్టి యభివృద్ధిని సూచించలేదు. మైనారిటీకమిటీవారి సూచనలను, ప్రభుత్వమువారు సరకుగైకొనలేదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునం దేమాత్రము చలనము గలుగలేదు: జయకరుగారు సూచించినటుల సహకారము గావించుకొలదియు, ఇంకను ఎక్కుడు సహకారముగావలయు నని, అధికారులు గోరుచుండిరి. వీరియర్థము పూర్తిలోంగుట టప్పయే. కీర్తిశేఖరగు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారు సూచించిన షరత్సరసహకారమునకన్నను, ఎక్కుడుసహకార మేమి గావలయునని జయకరుగారు గుఱుచున్నారు. స్వరాజ్య పక్షమువారికన్నను, రిస్పాన్సివు సహకారవాదులు ముందుకుబోయి మంత్రిపదవుల నాక్రమించుటకుగూడ సమ్మతించినటుల, జయకరుగారు రంగీకరించిరి. కాని ఫలిత మేమయ్యెను? దేశానాయకులలో గలిగిన ఆభిప్రాయభేదముల నాధారముగజేసికొని, అధికార వర్గము తనబలమును వృద్ధిజేసికొనుచుండెను. సహకారమువలన, స్వపరిపాలనము చేరువకు వచ్చుటకు మారుగ, మరింతదూరమగుచుండెను. ప్రజల పరాధీనత స్థిరముగ పాదుకొనుచుండెను. ఈసంగతిని దెలిపినవారలు, నూతనసహకారవాదు లగుటచే, వీరి వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు చులకన జేయ జాలరు. సహకారఫల మేమన, ఇంతకుపూర్వము వోటుజేయదగిన అంశములుకొన్ని వోటుజేయ వీలు లేని యంశములలో జేర్చబడెను. ప్రజాప్రముఖులు పనికిరాదని మొరబెట్టుచుండినను, వినక, రూపాయి రేటును పిల్లింగు ఆరుపెన్నీలుగ ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరి. భారతశాసనసభవారే యిటుల తీర్మానించి రని సాకు జెప్పవచ్చును.

కాని నిజ మేమి? లజపతిరాయిగారు సూచించినటుల, పిల్లింగు నాల్గుపెన్నీల కనుకూలముగ వోటుజేసినవారు రెల్లరును ప్రజానియుక్తసభ్యులే. ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన 68 మందిలో ప్రజాప్రతినిధు లత్యల్పసంఖ్యాకులు. నిజ మిటులున్నను, భారతశాసనసభవారే పిల్లింగు ఆరుపెన్నీలరేటు సంగీకరించిరిని, ప్రభుత్వమువారు బెలువకమానరు. ఇట్టిస్థితిలో భారతశాసనసభను పార్లమెంటు సభ యని పిలుచుట, హాస్యాస్పదమని లజపతిరాయిగారు సూచించుట వింత గాదు. ప్రస్తుతసంస్కరణముల వలన, అంతకు పూర్వమున్న గోడుగూడ చెడెనని, లజపతిరాయిగారు రుజువుచేసిరి. ప్రేమను, ఆశను, దయాధర్మమును ప్రజాప్రతినిధులు చూపవలయునని బ్లాక్టుగారు గోరిరిగాని, వీనిని నిజముగ జూపవలసినవారు ప్రభుత్వమువారే యని లజపతిరాయిగారు దెలిపిన వాక్యములు సత్యమునే ధ్రువపరచుచున్నవి. ఎండమావులను గాంచియు ప్రజ లింతవర కాశపడుచునే యుండిరి. ఇకముందు ఎండమావుల గాంచినీరని భ్రమపడుట దుర్లభము. రంగయ్యరుగారు దెలిపినటుల ప్రస్తుతదుస్థితికి, దేశ నాయకులే ఎక్కుడు బాధ్యులు. వీరు ఎక్కుడు చిత్తస్థైర్యమును, దూరదృష్టిని, పట్టుదలను కార్యదీక్షను కనుబజచియున్నచో, గాంధీమహాత్ముడు

ప్రారంభించిన మహాద్యమము తుద కీక్కితికి వచ్చి యుండదు. ప్రజాభిమతమును ప్రభుత్వమువారు రింత చులకన జేసియుండరు. నేషనల్ డిమాండు సఫల మగుట కింతకాలము పట్టియుండదు. గత మెటు లున్నను, రూపాయిరేటు పర్యవసానము సహకార వాదులను సయితము నిద్రనుండి మేల్కొల్పినటుల దోచును. మహామృదు యాకు బుగారుగూడ జయకరుగారి తీర్మానము నామోదించుటయగూడ, హిందూమహామృదీయసఖ్యావశ్యకతను బెలుపుట గొప్పవిశేషము. రత్నస్వామిగారి దృక్పథము మాత్రము మార్పుజెందలేదు. చత్వర రాజకీయాభివృద్ధి పనికిరాదని, వీరు వాదించిరి. ఇట్టి వారిని దేశీయక్రైస్తవ సంఘమువారు తమప్రతినిధిగ నెన్నికొనకుండుటలో, విశేషదూరదృష్టి జూపి రనియే ఎంచవచ్చును. హోంమెంబరుగు సర్ మడ్డిమెనుగారు మామూలుపాటనే పాడుట వింత గాదు. వీరు మొదటినుండియు ఒక్కరితినే ప్రవర్తించుచున్నారు. వీరివాదమును ప్రజలంగీకరింపక బోయినను, ఒక్కవిషయమునుమాత్ర మంగీకరింప వచ్చును. స్వపరిపాలనము నొకరికొకరు ప్రసాదించ జాల రనియు, ప్రజలద్వారానే స్వపరిపాలనము లభించు ననియు, మడ్డిమెనుగారు దెలిపినవాక్యములు సత్యమేయగును. ఏ రేయుద్దేశ్యముతో జెప్పినను, ప్రజ లీసత్యము సంగీకరించి తమపై తా మధారపడి యుండుట శ్రేయస్కరమని గ్రహింపవలయును. ఇంగ్లండు అనుగ్రహపూర్వముగ స్వరాజ్యమును ప్రసాదించునని భ్రమపడగూడదని, మడ్డిమెనుగారివాక్యములజట్టి గ్రహింపవచ్చును. రిస్పాన్సివు సహకారనాయకులగు, జయకరుగారు సహకారప్రయోజన మంతరించె నని చాటిరి. వేరొక మార్గము నవలంబించవలె నని స్పష్టముగ దెలిపిరి. ఇక నయినను దేశనాయకు లెల్లరును గలసి కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద జేరి, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట విశేషము గాదా?

హిందూమహామృదీయవిభేదములు

హిందూమహామృదీయ విభేదములగుర్చి, మహామృదు యాకూబుగా రొకవంకను, లాలాలజపతిరాయిగారు వేరొకవంకను భారతశాసనసభలో దెలిపినయభిప్రాయముల గాంచిన, హిందూమహామృదీయసమస్య సులభపరిష్కార యోగ్య మని గ్రహించుట సులభము. మనీదులయొద్ద మేళము వాయింపరాదని, మహామృదీయమతగ్రంథము విధించుటలేదనియు, ఈవ్యవహారము మతవ్యవహారము గాదనియు యాకుబుగారు సూచించిరి. మహామృదీయుల ప్రార్థనలకు ఇతరులు బుద్ధిపూర్వముగ భంగము గలిగించుట నేర మని లజపతిరాయిగారు రంగీకరించిరి. ఇట్టిస్థితిలో ఏదియోయొకకట్టడి జేసికొని, గోవధగుర్చియు, మనీదులయొద్ద మేళము గూర్చియు, ఉభయసంఘములవారును రాజకీయంగీకరింపగూడదా? ఇందునిమిత్తమై నొకరినొకరు బాధించుట భగవంతునికి ప్రీతికరమా? హిందూమహామృదీయసమస్యనుగూడ ప్రజలే పరిష్కరించుకొనవలయు నని, మడ్డిమెనుగారు హిత మొనగిరి. రాబోవు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభలో ఉభయ సంఘముల నాయకులు సుహృద్భావముతో నీసమస్యను చర్చించి, అనుకూలసమాధానమునకు గడ్డు

గుట మేలు. అందుకు మూలమార్గము, హృదయ పరివర్తనము. ఉభయులును సోదరప్రేమజూపుచో, ఈసమస్య సులభముగ పరిష్కారమగుటకు సందియము లేదు.

జస్తిను పత్రిక: స్వతంత్ర పక్షము

జస్తినుపత్రిక జస్తినుపత్తిప్రాయములను తెలుపుచున్నయెడల, స్వతంత్రమంత్రుల కింతత్వరతో చలనముండునని తోచదు. నిన్నటిసంచికలో, జస్తిను పత్రిక స్వరాజ్యపక్షమువారిని మామూలుధోరణిలో నిరసించి, జస్తినుపక్షమువారి సమయమున మంత్రిపదవులను నిర్వహించుటకు సమకట్టరనియు, వారికి పార్టీ బలము లేదనియు, వ్రాసెను. స్వతంత్రపక్షమువారిని పదభ్రష్టుల గావించుటకు, ప్రతిష్టంభనమార్గమును జస్తినుపక్షమువారు రవలంబించరట. వారు సక్రమాం దోళనాచరులట. కాని, ముందెన్నడయినను స్వతంత్రపక్షమంత్రులు ప్రజలక్షేమమునకు భంగకరముగ ప్రవర్తించుచు, స్వరాజ్యపక్షమువారికి లొంగిపోయి జస్తినువర్గమువారిని అదేపనిగ నిరసించుచో మాత్రము, జస్తినుపక్షమువారు ప్రస్తుతమంత్రులపట్ల అవిశ్వాసము జూపుటకు వెనుదీయరట. జస్తినుపత్రికవాక్యములబట్టి, స్వతంత్రపక్షమంత్రులు ప్రస్తుత మెట్టి యుపద్రవములేదని గ్రహించి, గుండెదిగులు తీరి యుండవచ్చును. కాంగ్రెసుపక్షమువారు మంత్రుల వేతనములకు ప్రతికూలముగ వోటుజేసినను, బీహారు, అస్సాం, మున్నగు రాష్ట్రములలో వలెనే, ప్రయోజన ముండదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము యథేచ్ఛగ కొనసాగగలదు!

నానారాష్ట్రసంఘము: హైందవప్రాతినిధ్యము

నానారాష్ట్రసంఘసభలో, భారతవర్షమునకు భారతీయులే ముఖ్యప్రాతినిధ్యము వహించవలయునను తీర్మానము, టైటుకొన్నిలులో సంగీకృతమగుట గొప్పవిశేషము. టైటుకొన్నిలుసభలో గూడ పరిస్థితు లనుకూలముగ మార్పు జెందుచున్నవనుటకు నిదర్శనములు గలవు. సర్ దాదాభాయిగా ర్టిటి తీర్మానమును గూడ అంగీకరింపజాలకుండుట వింత గాదు. భారతీయులలో గూడ ప్రజాప్రతినిధులచే నెన్నుకొనబడిన హైందవనాయకునే నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రధాననాయకునిగ బంపవలయు నని తీర్మానించిన బాగుండెడిది. నామినేటెను సభ్యుల వలన విశేషప్రయోజన ముండునని తోచదు.

వసువునీళ్లవాన

తిరువాన్కూరుప్రాంతమున జరిగిన వింతసంగతి

"గతనెల 18-న తేదీని మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తిరువాన్కూరు ఘాటుపెక్ నలోపన్న తెన్నాలి రైలుప్రేషనులో ఆరంభంబునేవు వర్షముకురిసినది. వర్షపునీరు మామూలుగా తెల్లరంగుగానుండక పసుపువర్ణముగా నుండెను. వర్షము వెలసినపిమ్మట చూడగ యిశ్వకప్పలమీదను రాళ్లమీదను పచ్చనిడాగులు కనబడెను. నాయంటిపైనున్న రేపలమీద సంతయు పచ్చగా నుండెను. ఇది చాలవింతవానగా కనబడుచున్నది." అని ఫోతు యిండియను రైల్వే పెరమెంటు వే యిన స్పెక్టరు సి.ఎఫ్. ఫెర్నండెజుగారు వ్రాసిరి.

మస్తియా, హర్చి రి:—బజారునందు మాంసదుకాణముపెట్టుట కొక మహామృదీయమను రై నెన్ను ఈయననిరి. (1 ఫి ప్రెసు) హిందూమహామృదీయ రకులు నూరుమంది హిందూకూలీలను ఏర్పాటు చేసికొనుటవలన మహామృదీయులకు జీవనోపాధి లేకున్నది. (1 ఫి ప్రెసు)

కళాశాల విద్యార్థులకు సంస్కృతభాష

నిర్బంధపఠనీయముగ నుండవలెనను తీర్మానమును పండితు లామోదించుట

శ్రీ. అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.

“కళాశాలందు చదువు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు సంస్కృత భాషయందు ప్రాథమికజ్ఞానము గలుగునటుల సంస్కృతమును తెలుగున కనుబంగుముగ నేర్పవలెనను” తీర్మానముపై నిన్నటి సాయంత్రము గోఖలేభవనముందు జరిగిన పండితసభలో చదువు జరిగి తుమకు తీర్మాన ముఖ్యసంఖ్యాపత్రం అంగీకరింపబడినది. శ్రీ. అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు అధ్యక్షతవహించిరి. సుమారు 60 మంది సభ్యులు సభకురుదొందిరి. అందు శ్రీ.యుతులు విద్యా శేఖర అక్కిరాజు ఉమాకాంతం, తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంచాంగుల అధినాయకాశ్రయ, ప్ర.పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య చల్లా శేషగిరిరావుపంతులు, వాల్మీకి వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, దోమా నెంకటస్వామిస్వామి, కాళ్లవారి గోపాలరావు, మల్లంపల్లి సోమ శేఖరశర్మ, కనుపర్తి మార్కండేయశర్మ, గద్దె రంగయ్యనాయుడు యమ్.వి.యన్. శర్మ మొదలగువారును గలరు.

అధ్యక్షులు

ప్రథమమున సభాసమావేశమాటకు కారణములను వివరించుచు సభయందు నిర్బంధపఠనీయమును చాల ముఖ్యమైనదనియు, అకేదమిదిసభవారిచే విచారించబడుచున్నదనియు నుడిపిరి. “దేశమునందెప్పుడు దేశభాషాధ్యయనమునకై చూడరాదుద్యమము బయలుదేరియున్నది. ఈ దేశమునందు విద్యనలన గలుగునట్ల ప్రయోజనముల నెల బడయవలెననిన జాతియు క్క నిజస్వభావము విశ్వవిద్యాలయములందుండి పట్టభద్రులయందు ప్రతిబింబితముకాలెననియు, అట్టివారు తాము సముపార్జించిన జ్ఞానభాండారమును తమకోడి దేవులుకల్ల ప్రసాదింపవలెననిన దేశభాషలయందు చక్కని పాండితి ఆవశ్యకమనియు పెక్కుండ్రు ప్రభుధులవారిచే తలంపబడుచున్నది. “చక్కనిపాండితి ఆవశ్యకము” మాతృభాషయందేవో నాలుగు ముక్కలు మాటలాడగలుగుచుండుట; పాశ్చాత్యభాషపఠనంపరలన, పాశ్చాత్యశాస్త్రనాట్యయమును మాతృభాషలో నెల్లడించుటకు, పాశ్చాత్యభాషములను విశ్వవిద్యాలయములందు భాదించి, దేశమంగిరి ప్రజల జ్ఞానమును దుపాంగముగ యెనర్పజాలియుండవలెను. అయ్యది ఎల్ల సామ్యునరుదెయ్య ప్రస్తుతము దేశమునెక్కొనిన సమస్య?

మన అభ్యుదయమున తెలుగువారమున మనకు తెలుగునకు సంస్కృతమునకు వైరుధ్యమేమియును లేదు. సంస్కృతాంధ్రములకు సహజముగ అన్యోన్యముగ లభియించును, కొంతవరకైనను సంస్కృతము నేర్పియుండనివారు తెలుగుపండితులు గాజాలరనియు, గ్రాంథిక పండితులు, ఆధునిక గ్రామ్యభాషావిదులును ఇరువురు అంగీకరించియు యున్నారు.

నన్నయమొదలు నేటివరకుగల ప్రక్షిప్తపీఠిన ఆంధ్రకవి సత్తములలో నెవరుగాని తాను సంస్కృతాంధ్రముల రెంటియందును పాండిత ప్రతిభలగువాడనని జెప్పుకొనుటకు గర్వింపడును. ద్రావిడపండితునివలె తెలుగుపండితుడు సంస్కృతభాష నభ్యసించుట గౌరవహీనమని తలంపడు. తెలుగువారు సంస్కృతభాషను అమూల్యమును మాతృకగ పరిగణించురు. సంస్కృతభాషాజ్ఞానములేని ఆంధ్రభాషా పాండితినిగాని, ఆంధ్రభాషా విహీనముగ గీర్వాణభాషా వైదుష్యముగాని బడయజాలట అసంభవము.

ఆంధ్రభాషయందలి ఉద్భోధము లనేకములందు ఆంధ్రకవివిరచితములగు సంస్కృతపాత్రములు మిక్కిలముగ పేర్కొనబడియున్నవి. కావున సంస్కృతాంధ్రములు రెండును అన్యోన్యసంబంధముగల భాషలుగాని పరస్పరవిరోధములుగావు.

చివరతమాత్రమున తెలుగుభాష అభ్యుదయోదరావనిగాని సారస్వతము పెంపొందుకొనవలెనని, పర్యవర్తనమును సులభతైలియుండరాదనిగాని నాయశ్చప్రాయమేన్నాటికినిగాను, కాని సక్రమమును, సీతమును, అనుసత్తి భాషాభివృద్ధికి నను కొంత పాండితి యుండుట అవశ్యకము. తెలుగు ఆలంకారములు సంస్కృతాలంకారముల ననుసరించియున్నవనిగాని, తెలుగులో సమాసములు, సంఘటన, సంధి, వృత్తి మొదలగునవి సంస్కృతమున కనుగుణములని గాని అంగీకరించుట లజ్జకరంపము. మన వాఙ్మయచరిత్రను పరిపూర్ణపఠనము గూడ సంస్కృతభాషాజ్ఞాన

మత్యవసరమేయగును. ఈతీర్మానము ప్రకారము ప్రతివిద్యార్థియు కేవలము సంస్కృతవిద్యార్థివలె సంస్కృతము నభ్యసించవలసివచ్చును. కొంతమట్టునకు నేర్పకొనిన తెలుగుభారత భాగవతములనే బాసగ గ్రామ్యముజేసికొన గల్గెవరు.

తెలుగు వ్యాకరణమునను సంబంధములేకయే నేడు పదములను వ్యసించు తెలుగువారుగలరని జెప్పెనరు. స్వజాతీయమగు భాష నభివృద్ధిజేయవలెనని తప్పక అటులేగానిండు! కాని మీరు వ్యసించెడిమాటలు లోకమునకు సుబోధకములుగ నుండునట్లు జూడుడు! ఒకపదమును స్పష్టించునపుడు, లేక ప్రయోగించునపుడు దానివ్యుత్పత్తి నెరింగియుండుట వాంఛనీయము. కాలక్రమమున పదములు మారునటులు నిశ్చయమే. సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగులోనికి తెచ్చినపుడు మారినమాదవచ్చును. కాని అర్థశాలభ్యమునగును, ప్రయోగమునకైనను ధాతువు నెరింగియుండుట ప్రధానము కావున ఈవిషయములో పండితులను వారు ఆంధ్రోపగమించుట సమంజసమని నాయశ్చప్రాయము. పండితులనల మనకును, మననలన పండితులనును ప్రోత్సహింపవలెను. అకేదమిదిసభవారు సంస్కృతాంధ్రముల సమన్వయము గలుగజేసెదనని నమ్ముచున్నాను” అని నుడిపిరి.

శ్రీ. శేషాచలశాస్త్రిగారు

“కళాశాలయందు పఠించు ఆంధ్రవిద్యార్థులకు ప్రకృతి ప్రత్యయజ్ఞానము గలుగునటుల ప్రాథమికసంస్కృతభాషాజ్ఞానము నిర్బంధముగ జేయవలయును” అను తీర్మానమును పచ్చయ పృ కళాశాల ఆంధ్ర పండితులగు శేషాచల శాస్త్రి గారు పాదించుచు ఆంధ్ర విద్యార్థులకు సంస్కృతభాషాజ్ఞానములేనివో ఆంధ్ర భాషనే చక్కగ తెలియజాలరనిరి. సంస్కృతభాషతో ఎట్టి సంబంధములేకనే మాభాషను మేమువృద్ధిజేసికొందుమని పలుకుతమివలెననిన నేను సంస్కృతగ్రంథముల పరిచయములేనివో ఏమియు చేయనేరకున్నామని తెల్పుచుండ సంస్కృతముతో సన్నిహితసంబంధము గల ఆంధ్రులకు సంస్కృతభాషావశ్యకత చెప్పనక్కరయెడలేదు.

శ్రీ అక్కిరాజు ఉమాంకాంతంగారు

ఉపపాదనను బలపరచుచు దుర్నివారమును ప్రత్యక్షపదమైన అవశ్యకతను పురస్కరించుకొని తాము మాటాడెదమునిరి. “మనకావ్యగ్రంథములన్నియు నూటికి, 70, 80, 90 భాగములు” సంస్కృతసమాసములతోనే నిండియున్నవి. మనుచరిత్రయందలి “అబుజ్జికాంచె భూమిగురు డింబరమంచి..... పితృలమున్” మొదలగు పద్యములందు నూటికి లొంబదిపాళ్లు సంస్కృతసమాసములే మన వాఙ్మయము సంస్కృతవాఙ్మయముతో అశ్యంత అనుబంధమైయున్నది. సంస్కృతగ్రంథము భాషాంతరీకరణములే. మన వ్యాకరణములుగూడ సంస్కృత భాషయందేగలవు. సంస్కృతభాషయందలి సాహిత్యశాస్త్రమే మన సాహిత్యశాస్త్రము వ్యాకరణశాస్త్రము భండము మొదలగునవి సంస్కృతభాషాజ్ఞానములేక ఆరముగావు. ధర్మమానని చెప్పినవారికి నేను శిష్యుడనయ్యెదనని పందెము వేయుచున్నాను. అర్థమానని చెప్పిన ఆర్థింపవనగాని. అసత్యముగాని యునను. కొన్ని సంవత్సరములకు మనము సంస్కృత భాష నుపేక్షించితిమి. విద్యార్థులు దోషములతో నిండిన వ్యాసములు వ్రాయుచున్నారు. పత్రికాధిపతు లిట్టిదోషభూయిష్టమునుభాషనే వాడుచున్నారు. క నాగేశ్వరరావుగారు వాల్మీకివారు మొదలగువారు దుష్టభాషగల గ్రంథములనే ప్రచురించుచున్నారు. అసత్యం కొన్ని వ్యాసములయందలి దోషముల నేర్పినపుడు తెలియజేసిరి. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము నచ్చినప్పటినుండియు మనభాషను ఉపేక్షింపజేసినాము. కావున ఇకముందైనను శ్రద్ధసహించి భాషను సంస్కరించుకొనవలెను. అని నుడిపిరి.

శ్రీ గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

మాట్లాడుచు ఆంధ్రులకు ఉపయములేదనినది మొదలు రాత్రి పఠించువరకు నిత్యవృత్తియు లన్నిటను సంస్కృతభాషతో సంబంధముగలదనియు ఆంధ్రుల వ్యవహారముందున్న భాషలో మూడుభాగములు సంస్కృతమును ఒకభాగము ఆంధ్రులుగలదనియు జరిగిరి. అర్థవారు సంస్కృతముతో మాకువచ్చిరి.

మాదిస్వతంత్రభాష. సంస్కృత మార్గభాష. మేము ఆర్యులముగాము ఆరియందురు. కావునవారివిషయమును వదలివేయదుము. సంస్కృతభాషాసంబంధము లేక ఆంధ్రభాషయొక్క ఊనికి ఏర్పడలేదని ఆంధ్రభాషాపండితులగువారు ఆంధ్రగ్రంథములను బాసగ చదివినవా రెరుంగుదురు. శుద్ధాంధ్రభాష ఉన్నప్పటికి అందువ్రాయగలవారు మాటాడగల వారెవరునులేరు. ఎవరైన అట్లువ్రాసినను మనకర్థముగాదు. పూర్వము కొంద రట్టివ్రాసినతో పటులను సంగ్రహించి అచ్చుతెనుగు పుస్తకములను వ్రాసిరేగాని సంస్కృతభాషతో సంబంధముగల గ్రంథములు వ్రాసినంతటి సులభముగ రచించియుండిలేరు. మనమార్గసంతతిలో చేరినవారము. ఆర్యభాషలోనే మనపూర్వులు మనస్థములను వ్రాసిరి. ఆభాషయందే మనవారు మతగ్రంథములను వ్రాసి మతమును పోషించిరి. అట్టిభాషనే నేడును మనమువర్తించవలెను. ఇప్పుడిప్పుడు కొందరు శుద్ధాంధ్రము గ్రామ్యము అంటూ యున్నారు. శుద్ధాంధ్రమునిపుడు పుట్టిందేరు. ఏమన మనయం దార్థరక్తము ఆర్యభాష ఆర్యమతము ఇమిడియున్నవి. ప్రాచీనాంధ్ర వాఙ్మయమునందలి గ్రంథములన్నియు సంస్కృతభాషాసాంప్రదాయముల ననుసరించి వ్రాయబడి నవేగాని సంస్కృతమునకు స్వతంత్రముగ వ్రాసినవారిప్పటికిని లేరు.

ప్రస్తుతము మన పాఠశాలలందు జెప్పబడు ఆంధ్రభాష మిగల ఊదక నొందియున్నది. సంస్కృతభాషను చదువనికారముచే విద్యార్థులు భాషను పాడొనర్చుచున్నార. కావున అట్టి వారెల్లరు ఆర్యభాషయగు సంస్కృత భాషను నిర్బంధముగ చదివిన తెలుగుభాషయభివృద్ధి నొందుటయేగాక స్వస్థాన మత భాష వేషాభిమానములగుండ గలుగగలవు. మన వారు నెనేలు సిండికేటు సభలకుభోయి ప్రయోజనమేమి? మనమాతృభాష నభివృద్ధి చేయజాలనివో? కావున ప్రతి విద్యార్థియు తల్లియగు సంస్కృత భాషను చదువవలెను.” అని పలికిరి.

శ్రీ తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావుగారు

తీర్మానము నాశీషించుచు సంస్కృతభాషయందు తమకు గౌరవము లేక పాఠలేదనిరి. సంస్కృత భాష బాసగ వృద్ధి పొందవలయుననిన ప్రజలకు ఆభాషాభిధింపబడవలెను. సంస్కృత భాషములమున ఆంధ్రభాషకు అభివృద్ధిగలిగినదని అంగీకరించెదననిగాని సంస్కృత భాషను పాండిత్యము న్నాము. ఇంతమీద ఆంధ్ర భాషను వృద్ధిజేయవలెనా లేక పూర్వపద్యములే అనుసరింపవలెనా యనునదియే ప్రశ్న. ఇప్పటికే ఇంటరుమీడియటు, బి. ఏ. పరీక్షలకు చదువు విద్యార్థులలో నూటికి ఏ ముప్పది మందియో కృతార్థులగుట కష్టముగనున్నది. అట్టి విద్యనరింత కఠినతరముగ జేయుట మంచిదాయన మరొక ప్రశ్నగూడగలదు. సంస్కృత భాషయందలి విభక్తి ప్రత్యయములుగూడ మనభాషయందుగలవు. మలయాళములో కలదుగాని తెలుగుభాషలో ఇంకను మిశ్రసమాసమురాలేదు. విద్యార్థులకు గావలసినది పద్యముల అర్థము. సమాసములు సంఘటన లేక సంస్కృతభాష మారిపోవలెనా? తీర్మానముందు ప్రాథమిక జ్ఞానమనిరి. ప్రాథమిక జ్ఞానముతో “అబుజ్జికాంచె భూమిగురును, అను పదమున కర్థముజెప్పజాలియుండునా? లాటిను, గ్రీకుభాషలకు ఆంగ్లమునకు సంబంధముగలదు. లాటిను గ్రీకునేర్చుకొననివో బి. యే. పరీక్షకు బోరాదని నిర్బంధముగలదా? కావున ప్రాథమిక సంస్కృత భాషాజ్ఞానముతో సమస్తము తెలియగలదా? స్వభాషాభివృద్ధికి సంస్కృతభాష నుండి గ్రహింపవలసిన దాని నిలబడును. రెయారుజేసి అల్లుభాష నభివృద్ధిచేయవలెనే గాని ఈపద్యతలన ప్రయోజనముండదనిరి.

కె. వల్లభేశ్వరరావుగారు

సంస్కృతమును పఠనీయముగ జేయుటవలన విద్యార్థులకు విద్యనిమగ్నత కఠినమునని తలంపవచ్చురలెనియున్నది. విద్యార్థులు జీవించే విషయములలో అనావశ్యకమున అంశములన్ని మోగలవలసియు, కళాశాలయందు సంస్కృతములో ప్రాథమిక జ్ఞానమును వడసిన అనంతరకాలముందు దానిని వృద్ధిజేసికొను నభిలాషగలవారి కుపయుక్తముగ ముండుగలవనియు, ప్రాచీన వాఙ్మయములయందు ముందేకబందు సంస్కృతముందే ఇమిడియున్నదనియు ఆంధ్రసారస్వతముని జెప్పబడుదాని యం చెట్టి స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వము లేదనియు నన్నయభట్టారకాది మహాకవులను శ్రీహనుడాదిగాల వారందరుసంస్కృత కవుల భాషములనే సంగ్రహించిరిగాని స్వతంత్రమోక్షుడెటు లేవనియు సంస్కృతమందుగల మహాన్నతభాషమూల తెలుగు భాషలోనే లేవనియు అభివాదించిన అని కవిచారిత్రములే యనియు కావున సంస్కృత మత్యవసరపఠనీయమనిరి.

పచ్చయ్య కళాశాల తమిళపండితులొకరు మాట్లాడుచు తమిళమునకు తదితరదేశభాషలన్నియు సంస్కృతముతో సంబంధము గలిగియున్నవనియు, కాన తెలుగువారికిగాకకన్నడము మళయాళము దేశభాషలుగాగల విద్యార్థులకుగూడ సంస్కృత మానకముగ పఠింపదగినదనియు తీర్మానమును బలపరచిరి.

శ్రీ దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు— మాట్లాడుచు పాఠశాలలో సంస్కృతభాషను కొంతవరకు చదివిన విద్యార్థి కేవలము తెలుగుచదువుకొని విద్యార్థికంపై సులభముగ తర్వాత అర్థముజేసికొనగలడని స్వాభవమునలన జెప్పగలమనియు, ఇదియును గాక సంస్కృత భాషాసహాయములేనిచో ఆంగ్లభాషకు గొప్ప వ్యక్తిత్వముండదని అభిప్రాయము ఇచ్చుచేగాక పూర్వమును కలవనియు, శబ్దజ్ఞానద్యోతకమైన శక్తి ఉండిన చాలవనియు, సంస్కృతభాష మూలమునను, తదితరభాషలద్వారాను ఆంగ్లభాషకు ప్రోద్బలము గలుగజేసిన ఇంక బాగుగ వ్యక్తిత్వ మేర్పడగలవనిరి.

శ్రీ యమ్. వి. యన్. శర్మగారు తీర్మానము నాడేపించుచు కళాశాలలోని విద్యార్థులకిప్పటికీ పాఠములు అధికమై కష్టముగనున్నదనియు, చాలకాలము అంగ్లమే చదువవలసివచ్చుననియు అట్టి సీతిలో ఇతర పాఠములను తగ్గించి ఈ సంస్కృతమునుగూడ, జేర్చిన విద్యార్థి భారమధికమగునని పల్కిరి.

శ్రీ కాళ్లకూరి గోపాలరావుగారుగూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

విద్యాశ్రేణిర అక్కిరాజు ఉమాకాంతంగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు సంస్కృతములో నుండి ఇంతవరకు గ్రహింపలేదనియు భారతముయొక్క ఛాయమాత్రమే వచ్చినదిగాని భారతము గూడ రాలేదనియు సంస్కృతమునుండి సర్వమును గ్రహించితి మనుట అసత్యమనియు బల్కిరి.

తేకుమళ్ళ రాజగోపాలరావుగారు— నేను జెప్పినదేమనగా ఆంధ్ర భాష సంస్కృతము లో నుండి అలంకారములు మొదలగు నవి వలసినంత వరకు తీసికొన్నారము. భాష పెరుగవలసియున్నది. సంస్కృతము కావలసియుండిన విద్యార్థులు ప్రత్యేకముగ చదువుకొనవచ్చునని జెప్పెదను.

శ్రీ ఉమాకాంతంగారు— మరల మాట్లాడుచు అలంకారములు మొదలైన వానిని తీసికొనలేదనియు, సంస్కృత భాషాజ్ఞానములేనిచో విద్యార్థులు భాషను నేర్చుకొనటగాని, వృద్ధిజేయుటగాని కార్యంలేదనియు, మూలము సృష్టించుటకు, ప్రత్యయములను కల్పించుటకు సంస్కృతభాషాజ్ఞాన మవసరమనియు బల్కిరి. “విద్యార్థుల భారమధికమగునకు వాచన గలదు. ఇదివరకు నాలుగుగంటలు తెలుగున కేర్పరచిరి. నాలుగుగంటలలో మాడుగంటలు తెలుగునకు ఒకగంట సంస్కృతమునకు వినియోగింపవచ్చును. తెలుగునకు మాడుగంటలు చాలు. “బోర్డు ఆఫ్ టీచింగ్”లో ఈ డిప్లొమను తొలగించుట కిది మరకే నిర్ణయించితిమి. ఈ భాషకు అభ్యసించుటవలన ప్రత్యేక పరంపరప్రయోజనము లసంఖ్యాకములని పల్కిరి.

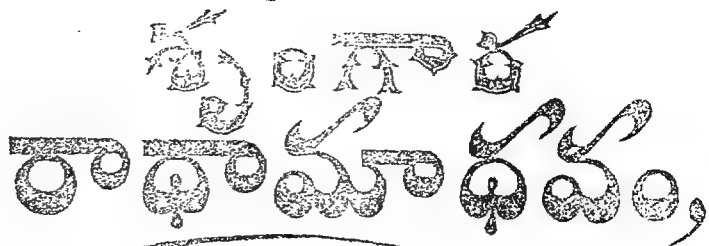
అధ్యక్షులు

సభను ముగించుచు స్వభాష అభివృద్ధినింపవలెనని తామును కుమారాలముతో నున్నామనియు కాని దానికి సాధనమేదియను విషయము నాలోచించవలెననిరి. తెలుగుభాష యభివృద్ధిజేందుటగాను కార్యనిర్వహణములను, కొన్ని ఆంగ్ల పదములను, ప్రస్తుతము దేశములో సర్వజన సుబోధకములై వాడుకలోనుండుపదములను జేర్చుకొనుట నాకును సమ్యక్మే. కాని ఆపదముల భాతువులేవియో ఎరింగియుండవలదా? సహసము, సంధి మొదలనానిని సంస్కృతమునుండిగై గ్రహింపవలయునను విషయమును పండితులెల్లరు అంగీకరించుచున్నారు. క్రొత్తపదములను సృష్టించుట కెవ్వరు అడ్డువచ్చుటలేదు. కాని నానికైనను ఒకక్రమము, నిబంధన యుండుట వాంఛనీయము. ప్రథమమున తెలుగు వ్యాకరణము సంస్కృతముండే వ్రాయబడినది. కావున తెలుగు వ్యాకరణము ను నూతనపద్ధతిలో రచించవలెననినను సంస్కృతభాషను నేర్చియుండుటావశ్యకమగుచున్నది. ఇచ్చనచ్చిన దేశీయములను వాడుటవలన గ్రాంథికముకంటెను గ్రామ్యము అర్థముగాజాలదు. తెలుగు సారస్వతము సంస్కృతపదభాషాశ్రయమని అంగీకరించిన సంస్కృతభాష సభ్యునియట ఎంతటిప్రధానావశ్యకము? సారస్వతము మారుమందును, తెలుగు సారస్వతముగద్య, పద్యములుగూడ మారవచ్చును. కాని మన వాఙ్మయమునర్థము జేసికొనుటకు సంస్కృతజ్ఞాన మవసరము. వేర్వేరుభాషలనుండి గ్రహించి సమన్వయించగ తత్ఫలితముగ మహాసారస్వత మేర్పడును.

శృంగార గ్రంథముల.

ప్రథమకుసుమము.

వెలువడినది.

ఇట్టి సర్వాంగసుందరమయిన శృంగార ప్రబంధనింపవర కాంధ్రులు కనివిని యెరుగరని ఘంటాపథముగ చెప్పుచున్నాము. ఇందు రాధామాధవుల శృంగారలీలు రాధామాధవుల ప్రహసనరాగము. రాధావిరహము, శుకసంజేశము, రాధామాధవుల సంవాదము, సునతులసంభాషణములు, రాధరాశోక్తులు, మాధవుని మందలంపులు నిందు నెరజాణతనపు సేర్పుతో నిర్వహింపబడినవి. రాధికాసాంస్కృతికమహాకవి మేలుబంతి అత్యద్భుతమగు రాధామాధవుల శృంగార చిత్రపటముతో సువర్ణాకరములుగల కాలికొలైండుతో శేషరైయు పేవరుపై ముచ్చటకు నచ్చుమాధవుతో విరాజిల్లు శృంగారాధామాధనము.

మేనేజరు, శృంగారగ్రంథముల, పోస్టుబాక్సు 110, మద్రాసు.

గుంటూరు

(స్వకీయవిశేషి)

రైల్వే ప్రమాదము

మార్చి 9:— శివరాత్రి వెల్లిసమరునాడు ప్రత్యేకరైలు బండిలో మంచికలపూడి కావరమును, వైకుంఠము, 20 సంవత్సరముల మాపురంట్ల ముబ్బరావును నతను సలూరు వద్దదిగి గ్రామమునకు పోనిప్పుగింది రైలు ఆగకపోవుటచే రైలునుండి దూకెను. కుడికాలు తెగిపోవుటచేగాక వామభాగమంతయు చితికిపోయెను. వెంటనే గుంటూరు ఆసుపత్రికి డిసికొనివచ్చిరి. రాత్రికి ఆయన చనిపోయెను. బంధుగులందరువచ్చిరి. ఉదయముగ కేసరీక్ష జరిగెను.

బదలాయింపులు

24 సంవత్సరమునుండి మాజిల్లా విద్యాకాఖాధికారి గానున్న క్రిచావలి మార్కప్రకాశరావువంతులుగారిని బందరుకు బదలాయించిరి. నారిస్థానే బర్లినుండి అబ్దుల్ హామిద్ గారు వచ్చిరి. ఉభయలకు చాలబంధులు గావింపబడిన.

10 వ హిందూ మహాసభ

డా॥ మూంజిగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొన

బడుట

పాట్నా, 9:— పదవ హిందూ మహాసభ ఆహ్వాన సరి ఘమవారు నిన్న సమావేశమయి రానున్న మహాసభకు అధ్యక్షుని యెన్నుకొనిరి. 22 రాష్ట్రములు నామినేషనులంపినవి డా॥ మూంజీ, ఎం. ఆర్. జయకరగార్లు శేర్ల సూచింప. బడిన. అందు మూంజిగారి కెక్కువ ఓట్లు వచ్చినందున ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

లెంగళూరు, మార్చి 8:— పోలీసురక్షణనుండి పాపాయిని వెంకటపతి నాయుడుగారు పట్టుబడిరి. (అ. ప్రె.)

లెంగళూరు, మార్చి 7:— తిరువేంగడం అయ్యంగారు ఇంటియందు బండిపోటుపడి కంకళమును వేయూపాయిల విలకల ఉంగరమును దొంగిలించి చెవులుద్దులు తీయుచుండగా అయ్యంగారి భార్య కేకలిడెను. ఆమె దుడ్డులు లాగికొని దొంగను పోలీసుయిరి, పోలీసువారు వెదకుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

నోటిసు

నెందలూరు డిస్ట్రిక్టు ముననబుకోర్టులో అనలు నెం 565/1927

వాది:— శానపాటి సుబ్బయ్య, ప్రతివాది:— సూరేటి ప్రసన్నయ్య ఈనెంబరు ప్రతివాదివయన లెక్కబాబతు బాకీకిగాను రు. 158-4-3 లకు యాదావా దాఖలుచేయున్నాడు. ప్రతివాది హాజరై తనవాదము జరుపుకొనుటకు తే 21-8-27 దికి వాయిదావుంబున్నది అటు వాయిదానాటికి ప్రతివాది హాజరు కానివట్లు దావాలో యెక్కువగా డిక్రిచేయబడును. తే. లక్ష్మీనరసయ్య నందియూత్

ప్రాచీనాంధ్ర వ్యాకరణములు సంస్కృతములగువు. మన అలంకార కాస్త్రములు సంస్కృతభాషనుండి తెలిగింపబడినవి. ధాతువుల నెరుంగగోరిన సంస్కృతభాష సభ్యునింపవలెను. తెలుగుభాష ఉత్తమమా సంస్కృతము ఉత్తమభాషయాయను ప్రశ్న గాదు. చెందును ఉత్తమభాషలే. సంస్కృతమునకు తెలుగునన్న జెట్టిననుగూడ అంగీకరింతుము. తెలుగు సాగస్వరమును నూతనమాధ్యయనకు ద్రిప్పవలెను. భాషకువిలువలేదు. అభివృద్ధినింపవలసినదే. కావున అందులకే సంస్కృతభాషాజ్ఞాన మావశ్యకమని పల్కిరి. పిమ్మట తీర్మానము వోటుకుజెట్టబడి అత్యధికసంఖ్యాకలచే ఆమోదింపబడిన.

అధ్యక్షులకు సభాసదులకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

బీహారు శాసనసభ

స్వరాజ్యవాదుల ప్రతిపాదన వీగిపోవుట

పాట్నా, మార్చి 9:— 53 గురు ప్రతిపాలురును 35 గురు అనుమానరతో స్వరాజ్యవాదుల మంత్రుల జీరమలందు 115,911 రూపాయల తగ్గింపు వీగిపోయెను.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ నిరసన

115911 రూపాయల మంత్రుల జీరమలందు తగ్గింపునుపపాదించి స్వరాజ్యవాది కృష్ణచెల్లాపాపాబుగారిట్లువాదించిరి. 6 వ డివల్యూషను రూలు, 10 వ రూలు 53 వ క్లెక్కును లోని 3 వ రూలు 82 వ క్లెక్కును 72 క్లెక్కును మంత్రులను నిరసకులుగ చేసిన గవర్నరును సర్వాధికారిగ చేయుచున్నది. 1891 లో నూటికి 3. 1 యు 1921 లో నూటికి 5. 1 యు 1925 లో నూటికి 5. 6 ను అక్షరజ్ఞానమున్న వారున్నారు. బీహారుదేశమంతటిలోను చాల అడు సులభియున్నది. సంస్కరణలకు ముందే వృత్తి విద్య ప్రారంభించి. గాఢమంత్రులు ఉచ్చింగి గర్వపడవలసిన యనవరములేను. శ్రీధరసమాల గారు ఉపపాదన నపహరించిరి.

శ్రీ కృష్ణ సింగు గారు స్వరాజ్య పక్ష వాయకులు ఉపపాదనను బలపరచుచుమంత్రులందుచాల గౌరవముగలదని స్వంద్వ ప్రభుత్వమునుసంబంధించెదను. ప్రజాకానిలందుగవర్నరుకుమంత్రులకంటెపెక్కువయధికారగలదని గవర్నరుకు వైద్యము. మంత్రులకు వలయునంత భేదములేదు. ప్రభుత్వ విధానమునందు మార్పులేకున్నను ఖర్చెక్కువగుచున్నది. దీనికి మంత్రులే ఒప్పుకొందురు. ఈ యంత్రమును సాగనీయుచున్న ఇది ప్రజాప్రభుత్వముగావని యందరకును తెలియగలదు. అధికారములేని ప్రభుత్వవిధానమునకు డెట్టెట్లయగలము. కొందరు ఈ ఉపపాదన ప్రమాదకరమనిరి. కాని అందరకును నేనుచెప్పినది నిజమని తెలియును.

చంద్రేశ్వర ప్రసాదనారాయణ సింహగారు ఉపపాదనను ఎదిరించిరి.

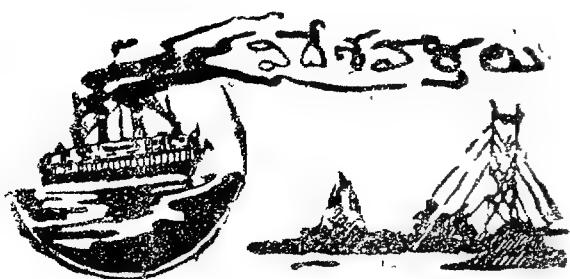
రాయశిరాజ కృష్ణగారు ఉపపాదన బలపరచిరి.

అంత వివాదాంగమంతి “నా అభిప్రాయము లందరకును తెలియును. విధానమందు చాల లోట్లున్నవి. విధానము మారవలెనని గోరుచున్నాను. మాచేతనైనది చేసి నాము.” అనివిద్యాభివృద్ధినిగూర్చియు చెప్పిరి.వ్యతిరేకులు 53 రు అనుటచే తీర్మానము వీగిపోయెను. తరువాత 5099515 రూపాయలకు సభనా రామోదించిరి. న్యాయవిచారణ విషయమైచర్చజరుగుచున్నది.

(అ. ప్రె.)

కలకత్తా, మార్చి 10 — జోహాన్సుర్గనుండి ఆంధ్రూసు
గారు స్టేబ్యునుమపత్రికకు యిట్లుతంపినపిరి. — దక్షిణాఫ్రికా
భారతీయ సహసభ శనివారము జరుగును. ఒకంబడికనుగూర్చి
చర్చించి భారతీయుల అభిప్రాయము విశదముగ ప్రకటింతురు
బ్రాహ్మవాలు రాష్ట్రపు ప్రతికూలత తగ్గవున్నది. నేటాలుకే
టవునుండి ప్రతినిధులు పూర్తిసఖ్య వత్తురు కాంగ్రెసు
ప్రాయము అనుకూలముగనే యుండును. విరోషియుల ప్రా
కూలత తగ్గిపోవుచున్నది.

స్వాంగుపే పరిస్థితులు

జాతీయవాదులకు సహాయముచేయు ప్రయత్నములు రుగ్మి, మార్చి 7 — స్వాంగుపే పరిస్థితులందు శ్రోత మార్పులు లేవు. ఒక్కజవాను నాకాదళము కొంతసంఖ్య మాత్రమునచ్చి జవాను ప్రతియంత్రాలను గాపాడుచున్నది. చుట్టుప్రక్కల ఘోరాటము తక్కువే. కాని చీనా ప్రతిపక్షాలు యుద్ధప్రయత్నములను విస్తారముగనే జేయుచున్నారని. నూవో ముగముగ దక్షిణసేనలు ఏగురున్నవి. వీరు స్వాంగుపే న్యాయాంగులైతేను బట్టుకొను తలంపుతోనే పోవుచున్నారట. చీనానుంగుసేనలు కొంతోనున్నది నూవో పట్టణము.

ఆందోళకుల ఏర్పాటులు

స్వాంగుపే, మార్చి 7:— కార్మిక సంఘములు ఎగరుమును జాతీయవాదులు వశపరుచుకొనుటకు సహాయము చేయుచున్నది.

విదేశీయులను చీల ఎత్తిన ఇండ్ల కిరణములనుండి ఆందోళకులు కరపత్రములను ఎగరవేసిరి. నాటిని జాతీయవాదుల విమానములనుండి వేసిరి. స్వాంగుపేకు దగ్గరలోనే జాతీయ సైన్యములున్నవని చీనావారికి తోచునటుల ఇట్లు ప్రచారము పలుకుచున్నారు.

500 మంది జవానుప్రతిమిల్లును గావలిగాయుచున్నారు. అందులో ఒకమిల్లుయధికారి మిల్లుపనివానిచే తుతగా త్రుడాయెను. ఇంకొక మిల్లులో యజమానుని జంపెదమని భయ పెట్టుటచే 2000 పనివాండ్లను పనిలోనికి రానియలేదట.

నావికుల ప్రయత్నములు

హంకాంగు, మార్చి 6:— క్యాంపులోనున్న నావిక సంఘమువారు కమ్యూనిస్టుసంఘముగ ఏర్పడుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. హంకాంగుతో సర్దుకముచేయు ప్రతి సాగయోడలోను కమ్యూనిస్టు రంగము నేర్పాటుజేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. హంకాంగులో సమ్మెగట్టుటకు ఈ ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. నదిలోపోవు సాగయోడనావికులు సమ్మె గట్టుటకు జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రైల్వే సమ్మె

స్వాంగుపే, మార్చి 7:— సాయుధలకు పట్టు కొందరు సమ్మెగట్టుటకు భయపెట్టుటచే స్వాంగుపే న్యాయాంగులైతేను పనివాండ్లను సమ్మెగట్టిరి. ఇంతవరకు ఒక్క-వూచంగు శాసక ప్రతిబంధక మేర్పడినది.

నింగ్లోలో ప్రతికూల బ్రిటిష్ ప్రచారము

జాతీయవాదులు ఎగరము నాక్రమించుకొన్నప్పటినుండి ప్రతికూల విదేశీద్యవభావములు పెచ్చుపెరిగిపోవుచున్నవి. అతిభయంకరముగ నున్నది. ఆకారముండేని కెట్రెను సాగయోడ నింగ్లోకేగెను. నింగ్లోలో గావ ప్రకటనములు అంటింబడెను. బ్రిటిష్ మతితోగలపై ముఖ్యముగ దాకి వెడలిరి.

చీలికగట్టుట

హ్యూంగ్, మార్చి 7:— కోమింటాంగు సభలలో చీలిక గట్టెననుటకు సాక్ష్యమున్నది.

హ్యూంగులో సార్వజనికసభలో చియంగుకేషేకు శ్రేణుని చెల్లిపెను. కమ్యూనిజమునకు ఒకటి ఆరికలాభమున్నది. కొన్ని దేశపరిస్థితులకు దానిని అనుసరింపజేయవచ్చును. కాని చీనాకు మాత్రము అది హానికరమనిరి.

విదేశీయులను చేపట్టవలెననియు దానిచే కే.శము గల్గుననియు చియంగుకేషేకునేనాని చెల్లిపెను.

ఉత్తరదేశీయసేనాని క్యాంటులనులతో జేరుట

స్వాంగుపే, మార్చి 7:— ఆసిఫేరేష్టు సైనిక గవర్నరు క్యాంటును పక్షములో కేరెను. ఆతనిచేరు చక్రావర్త యాగ్ గారు. పూహూకు సేనలను గొంపోవుటకు బ్రిటిష్ సాగ

యోడను స్వాధీనము జేసికొనుటకు చేనుసేనలు ప్రయత్నించెను.

కాని బ్రిటిష్ యుద్ధసౌక అడ్డుకొనెను.

భారత సేనలు

భారత సామ్రాజ్యసభతో

ఆలోచించి స్వాంగుపేకు పంపవలెను

లండన్, మార్చి 7:— భారతసామ్రాజ్యశాసనసభతో ఆలోచించుకొనే భారతసేనలను స్వాంగుపేకు బంపిరిని కామన్వెల్త్ లో వింట్టుకు ప్రభువు క్వీన్ గారికి రాయజేసెను.

సోవియటుల ఆక్షేపణ

సికింగు, మార్చి 7:— చాంగు సంపంగుసేనలోనున్న క్యేతరషియనులు సోవియటుల గయోడను బట్టుకొని, తమ చీనాసేనను మందుకందునానుగ్గని గొంపోవుటకు బట్టుకొని దనియు ఆసాగయోడలోనున్న సికింగుని ప్రరగాణికులను రాజ్యాంగవ్రాతి నహుని ఆపుజేసిరినియు ఇంగ్లెండు ప్రెస్ నూ తెలియనియు కిరికందరిని తెక్షణము విడిచిపెట్టవలెననియు ఆసాగయోడను గమ్యస్థానమును జేరునటుల తక్షణము చలనలెననియు, ఇందులోనున్నవారి ప్రాణములకు, క్రికి చీనా ప్రభుత్వమువారే ఉత్తరవాదులయొ అవసరమున పరిహారమును గోరెదమనియు సోవియటులు చీనావిదేశాంగకార్యాలయమునకు ఆక్షేపకతేలు సంపిరి కొర అసహ్యిణి చేలుపును. బ్రిటిష్ వారి క్రింగున్న బ్రిటిష్ మను నావిక్కుచేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

బల్గేరియాదురంతము

చాలీనులధికారిని చంపుట

ఇంగ్లొ ప్రవేశించుచుండగ బాంబుతో గాల్చుట సోఫియా, మార్చి 7 — రాజకీయ పోలీసుశాఖాధ్యక్షులకు ఇకొనోమెపుగారిని ఇంగ్లొ ప్రవేశించుచుండగా బాంబుతో గాల్చి చంపిరి. కాన్సన్ క్వీన్ సేవలో తెలియలేదు. వారి పోయినాదు.

జపానులో భూకంపము

కొరియా, మార్చి 7:— నాగాయ, కోటా, సాకా, కోమ పట్టణములందు మూడు నిమిషములు ఆక్రమించు భూకంపము గల్గెను నట్టవం గాతేడట.

రషియా విప్లవములకు

తయారయినది

కెరక్ స్కీగారి యభినయము

లండన్, మార్చి 6:— క్రాంతి రషియానుండి కెరక్ స్కీగారు న్యూయార్కు పత్రికా ప్రచారకందము నుద్దేించుచు ఇట్లు దచ్చి — నాటికి 39 ఏండు ఏషియనులు విప్లవమునకు సిద్ధముగ నున్నారు. బోలిషివిజమును ఎల్లటకు నెమ్మదిగా పరిచేయుచున్నారు. అందుచే రషియా ప్రభుత్వము కష్టస్థితి కలుగొనుచున్నది.

ప్రభుత్వముగారి పక్షితులన్నియు అసంవృత్తము నందుచే వెచ్చించెయు దురు ఆయిపోయినది కమ్యూనిస్టు పరిపాలనకు ఆర్థికశక్తియు కలుగుట తప్పదు.

నేకు కన్యించు రషియా కన్య రషియ మంతయు అధిగమింపవలెను, పనివాండ్లు ఇప్పుడు కెరక్ స్కీగారి విప్లవముచేరు లక్షలకొలది పనిలేక యున్నారు 15,000,000 రైతులు విప్లవసాయముతో బ్రతుకజాలచున్నారు. ఎగరుములకు జేరుకొనుచున్నారు. జాబిపాలనకు క్రింద నున్న వానికంటె తక్కువ పనిగో పరిశ్రమ లున్న పనికొనుచున్నారు. ప్రజలు మోసవాదిమని గ్రహించిరి. ఇప్పుడున్న రాంబి రానున్న తుపాసుకు నూనన. విప్లవమునకు వ్రాసెము ఏపరిస్థితులున్నాయెప్పుడును అపరిస్థితులే యున్నవి.

జపాను చక్రవర్తికి కొడుకు గలుగవచ్చును

లండన్, మార్చి 6 — జపానుచక్రవర్తికి కొడుకు గట్టుననుకొనుచున్నారు. ఇప్పుడు ఆక్సుఫర్డులో జరుపుచున్న చీనా రాజానుని పని త్రోసిరాజు అవుతుంది. ఆతనికి సింహాసన ముచ్చ ఆక అంకిరించెను. ఆగష్టులో పురుషులచ్చునట.

నికరగ్యా పోరు

సంధిప్రయత్నములు చెడుట

న్యూయార్కు, మార్చి 7:— నికరగ్యా పోరాటమును మాన్పి సంధి కుదుర్చుటకేగిన రాయబారప్రయత్నములు విఫలమైనవి. వారు తిరిగి విచ్చిరి.

యూరప్ ప్రభుదంపతులు ఆదివారము స్విట్జర్లండ్ లో ఆగిరి. ఆపంపతులకు సత్కారములు ఏర్పాటు చేయబడినవి. రేపు ఎల్లంకి అగలు ఆగెదరు.

కన్యించని ఊరుగ్వేమైమానికులు జేమముగ నేనున్నారు

న్యూఢిడ్, మార్చి 8:— ఊరుగ్వేమైమానికులు ముగ్గురును సురక్షితముగ నే నున్నారనియు అన్ని తెగలవారు తిన్నగనే ఆపరించుచున్నారాయు తెలియచున్నది.

కేంబ్రిడ్జ్ విశ్వవిద్యాల యుగకు ఆత్మహత్య జేసికొనుట

లండన్, మార్చి 6:— కేంబ్రిడ్జ్ కాలేజ్ కిరణాలయింగున్న తన గదిలో మర్తన చేసికొని అను 21 సంవత్సరముల యువకుడు సావివేసికొని ప్రేమామయంబెను. ప్రాణము పోయినది.

మహాగాస్కెల ఉప్పెన

చీలకశేపు నాకాశమును పూర్తిగ పూడ్చెనది. ఈనా న్యభాగమందున్న పంటలు నాశనమైనవి. చీలకశేపు కేపులో గాని, పట్టణములో గాని ఏమియులేదు. నశ్వనాశనమైనది.

బ్రిటిష్ సన్నులు

రుగ్మి, మార్చి 7:— 1920 సమ్మెలచే పూర్తి అప్పుడే నేనజేరుచున్నవి, పరిశ్రమలు ఇప్పుడే పూర్తికొనుచున్నవి. అందుచే మరింత పన్నులను కామ్మిటీయరానిని జెప్తుటకు బ్రిటిష్ పరిశ్రమసంఘమువారు మునాము నిర్మిలుగారిని గణిసికొని జెప్పెను.

బ్రిటిష్ యుద్ధశిలములు తగ్గించుట

రుగ్మి, మార్చి 2:— రాజ్యేష్ సంవత్సరమునకు యుద్ధ శిలముల మదింపును ప్రవేశపెట్టిరి. చాల పద్దులను రిఫ్రించెరి. 2384000 పానులు తగ్గినవి. వచ్చే సంవత్సరము యుద్ధశిలములు 61000000 పానులగును.

బెర్లియము ప్రదర్శనము

రుగ్మి, మార్చి 7:— బెర్లియం స్పెషిల్ ప్రదర్శనమునకు 150,000 మందికి పైగా వచ్చిరి ప్రేక్షకులు. ప్రదర్శనము చాల జయప్రథముగ జరిగెను.

భారతసాకాదళ చట్టము

భారతసామ్రాజ్యసభ అంగీకరించెనా?

చట్టము నాపుజేయవలెననుట

లండన్, మార్చి 7:— భారతసామ్రాజ్యశాసనసభలో భారతసాకాదళచట్టము అంగీకరించెనాయని ల్యాన్సుబరీగారు అనుగ కమిటీనివేసెకమును ప్రవేశించుచే నాని ఇప్పుడు వో అంబు కన్యించుటకు భారతసామ్రాజ్యసభ అనుకాశము గల్గెననియు, కాని తనకు అంగీకరించెనరకు నారు ఆలంకాశమును వినియోగించుకొనలేననియు చెల్లిపిరి వింట్టుకు ప్రభువుగారు. దానికి పరియు శాసనములను జేయవలెనని కాలప్రమున శాసనసభవారిని గోరెదరు.

భారతసామ్రాజ్యసభవారు అంగీకరించునరకు దీనిని నాపుజేయరాదాయని ల్యాన్సుబరీ గారుకు విలులేదని వింట్టుక ప్రభువనెను.

అసలు ఆర్థ అమలుజరుగుటకు ముందుగనే శాసనములను జేయవలసియున్నదనిరి. అంతే, ప్రభుత్వమువారు కోరినట్లు శాసనసభవారు చేయకున్నవో వారిమాటను రాజ్యప్రతినిధి ఉల్లంఘించుటకు అధికారముందునాయని ల్యాన్సుబరీ గారుకు, వక్త వారింబెను. అంతటితో ఆగిపోయింది కథ.

సామాజ్య వికృత

“భారత దేశము మృత్యువును గానలే ననుట”

ప్రొఫెసర్ బాక్స్ గారు

లండన్, మార్చి 7:— ఇండియాను తెంగాలు గవర్నరు...

తెంగాలు గవర్నరు క్రైము ఆటలో అభిమానమును...

బాక్స్ గారు తమరచన విశ్వాసముతోడను ఆర్య...

సర్ ప్రొఫెసర్ బాక్స్ గారి తత్వవేదము

ఇండియాలో క్రైము అభివృద్ధిగాను తెలలయు...

భారతదేశము విస్తారముగ నున్నది. కష్టమైనది...

నైనిక వ్యయము-మద్దింపులు

యంత్రములనే ఎక్కువగ యుపయోగించుట

మనుష్యులను తగ్గించుట

లండన్, మార్చి 7:— ఆధునికములచే నైన్యమును...

ఆశ్చర్యకరమును తగ్గించుట

మార్చి ప్రస్తావనను 1900 వందల తగ్గించితిమనియు...

శ్రీరంగుల వ్యయములో 400 వందల తగ్గించవలెననిరి.

మంపు వేయబడిన సంఖ్యలో 7100 వందల ఎక్కువగ గన్ని...

ఏడెనలో నన్న సామాజ్యపటాలమునకు కొంతలు...

భూనైన్యములను తగ్గించుట

లండన్, మార్చి 8:— కాంతి మితవ్యముల కొనుగడు...

సంబంధములేకుండ భూనైన్యములను తగ్గించుటకు జనీవలో...

భూనైన్యములను అంతర్జాతీయ ఒడంబడికచేతనే గాని...

నైనికబలమును నిర్ణయించుటలో భిన్నాభిప్రాయము...

స్వాంత్యర్థ కమిటీ నివేదిక

సామాజ్య ప్రభుత్వ నిశ్చయము

లండన్, మార్చి 7:— స్వాంత్యర్థ కమిటీ నివేదికమును...

సామాజ్య గతకసంఘమునకు ముందు నివేదికమును...

పారిశ్రామికసహకారము

లండన్, మార్చి 7:— పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిపన్నులు...

జాతీయ రక్షణ చట్టము

ప్రెంచిపార్లమెంటు అంగీకరించుట

పారిస్, మార్చి 8:— యుద్ధసమయమున ప్రెంచివా...

బ్రిటిషు పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము

నకు నిరుడుకంబై కొనుపారును, ప్రేక్షకులను లండను...

సార్వభౌముని బిరుదము

మార్పు చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 9:— మూడవ లేదీని జిప్సబడిన సార్వ...

భారత నాకాదళ చట్టము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 9:— రోయల్ భారత నాకాదళమును...

నాకాదళ నిర్ణయసభ

జపాను కూలిజ్జిగారియాహ్వానము సంగీకరించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

టోక్యో, మార్చి 9:— మార్జిజ్జిగారు నాకాదళనిర్ణయ...

స్వాంగు హే పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

స్వాంగు హే, మార్చి 9:— కోమింటాంగు యొక్క...

అటవీ శాఖాస్తి దొంగలెంబడుట

డిబ్రుగర్, మార్చి 9:— ముకుం జంక్షన్ వద్ద జనవరి 28వ...

దెంగూరు, మార్చి 9:— ప్రైవేట్లు, ఎడ్వర్డుస్ లియస్సు...

పెన్సన్ అనుకొనిన డిప్టీ కమిషనరు ఆత్మహత్య...

ఆకోలా, మార్చి 8:— ఖాను బహదరు సయదు అబ్దుల్...

శివరాత్రి జాతీయోత్సవదినము

అజ్మీరు, మార్చి 8:— శివరాత్రి బిజ్ లియాలు జాతీ...

బందిపోటుల ఘాతుకము

ఇరువురు వర్తకల హత్య భాగల్పూరు, మార్చి 8:— సహారాస్టేషనులో ఇరువు...

రు 1800 రైల్వే సామ్యహరింపబడుట

రంగూను, మార్చి 8:— రైల్వే కేసు 1800 రూపాయి...

ఆలినను కేసు

బొంబాయి, మార్చి 8:— ప్యాగుపోర్టు పార్టర్లజేసి దానిని...

హావిగంజి, మార్చి 8:— 11 గురు హిందూప్రముఖులకు...

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

తొమ్మిది

మార్చి 6:—ఈతాలూకాలోని వరిపైరు బొందుపోయి పడి, బొందుకోయాయన్నారు. ఇస్తు ముజరా యిచ్చుట తటస్థించుకొన్న ప్రయత్నములు రివిన్యూ అధికారులు జరుపుచున్నారు. ట్రాన్సువిచారణ నిమిత్తము వచ్చిన బోర్డుమెంబరు గారు పికారుగా డిల్లీతాలూకాలోని సంతసించిరట.

గాంధీమహాత్ముడు

మహాత్ముడు మేనెలలో యీగ్రామమునకు రాగలరని యాశయమున వారికి రు. 1116-లు ఖాదీనిధికి విరాళమొసగవలెనని ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి. బ్రాహ్మణ క్రాక ద్వగనేత స్వంతముగా చూడవలయునని మహాత్ముని కోరుకుచున్నారు.

జిల్లాబోర్డు

ట్రాన్సువిచారణ నిమిత్తమున కొంతకొద్దపుని సాగించిన బాగుండును. ఘనము, 10 లక్షలు రైలు వెళ్ళును రోడ్డుకుగాను వినియోగింపవలెనని అభిప్రాయము వెలుబిచ్చియుండిరి గాని సుమారు ముగియలేదు.

సర్కారుగ్రాంట్లు నవంబరులో సాంక్షికచేసి మార్చి ఆఖరులోపుగా ఖర్చుచేయలేదని లాభ్యచేయించుట మామూలు పద్ధతి అయినది. యేటేట అదే ఆట. ప్రస్తుతవిషయమిదిని వారించుటకైన రోడ్లపనులు సకాలముతో ప్రారంభించుదురని నమ్ముచున్నాము.

బల్లారి వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పోయిన మంగళవారమునాడు (1-3-27 తేదీన), ఈ మండలపు కలెక్టరుగారు, బల్లారిపుర ఆరోగ్యవాసర ప్రదర్శనము ప్రారంభించిరి. ఈయారి పురపాలకసంఘమువారు చాలశ్రద్ధ పుచ్చుకొని, ఆరోగ్యశుభావరప్రదర్శనమును కొనసాగించుచున్నారు. శ్రీయుత కోలాచలం వెంకట్రావుగారి భవనము ఈ ప్రదర్శనము జరుపబడుచున్నది.

పోయిన సంతర్పరమున ఆరోగ్యశుభావర ప్రదర్శనము, ఈపురపాలకసంఘమువారు, మద్రాసురాజధానియందుండు, మండలము లన్నిటికన్నను ఉత్కృష్టముగా కొనసాగించిరిని నిర్ణయింపబడి, అందుకుగాను అజ్ఞామలచెట్టిగారు బహుమతిగా మంచిన డాలును, ఈయారి పురపాలకసంఘమువారికి యివ్వబడినది.

ఈయారికూడ బహుమతిని సంపాదించుటకు బల్లారి పురపాలకఆరోగ్యశుభావర చాలప్రయాసపడుచున్నాడు. ఈ ప్రదర్శనమున ఇంకొక విశేషము యేమనగా, కొలం బోసుండియు, బొంబాయినుండియు, పాటలు ఉపన్యాసములు ఇచ్చుట విసబడుటగాను రేడియో యంత్రసహాయముచే, యేర్పాటుచేసియున్నారు.

2-3-27 తేదీన (బుధవారమునాడు), సర్ బి. నరసింహేశ్వరశర్మగారు ఈయారికి వచ్చిరి. సాయంకాలము 4-గం శ్రీయుత కోలాచలం వెంకట్రావుగారి భవనమున సర్ కలెక్టరుగారి ఆధిపత్యముక్రింద, గోపాలకృష్ణగోఖలేగారి జీవిత ప్రాశస్త్యమును గురించి తేనూరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఉపన్యసించిరి.

నత్తెనపల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు జిల్లాలోని టోలుగేట్లు

1927-28 సంవత్సరపుపాటల రద్దుకై తీర్మానము

ది 12-3-27 న (శనివారము) గుంటూరులో జరుగనున్న

జిల్లాబోర్డు సభయందు మాతలాకాబోర్డు అధ్యక్షులగు మ.రా.

రా. సి. హెచ్. రోశయ్య చాచిగా రీడింగు తీర్మానము నుపపాదించుచున్నారని అబండాపట్టివలన తెలియవచ్చుచున్నది. "జిల్లాబోర్డు తరపున యేర్పరచబడిన టోలుగేట్లు జిల్లా ప్రజలను నష్టదాయకముగా నున్నందున 1927-28 సంవత్సరము లకు పాటలేకుండా టోలుగేట్లను యెత్తివేయుటకును యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు."

గుంటూరు మండలములోని వివిధప్రాంతములు యామము చే బాధపడు యాదోగిలలో గయకును మున్నగు వారికిదుష్కరముగానున్న యాటోలుగేట్లు తీసివేయబడిన యెడల, ఇయ్యది ప్రజలకు వరప్రసాదముగా భావింపవలయున్నది. కావున జిల్లాబోర్డుసభ్యులు పెక్కుమంది ప్రజాసౌత్మేన యాలాటి తీర్మానమును బహుమతిగాక! రయితులు ప్రజానాయకులు పలువురు వాతీసభకు విచ్చేసి సదుద్దేశ విషయకరచర్యలో పాల్గొందురుగాక!

* * *

నత్తెనపల్లి రైలుస్టేషన్ స్థలనిర్ణయము

పౌరుల తీవ్రమగు ఆందోళనము

మార్చి 4-3-27: ఇటీవల గుంటూరు మాచర్ల ఇనుపదారి వేయు సందర్భమున రైల్వేఇంజనీరుగారు నత్తెనపల్లి స్టేషన్ ఏర్పాటుచేయు సందర్భమున స్థలనిర్ణయముచేయుటకు ఇచ్చుటకు విచ్చేసి యిదివరలో నామోదించబడినటువంటిస్థితి, గ్రామము నకు 1, 2 ఫర్లంగుల దూరములోనున్న స్థలమును మార్చి స్వల్ప కారణములచే యూరికి సంబంధములేక మూడు 2 మైళ్లదూరమున స్టేషన్ గాను, ఏర్పాటుచేయుటకు ఉద్దేశించినట్లు జనలకు తెలియవచ్చినది. ఈపట్టువాస్తవ్యులకు చాల ఆశాభంగము గలుగుటయేగాక పౌరులకు ప్రయాణీకులకు చాల అసౌఖ్యము, ఇబ్బందులు, కలుగునటువలె సంభయము కేదు. నైపుడపారింపబడిన కొత్తతావును సదుద్దేశమునకు మధ్య బకపెట్టెటాకము వారులుగలవు. అవి వర్షాకాలమందేగాక యితరకాలములందు గూడ రాకపోకలకు మిక్కిలి ప్రతిబంధకములుగా నుండును. స్టేషను కడువత్సన నుండేయెడల అన్నటనుండి యూరిలోనికి వచ్చు ప్రయాణీకులకు ఎడారియగుటచే చోరభయము అధికకనని భీతివోడుచుచున్నది. ఇనుపదారి రాకతో యీగ్రామము సర్వవిధముల విస్తరించి వృద్ధియగునని కొండంతయాసతో నండిన యాపట్టువాసులకు నిరుత్సాహముగానున్నది. ఈరుపెరుగుటకు వీలు లేనే లేదు సరేగాదా రైలుస్టేషనువలని సంపూర్ణ లాభమును సాంబాళుకుండుట సంభవించునని భీతికొందుచున్నారు. ఈవిషయమై మరల పర్యాయముచేయుటకై రైల్వే ఇంజనీరుగారికి ప్రభుత్వాధికారులకు మహజర్ పూర్వకముగ విన్నపములు పంపబడినవి. రైల్వే అధికారులు పూర్వము నిర్ణయింపబడిన స్థలమునం. దేగ్రామసమీపముననే రైలుస్టేషను ఏర్పాటు చేయుదురని విన్నవించుచున్నాము.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గార్డెన్ పార్ట్

మార్చి 5:—శ్రీయుత సి. డి. తులసిరామ ముదల్యారు బి. ఏ. బి. యల్. మునిసిపల్ చైర్మన్ గారు మేలువరం డిస్ట్రిక్టు మున్సిలరుగా నియమింపబడుటకు పురస్కరింపబడిన మునిసిపలు కౌన్సిలర్లును, పురస్కారములకు చెరి యొక గార్డెన్ పార్ట్ నేర్పాటు గావించిరి. శ్రీముదల్యారుగారి కక్తి సామర్థ్యములను గురించి యువనస్థానించిన పిదప గ్రూపుఫోటో తీసికొనబడినది. అల్పహారపుందుగూడ జరిగెను. శ్రీముదల్యారుగారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించి వాద్యనినదములతో నూరేగించిరి.

మునిసిపలుఆఫీసు

శ్రీ తులసిరామముదల్యారుగారిచే ఖాళీచేయబడిన పురపాలక సంఘాధ్యక్షపదవికి శ్రీయుత మునస్వామి నాయకరు గారెమ్మకొనబడిరి.

కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ

చిత్తూరు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ కార్యక్షులు గానుండిన తులసిరామముదల్యారుగారు గవర్నమెంటు పనికి వొప్పుకొని నందుచే నాపదవికి శ్రీయుతులు పోలవరం యం. చెంగారెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారెమ్మకొనబడిరి. శ్రీరెడ్డిగారు యువకులైనను కక్తిసామర్థ్యమును, శేర్వరులు నైసందుచే సొసైటీ నభివృద్ధికి తేగలరని నమ్ముచున్నాము.

బ్రాంచిపోస్టాఫీసు

చిత్తూరునకు సుమారు పదమూడుమైళ్ల దూరముననున్న వడియంగాడు, అనుగ్రామమున శ్రీయుత టి. వారసామిరెడ్డిగారి నిరంతరకృషిచే నొక బ్రాంచిపోస్టాఫీసు నెలకొల్పబడినది. తపాలు రాకపోకలు చిత్తూరుమూలముగ జరుగుచున్నవి.

శ్రీకోడండరామ పుస్తకభాండాగారము.

అత్తిమాంజేరి కనతిమారముననున్న కొత్తకుప్పం అను గ్రామమున నూరనముగ నొక పుస్తకభాండాగారము నెలకొల్పబడినది. తద్వారావాసులకు శ్రీయుత పైసేని రామానాయుడుగారు వ్యయప్రయాసల కోర్చి జనోపకారముగ నాలైబ్రరీ నెలకొల్పిరి.

ఉద్యోగులమార్పు

శ్రీయుతులు వెంకన్న పంతులుగారికి బదులు మ. రా. రా. శ్రీ. వెంకన్న నాయుడుగారు చిత్తూరుజిల్లాకు జనరలు డ్యూటీమీద వచ్చెనని తెలియుచున్నది.

పబ్లిక్స్ లైబ్రరీ.

ఈ మండల మంత్రిమండలముగలయేగాక పురజనులను విశేషమందియోగ్రులుగా నున్నారు. పై లైబ్రరీ యందు అంగప్రతికలు పాత్రములు విశేషముగానున్నవి గాని యాంధ్ర పాత్రములు ప్రతికలు బహుస్వల్పముగానున్నవి. తత్సంస్థాధ్యక్షునికన్వేనన తగిన శ్రద్ధపుచ్చుకొని పై లైబ్రరీకి అంగప్రతికలు పాత్రములు గూడవిచ్చి దేశభివృద్ధయమునకు లోడ్డుడుదురని ప్రజలు కోరుచున్నారు.

బందరు

(ఒక విలేఖరి)

వీడ్కోలునభ

మ.రా.రా.శ్రీ. వల్లారి నరసింహారాయుడు, డి.ఇ.బి. గారు పకారవేతనమును బొంది విక్రాంతిదీసికొను సందర్భమున బందరు గవర్నమెంటు ట్రైనింగునూలులో ఘనముగ వీడ్కోలు విందుచేయబడినది. కృష్ణామండలముయొక్క వివిధప్రాంతములనుండి డిప్యూటీ యిన్స్ పెక్టర్లు, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ మేనేజర్లు విచ్చేసిరి. పట్టామండలి లాయర్లు, కాలేజీ ప్రెసిడెంట్లు అనేకమంది శ్రద్ధతరగౌరవప్రదులు సభ సలకరించిరి. శ్రీనరసింహారాయుడుగారి సోనే ఏతెంచిన శ్రీచావలి మార్కెట్ కమిటీ రావుగారికి స్వాగతం బిచ్చుటకును ఏర్పాటు గావించబడినది. గొప్పవీడ్కోలి జరిగెను. భాయాపటము గైకొనబడినది. తదుపరి సభ జరుపబడినది. బందరు గవర్నమెంటు ట్రైనింగు నూలు హెడ్ క్వార్టర్లుగారగు జె. సర్వధర్మం బి.ఏ.యల్.టి. గారు గీర్వాణభాషయందు శ్రీనరసింహారాయుడుగారికి వీడ్కోలుపత్రమొసంగి, శ్రీవారిమాదర్శములకు సుగంధముల, గూర్చియు, బోధనాకాశలమును గూర్చియు, గంభీరోపన్యాస మొసంగుదు, తెనుగుభాషయందు నిర్ణయమైన విద్యావిధానములుగాని, ఉపాధ్యాయవృత్తి కనువగు మానసికశాస్త్రముగాని, వెలువడి యుండలేదనియు, అందుచే, పాశ్చాత్యదేశములం దుపయోగించి ఉపయోగించి, విపర్ణించిన విద్యావిధానములనే మనదేశీయులు శిరసావహించి స్వాతంత్ర్యోద్యమిలోల్పవై, వాటినే అనుకరించుచున్నారనియు, నిట్టి అంధత్వప్రాయమును ననుకరింపుము మాన్పించి, మనదేశీ కాల, పాలిత్రయ ననుసరించియును విద్యావిధానములను దేశీయుల కందతేయుట ఆంధ్రోపాధ్యాయ పితామహులందఱుగన శ్రీనరసింహారాయుల నంటి విద్యావిధానలభాధ్యతయనియు, ఉపకారవేతనమును చాంకుకాలమునందు వారట్టి ఘనకార్యమును గావించె బూను కొనవలెనని యాంధ్రరాష్ట్రవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారి తరపున తాము ప్రార్థించుచున్నామనియు తెప్పిరి. తదుపరి లెజిషాడ మ్యునిసిపల్ హైస్కూల్ హెడ్ మాస్టరుగారు గురుమూర్తిపంతులుగారు శ్రీవారిని గూర్చి అంగమున గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. పిమ్మట కృష్ణాజిల్లా నాకొమిషన్ ఎయిడెడ్ మేనేజర్ల సంఘము తరపున తమచే రచించబడిన పద్యములకు వేంపాటి సీతారామయ్య పంతులుగారు చదివరి. ఇంకా కొందరును పద్యమునుముల నర్పించిరి. అంతట ట్రైనింగు విద్యార్థులచే ఒక చిన్న పాటకు మాటబడినది. పిమ్మట శ్రీఅధికారుల నిరువురు మేళ, తాళములతో తాదేదారిసమాహమంతయు వెంట నడవనగృహములకు వోడ్కొనిపోయిరి. ఇతర కృష్ణాజిల్లా నాకొమిషన్ ఎయిడెడ్ మేనేజర్ల సంఘమువారిచే జరుపబడినపద్యములలో నీదిగువవాటినిమాత్రమును దిండుమునా గు.

నీ, యాపించె నెవ్వడు దీపికానిభివృద్ధిజ్ఞానప్రయత్నమా నవ్య విభులు, ప్రేమించె నెవ్వడు, నియమితత్వంబు, గురి పించి మనసార నభిగూఢము, జడిపించె నెవ్వడు వశికం బును జూపి, విధిమాదులనవారి వివిగతలు, మతిపించె నెవ్వడు మహిమపాధ్యాయుల గతిలేనియాధిక్యతని గొంత, అట్టి నిష్కల్మషాత్మ్యుడైనట్టిమనని, ననుభవలూరి నరసియా రాయవరుని, తేమస్యగజైక చింతనారామప్రభుని, నరు లానచ్చెద మాకృతజ్ఞతను దెలుప.

నీ, కాసులబంగారు వాసికలదేగాని, నన్నెత్తన నీదున్నయనకు, ముత్యంపు సరమెన్న ముద్దులొలుగుగాని, సరిరాదు నీదు పల్వరసమ్రోల, కవిరంపు నెత్తని గౌరవంచేకాని, క్రిం దను జూపినీ కీర్తికన్న, పండువెన్నెల కాంతి నిండు హాయియెకాని, నానియే నీమందహాసములకు,

నీ, పరగళావర విద్యాప్రభావపటిమ
తెల్లజూపగ దృష్టాంత మెలసినె
అహహ! మాభాగ్యమేమని యనగదనను
ఘన సుగుణగేయ! నూర్వప్రకాశరాయ.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

మార్చి 6:—ఈ యూరియంతరి ముఖ్యములగు వీధుల లోని బావులలో చాలామట్టుకు నీరులేక వట్టిపోయినవి. ఈ సంవత్సరములయందు వర్షములేకుండుటయు, దానికి తోడుగ ఎండలనుదినము తీవ్రరూపము దాల్చి కాయుటయు, కారణమై యున్నది. ఇట్టివిషయవల్లను గమనించి మాయూరియూనియన్ బోర్డువారు ప్రయత్నించి చేసి నిలిపియుండు నీటికుప్పియాల పద్ధతిని, త్వరగా ఆచరణమునకు గొనితెచ్చినగాని ప్రజలకు గత్యంతరముండదు.

బ్రాహ్మణేతరయువజన సంఘస్థాపనము

ఈయూరిలోని ప్రముఖులగు పెద్దవారును యువజను లును గలసి శ్రీయుతులు మోదుగురు మునిరత్నముశ్రేష్ఠిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద రీడింగ్ రూము హాలులో 5-3-27 వ తారీఖు సాయంత్రము సమావేశమైరి. ఆ సభలో, బ్రాహ్మణేతర నాయకులగు శ్రీయుత సురేంద్రనాథ ఆర్యగారు “బ్రాహ్మణేత రులభద్రము” అను విషయముపై మహావన్యాసముగావించి, బ్రాహ్మణేతరయువజన సంఘావళ్యకతనుగూర్చి వెల్లడించిరి. తరుపరిసంఘస్థాపనము జరిగి సభలోనివారు కొందరువ్యంగులగు గెన్నుకోబడిరి. శ్రీ ఆర్యగారు చిత్తూరు మదనపల్లెయున్నగు ప్రదేశములకు వెలియుండినయూరికివచ్చి యిందుండి చెన్న పురమునకు 5 వ తారీఖు ఉదయము నైలుకువెళ్లిపోయిరి.

పంచాయతీ కోర్టు ఎన్నికలు

ఈయూరియందుగల పంచాయతీ కోర్టునకు టరం పూర్తిగాబడి నూతనముగా సభ్యుల నెన్నుకోవలసి వచ్చినందున గతవారమున తిరు త్తనిడివిజ్జె సభమాజప్రెసిడెంట్ ప్రజల నుండి ఎన్నికలు జరుపబడెను. ఊరిలోని ప్రజలందఱుకూడా హామతో ఎన్నికలయందు పాల్గొనియుండిరి. శ్రీయుతులు మోదుగురు మునిరత్నముచెట్టిగారు, కంచి, నాగస్వామిచెట్టి గారు, కశెట్టి, చెంగల్యరాయచెట్టిగారు, ఆర్. రామస్వామి రెడ్డిగారు, యస్. మణ్నిగమెదలియారగారు, యం. నారాయణస్వామిమొదలియారగారు, డి. శరవముగారు, కె. సుందరరాజుగారు, మహమ్మద్ అబ్దుల్లాసాహెబ్గారు, యా తొమ్మండ్రుగురిని ఏకగ్రీవముగా పోటీలేక సభ్యులుగా నెన్ను కొనిరి.

తాలూకాబోర్డునకు నామినేషన్ సభ్యులు

ఈయూరియందుగల కార్పొరేషన్గరం తాలూకాబోర్డునకు శ్రీయుతులు రాజా బొప్పరాజు, రామకృష్ణరాజులు గారు, బి.ఎ. బి.ఎల్, సి. వి. రంగారెడ్డి, జేమదాస్, సుబ్బన్న ఆసేయన్, బార్తి, మహమ్మద్ ఉద్దాక్ ఆలీసాహెబ్ బహదూరుగార్లును, బోర్డునకుగల ఐదు నామినేషన్ సభ్యత్వపు స్థానములకు సభ్యులు నియమింపబడినట్లు నిన్ననే ఆర్డరువచ్చి నవి. బోర్డునకుగల తొమ్మిది 15 ఎన్నికసభ్యుల స్థానములకు రాగల జూన్ మాసమున జనరల్ ఎన్నికలు జరుగననియు, అప్పుడే బోర్డునకు అధ్యక్షులను ఉపాధ్యక్షులను ఎన్నుకొందు ధనియు తెలియించున్నది. ఎన్నికలవరకు నామినేషన్ బోర్డు వో వరిపాలనము సాగింపబడుదుండును.

సాహసముగు దొంగతనము

ఈయూరిలోగల శ్రీసుబ్రహ్మణ్యస్వామివారి తేప్పి త్వనపు కొలనియందు గతనాల్గు రోజులనాడు నెల్లూరు యిలా కానుండి వచ్చిన యాత్రికులు స్త్రీపురుషులు కొందరు తమ యాభరణములను వస్త్రములను దీసి గుంట మెట్లపైనుంచి పరా మతో స్నానమునర్పించుటగా, దొంగలెవరోగాని తటాలున నొక బంగారు కాసుమాలను మరకొన్ని విలువగలనగలను వస్త్ర ములను యెత్తుకొనిపోయిరి. పాపమా యాత్రికుల గండ్ర గోళమును విని పోలీసువారు పరుగెత్తుకొనివచ్చి విచారించి అనుమానముపై దాసరిబాటికి జెందిన యిరువురిని బట్టి జైలు నం గుంచియున్నారు. దొరకిన యిద్దరు మనుష్యులలో ఒకడు పిల్లవాడై యున్నాడు. సాత్తులు యంతవరకు దొరకలేదుగాని పోలీసువారు బాగ్రతగా ఆలోచింపియుచున్నారు.

హిరాలాలు హత్య

రాజకుమారి సాత్వము

కలకత్తా, మార్చి 1:— అగర్వాలాహత్యయందు రాజ కుమారి సాత్వమిచ్చెను. ఈమె గౌరవమును గాపాడుటకే ఖర్చు బహదరు హిరాలాలును హత్యగావించెను. కొంతసాత్వము తీసికొనిన వెనక 502 నె క్ష ను క్రింద ముద్దా యి పై నే ర ము మో పి రి. ముద్దా యి తా ను దో పి గా దని వాదింపగా నెమస్టర్ కంపిరి. రాజకుమారి సాత్వమిచ్చు య నిట్లు చెప్పెను. నన్ను మా గ్రామమునుండి ఇనువురు లేవ నెత్తుకవచ్చిరి. పెండ్లిచేయుదుమని మోసపుచ్చిరి. కాశీలో రెం డు నెలలుంచి హిరాలాలునకు 1300 రూపాయలకమ్మిరి. హిరా లాలుతో ఒకవెలరోజు లుంటిని. తరువాత మన్మథుడను సింగు గారితో నుంటిని. పోలీసువారికి హిరాలాలుబాధనండి తొల గించకలసినదిగ రెండు అట్టలపెట్టితిని. ఖర్చు బహదరు నాకు దూర పు చుట్టచు. నాకు జబ్బుచేసినపుడు దగ్గరనుండి మందు లెచ్చు వాడు. ఆతనితో నాకత్తములన్నియు తెలిపితిని. నేను రాజా వారి కుటుంబములోని దాని నగుటచే నన్ను రాజకుమారియం దురు. ముద్దాయి ఏమియు చెప్పక 4, 5 రోజులు విక్రాంతి నీయమని కోరెను. (ప్రేమెను.)

బెంగాలు నాగపుర రైల్వేసమై

ముగియుట

ఉపనంపు విచారణకు ఉభయపక్షములు బద్ధులు ఖర్చునకు, మార్చి 8:—వి. వి. గిరి ఈవిషయమున రైల్వేసంఘటికాసమయ ప్రకటించిరి. అధ్యక్షుడు చెప్పినపుడు సమ్మెయాపవకును. అధ్యక్షుడును ఉపాధ్యక్షుడును డిల్లీపోయి ప్రభుత్వమునకు సమ్మెదారుల కక్షముల విచారించుటకు ఒకఉ పసంఘము నేర్పాటుచేయవలసినదని కోరవలెను. (ఆ. ప్రె.)

ఏజెంటు దగ్గరకుపోయిన రాయబారము సమ్మెనాపు టకు తీర్మానించినది గిరిగారు తంజినంపిరి.

చక్రధరపురమందలి గుమాస్తాలింపదరును ఉదయము 10 గంటలునుండి సమ్మెప్రారంభించిరి. సమ్మెచేయనివారగురు. చాల కాంతియులేముగనున్నది.

నిన్ను జరిగిన కార్మికసమావేశమున తిరిగి పనిప్రారంభించుటకు తీర్మానించిరి. అధికారవర్గమువారును ప్రభుత్వమువారు ను కార్మికుల కక్ష సుఖముల విచారిం చుటకు ఉపసంఘనిర్మాము గావించునని తెలిపిరి.

విశాఖపట్టణం, మార్చి 9:—700 సమ్మెదారులు నిన్ను యూరేగి వెంకటపతిరాజుగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మైరి. (ఆ. ప్రె.)

ఏజెంటుగారు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు. “10 వ లేదీ లోగా అందరును పనిలో చేరదరు. రానివారి బహులు క్రొత్త వారిని నియమించురు.” (ఆ. ప్రె.)

గవర్నమెంటు ఉత్తరవునకు అపార్థము

కొలదిసంవత్సరములక్రిందట కృష్ణాగోదావరిజిల్లాలలో కిన్నులను చెల్లించుటకు నిరాకరించిన కాలములో సదరుకిన్ను నిరాకరణచేసిన రైతుల భూములకు నీటిసరఫరా చేయవద్దని యు అట్టివారు ప్రతిసంవత్సరమును నీటిదరఖాస్తు చేసికో వలెననియు, ఉత్తరువు చేయబడియుండెను. ఆజిల్లాలలో ఇప్ప టికిని గూడ ఆప్రకారమే నీరు సరఫరా చేయఁడయెదల ఇది కేవలము సదరు ఉత్తరువును అపార్థముచేయుటకై సేం భవించుచున్నది. ఎందువల్లనగా ఆఉత్తరువు తాత్కాలికముగా ఆమెలులో సుందరముకే జారీచేయబడినది, (సాంధ్యపత్రిక)

యథార్థ భారతి

ప్రతికాధిపతి శ్రీమధయ్యాశస్వామివారు

ఇదియొక ఆధ్యాత్మ విషయక మాసపత్రిక. సంపాదకులు టంగుటూరి రామస్వామయ్యగారు. ప్రధానకార్యదర్శి కాశీ భట్టకృష్ణరాయశాస్త్రిగారు. పత్రికాధిపతులు శ్రీ మధయ్యాశ స్వామివార. కార్యాయము రి, కొండల వ్యూర, వీధి, మింటు బ్ల్యాస్పాట్టు, మురె స. చందా సాయకు రు 2-4-0 నందాను పంపగోరువారు మెంతి గుబ్బయ్యగారు ఏర్పడు, ఏర్పడు, పోస్టు చిత్తూరుజిల్లా అను విలాసమునకు పంపవలెను.

అత్యు సంతోష ముఖమధి పార్వమినాడు వెలు చడిన ప్రథమసంచికను మేము కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి.

ఏర్పడు కాశీబుగ్గ తీర్తీరమందుండు శ్రీ హ్యసాశ్రమ ము తరపున నీ మాసపత్రిక ప్రకటింపబడుచున్నది. వేదాంత చై రాగ్య యోగకర్మ అనుసాన స్త్రోత్రాదులును మహాత్ముల చిత్ర పటములును శ్రీమలయాశస్వామిల వారి వ్యాస ఉపదేశ రహ స్వాదులును శ్రీరమణ మహర్షులవారి స్వామధనములును కావ్య కంఠ గణపతిశాస్త్రిగారి మహాశయములును ఇతరులగు మహా త్ముల అనుభవములును గూడ నిందు ప్రకటింపబడును. ఇది డెవ్వి ఎనిమిది పేజీల నైజాన 40 పుటలుగలిగి ప్రతిమాసము నను పార్లమినాడు వెలువడుచుండును.

ఈ మొదటిసంచికయందు గురుపరంపరా స్తోత్రము ద ష్టీకామూర్తి స్తోత్రము మున్నగుస్తోత్రములును, మధయాశ స్వా ముల వారి వ్యాసములు, భానానంద స్వాముల వారి యనుభవ ములు, ప్రమాణనిర్ణయము, సుబ్రహ్మణ్యతత్వము, ధ్యానము, సదాశివబ్రహ్మేంద్ర సరస్వతీ స్వాములచరిత్ర సంగ్రహము ననువిషయములు గలవు. సదాశివబ్రహ్మేంద్రసరస్వతీస్వాముల వారిపటమును శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యమూర్తి పటమునుగూడ నిందు గలవు. భాషాశైలి చక్కగా నున్నది.

రంగూను, మార్చి 8:—ముఖ్యోద్యమ భారీప్రభు కైలు క్రిందబడి చనిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, మార్చి 9:—నిన్న సాయంకాలము బరూ చాగారి ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సమావేశము బిర్లాగారి 16 పెన్నీల ఉపపాదనమునే ఆమోదించుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహాపాకారముగు

గొప్ప లాటరీ యుద్యమము

కాంచీపురము-ప్రసిద్ధమైన హిందూబాలికాపాఠశాల ధర్మచరిపాలనముకొరకు జరుపబడుచున్నది.

ప్రభుత్వంగీకారము బడసినది

చీటి 1-కి నెల రూపాయ ఒకటి (1-0-0)

(1927 సం॥ మేనెల 30-వ తారీఖున చీట్లు ఎత్తబడును)

5 రూపాయలు మొదలు 10,000 రూపాయల వరకు తరతరముగ నిర్ణయించిన 557 ప్రైజ్ లొంగబడును

చందాలు ప్రోగుతయ్యవారికి ప్రైజును భారాళముగా కమీషనులును ఇవ్వబడును. దేశమందంతటను పెక్కురుషజంట్లు కావలయును.

ఈవిద్యాప్రతిష్ఠాపనము మహారాజులచేతను గవర్నరుల చేతను, విద్యాశాఖా పరీక్షాధికారులచేతను, విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షులచేతను, దేశనాయకులచేతను, పలు విద్వాంసులచేతను, దేశాభివృద్ధికి వలయు జాతీయపాఠశాలలో మిక్కిలి మేలయినదని పా గడబడినది. దీనిపోషణకున్న దీనికై నిర్దిష్టపవలసియున్న సర స్వతీ మందిరముకొరకును విశేషధనము కావలయును. శ్రీమతి శ్రీమతులందరును ముందువచ్చి తెలెటరీచీట్లను మొడుగాకొని ఈమేలైనధర్మము నాదరింపవలయును. ఈధర్మము నాదరించు వారికి విశేషపుణ్యము గలదు. ప్రతిష్ఠగలదు. మతి ద్రవ్యలాభ ము గలదు.

అగత్యముగు వివరములు క్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసి తెలుసుకోదగును.

A. RAMASWAMI SASTRI

(Rtd. Sub-Judge)

PRESIDENT "HINDU GIRLS' SCHOOL UNION,"

CONJEEVARAM

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత

ఆలిఖరులో శ్రీనివాసయ్యంగారి ఉపన్యాసము

విశ్వవిద్యాలయమువారు సన్మానించుట

ఆలిఖరు, మార్చి 7:—భారతజాతీయమహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు విశ్వవిద్యాలయము ఆలిఖరువిశ్వవిద్యాలయము సందర్శించిరి. విశ్వవిద్యాలయము ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు వారిని సన్మానించి విశ్వవిద్యాలయసభయము యొక్క గౌరవసభ్యునిగ చేర్చుకొనిరి. అయ్యంగారు విద్యార్థులకు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతగూర్చి చెల్లిరి. భారతదేశరాజకీయ చరిత్రసంక్షేపము పూర్వ గ్రంథిని పట్టుచు లిపి ప్రస్తుతము ఉత్తర హిందూస్థానమున ప్రబలియున్న మతక్షేపమ్యములను హిందువులను మహమ్మదీయులగుడ నిందార్జు లనిరి. వారు గూర్తుము కట్టును రంగమునందు గెలువబడినదన్నట్లు యీసమస్య పరిష్కరించి భారతదేశ జాతీయవిద్యాభివృద్ధి కలుగజేయుట యందు ఆలిఖరు ప్రాముఖ్యత వహించును. భారతదేశమునకు ముక్తి జాతీయాదర్శములపై నాధారపడియున్నదిగాని మతక్షేపములపైగాదు. ఆలిఖరు విశ్వవిద్యాలయము నిజమగు వివ్యగరపుమన్నది. నుమారు 800 మంది హిందూవిద్యార్థులందు చదువుచున్నార. కావున యిదిజాతీయవిద్యాలయమేయగును. ప్రశ్నలకు, విద్యార్థులు జాతీయాదర్శముల ననుసరించుచున్నార.

భారతదేశమునకు వలయుకార్యమును ఆలిఖరుకొట్టి నిర్వహించ జాలదు. ఇట్టి విద్యా సంస్థలను సాపించకలెను. వ్యవస్థాపకమునందలి రెండు భాగములువలె భారతదేశములో హిందూ మహమ్మదీయజాతులు రెండును ఒండొరులపై నాధారపడియున్నవి. స్వరాజ్యసమరముయీవిద్యా సంస్థలయందే జరుగును. స్వరాజ్యమును నిరముగ నుంచుకొనుట గూడ యీ జాతీయ విద్యాసంస్థలందు గరపు విద్యనుబట్టియే ఆధారపడియున్నది. భారతీయ విద్యార్థులు భారత విజ్ఞానమునకు కామందులంగ నుండవలెను. మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయము నందు అందరు కలసి భోజనము చేయుపద్ధతి బాగుగనే యున్నది. కాని భోజనములు జేసినంతమాత్రమున యీసమస్య పరమ్యరింపబడదు. మనము యితర భేదములను గూడ మరచిపోవలెను. మనము స్వరాజ్యమునకు సిద్ధముగ నుండవలెను. వ్యవహార రీత్యానుండి గట్టిపట్టుదల కలిగియుండవలెను. మర్యాదకొరకు అసలుమరచిపోయి సన్మాన్ముమరచి అసత్యములపలుకరాదు. చైర్యముగనుండి విశాలవృద్ధిలో సర్వవిషయముల పరికించవలెను. అప్పుడుగాని భానిసవిముక్తి బడయజాలము ఉత్తరహిందూస్థానమునందు ఆపోహలవలననే విషమ పరిస్థితు లేర్పడినవి.

ప్రశ్నలకు పూరిగారు అయ్యంగారికి వందనములర్పించిరి సాయంకాలము ప్రశ్నలకు సాలీముగారు అయ్యంగారి గౌరవాధ్యము అల్పాహరముల విందుజేసిరి. డా॥ జయనాథ్విగారు కాఫీహరముల విందు గావించిరి. అయ్యంగారు మోటారుపై డిల్లీబోయిరి. (ఆ. ప్ర)

చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహకవి షష్టిపూర్తి

ప్రభవ సంవత్సరభాద్రపదములో (24-9-1927) జరుగును. వారిగ్రంథములన్నియు 10 సంపుటములు, అచ్చగుమన్నవి. 10 సంపుటముల నెల 25 రూపాయలు. వందాధనము ఆద్యాంకుగా పంపవలెను. ఒకేమారుగో పంపలేని వారు దరఖాస్తుతో రు 10 లున్న, మిగిలిన రు 15 లు నెల 15 రు 5 చొప్పున మూడువాయిదాల్గుగానున్న చెల్లింపుజుచ్చును. మనియార్డరు 500 లు చందాదారులతోభరించవలెను. మొత్తము రజనము మన 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులతోమే మే భరించి 10 సంపుటములు పంపబడును. కొద్దిప్రతులే అచ్చునొచ్చువిగనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను. లక్ష్మీనృసింహంగారి మౌతన గ్రంథములు:—

- (1) ప్రహ్లాద నాటకము. (2) కర్పూరమంజరి (రెండవ భాగము) (3) భాగవత కథామంజరి. దరఖాస్తులు, మనియార్డర్లు నగయిరాలు.

పా॥ గురుమూర్తి,

ఇన్నిమేట, రాజమండ్రి లని వందలెను.

ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము

ప్రైవేటు విద్యార్థులు.

కాలేజి విద్యార్థులతోపాటు ప్రైవేటువిద్యార్థులను కూడ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపుపరీక్షలకు చదునడానికి వీలు కలుగజేయించని ఎన్నిసార్లు ప్రార్థించినా ఏమి ఉపయోగంకన బడడంలేదు. ఏసెనెటుసభ్యునికి వీలు కట్టవచ్చుగాలేదు.

ఇదివరకే నిరుద్యోగిల సంఖ్య ఎక్కువైతే ప్రైవేటు విద్యార్థులనుకూడా ఈ అవకాశమిస్తే మరి ఎక్కువ అవుతారేమోయని కొంతమందికి సందేహం.

ఈవర్ష మనకళాశాలలున్న కర్నూలగారాలూగ మరి పోయినవి. జాయంటుస్టాకంపెనీలు లేని కొరతతీర్చినవి. ఏవో ఉన్నవాళ్ళు ఉన్నట్టుగా పెట్టుబడి పెట్టడం, తర్వాత ఉద్యోగాల ద్వారా రాబట్టడం. కొన్నాళ్ళ దాకా ఈవ్యాపారం నిర్వహించుగానే పోగింది. కాని ఉద్యోగాలమార్కెటులో కాస్త ఒత్తిడి సాగగానే, కళాశాలల్లో-కాదుకర్నూలగారల్లో-గత్తరసాగింది. నిరుద్యోగనివారణ కొరకు కాలేజి చదువు కయ్యే ఖర్చును ఎక్కువ చేయవలెనన్నారని కొంతమంది. దీనివల్ల కాలేజి చదువు చదివేవాళ్ళ సంఖ్య తగ్గుతుంది. నిరుద్యోగనివారణం జరుగుతుంది. దీని సంగతి ఎలా ఉన్నా భాగ్యవంతులకు ఉద్యోగప్రాప్తి, బీదలకు విద్యావివాశం మాత్రం నిశ్చయంగా జరుగుతుంది. కాలేజి విద్యను ప్రేమించేస్తే, ఉద్యోగాల లేకపోతే మానె, సైనా పసలేని వాళ్ళకి చదువే ఉండదు. చీమల కోసం ఇల్లుతగుల తెట్టడం! ఉద్యోగాల నన్నిటిని బహిరంగ మేలంలో విక్రయించి, సరకు పాటలో ఎక్కువపొందార్లకు ఉద్యోగాలిచ్చి చదువుమాత్రం అందరినీ చదువుకోనిస్తే బాగుంటుందేమో?

ప్రైవేటు విద్యార్థులను పరీక్షలకు రానిస్తే కాలేజి విద్యార్థులసంఖ్య తగ్గుతుందేమోయని కొంతమంది భయం. కాలేజిల కొరకు విద్యార్థులలో, విద్యార్థుల కొరకు కాలేజీలో కొంచెం ఆలోచిస్తే ఈభయానికి అవకాశమేలేదు. కాలేజివిద్యార్థులు నేర్పినంత చదువు ప్రైవేటు విద్యార్థులు నేరవగలరా అనేది మరొక గొప్ప సందేహం. పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయన శాస్త్రము మొదలగువిషయములకుకాలేజీలో ఎక్కువ అవకాశముండు ననునది నిజమే కాని తక్కిన విషయములలో, ఉహా ప్రపంచంలో ఉగులాడే కాలేజివిద్యార్థికికంటె ప్రత్యక్షంగా ప్రపంచ సమస్యలను ఎదుర్కొను ప్రైవేటు విద్యార్థి మెరుగు. వుత్తరాలు బట్టి పెట్టడం-స్వయంగా అనుభవజ్ఞానం సంపాదించడం- ఇందులో ఏది మంచిది? దానిని గ్రహించడానికి, పై ఇద్దరి విద్యార్థులలో ఎవరికి ఎక్కువ అవకాశమున్నది? విద్యార్థులను విద్యాపారంగతులుగా జేయుటకు మారుగా, దుష్ప్రవర్తనా పరులుగా చేయడానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్న బస్టికంటె పల్లెటూళ్ళు మెరుగు.

రానున్న ఎక్సెన్షను విధానసహాయంతో విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకు చదువాలని చాలమంది బీదవిద్యార్థులు ఉత్సాహ పడుచున్నారు. వీరికేమైనా అవకాశమిస్తారా? డబ్బు లేని వాళ్ళకు చదువు మాత్రము ఎందుకంటారా?

“విద్యాభిమాని”

కమలాక్రి

(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా కాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ. రాయసం వెంకటేశ్వరుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల—ముప్పదేడ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంస్కరలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపచార్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. షెడ్యూలుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, మదరాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ మార్చి 10 తేది గురువారము

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 1. ధాన్యములు, 2. ధాన్యము పవ్వులు, 3. నూనెపవ్వులు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 4. చిల్లరపవ్వులు, 5. ఇసుము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 6. నూలు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 7. కూడి.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 8. లోహములు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 9. వగుళ్లకు తెలము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 10. వగుళ్లకు తెలము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 11. వగుళ్లకు తెలము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 12. వగుళ్లకు తెలము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes items like 13. వగుళ్లకు తెలము.

SALEM DYE-WORKS SYNDICATE Ltd, SALEM.

చాయనూలును తయారు చేయు శాల.

తక్కువవార్జి!

యంత్రపుపని!

గట్టిచాయము!

తమిళనాడులో యిదియే శ్రేష్ఠమైనది.

మాచాయకంపెనీలో అన్ని రకముల (సెంటర్ల) తెల్లనూలును క్రిందివలె వున్న చాయను నీటియొలి సహాయము తోను, యంత్రసహాయముతోను నీటిలో చాయవేయవలసిన మేమును చాయవేయియ్యగలము చాయమిక్కిలి గట్టిగ నుండును ఇండాస్త్రీకో నల్లరచాయ క్రోంచాయ నాపాల్చాయ

బ్లూ పచ్చ పాతకపసుపు నల్లరచాయ పచ్చ పాతకపసుపు అరపసుపు ఎరుపు వయ్యలెట్ బ్రాకో పూర్వీకపు

పెకనిన చాయవేయబడిన అన్ని రకముల నూలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. అలిజలెట్ చాయలో టాక్ ఎరువునూలును, తయారుచేయుచున్నది. మిగిలిన చాయనూలు కావలసినవారు మాదిరి చాయ నూలు పంపిన దాని ప్రకారమే చాయనూలు తయారుచేసి పంపుదుము. 8486 ఏజెంట్లు కావలయును. వివరములకు క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను. మేనేజరు, సేలం డైవర్సు సిండికేట్ లిమిటెడ్, సేలము.

Manager, Salem DYE WORKS SYNDICATE Ltd, Salem

AMRUTANJAN BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT. BOMBAY & MADRAS.

ప్రశ్న

2598

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు రు. 4-0 పి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. మానుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 3-0-0

ఆంధ్రవైష్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2045) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

కావలెను

మా 'ప్యాఫ్' కట్టు మిషన్లు విక్రయించుటకు చెన్నరాజధానియం దండ్రులను ఏజంట్లు. కావలెను. ప్రస్తుత మమ్మలడువానికన్నిటికంటెను చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రాయుడు. బెల్ అండు కో (లిమిటెడ్) 1/186 మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

గురు ప్రసాదము

లభ్యకర్తలందు శేఖర వ్యాఖ్యానము, మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి వ్రాసినది. శేఖర సిద్ధాంతమును సావనచేయు గ్రంథము. పుష్కలభాండగారమును నిమిత్తము మేలుప్రతి. రు. 8-0-0 సాదాప్రతి రు. 5-0-0 పండితులచే సిరపయపడిన విద్యార్థులకు సాదాప్రతి రు. 4-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకం. మూడుప్రతు లొకసారి తీయవారికి పోస్టు ఖర్చులు లేవు చిరునామా. మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి, విజయనగరము.

జిన్నింగు ప్యాకర్

అమకమునకు సిద్ధముగ నున్నది 25 గుర్రముల ఫీల్డింగు శిమిడికలు క్రూడాయిలు యింజను, 7 స్టాటు బ్రుర్రు డబ్బుల్ కోల్లరు కాలిస్ డిన్నలు, అందుకు కావలసిన సాఫ్టింగులు బెర్రులు పుల్లెలు బెల్లింగులు ఖజానీయివి అన్నియు రహురవి కొత్తవాటివలె నున్నవి కావలసినవారు యింకింద యడస్సును వ్రాయకోరదము. 8408

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో

12, తంబు శెట్టిపేడి, యిరిజనీయర్లు-మదరాసు.

ఆటంక పరచుటకు దురుచ్చట ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు దీని నిజమును గ్రహింపుడు.

Regd TradeMark

అమూల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి వంశముపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూరికముగా తయారుచేయబడినవి. తంబూలముతోగాని, విడిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును. 80

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, క్షేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, వలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయుధము వంటిది అనుపాన పత్రముకూడ పంపబడును. కాల్షియేట్, లింగ నయస్సు భేదము లేక అనేక సెల్ రమలనుండి వాడబడి, ప్రశంసింపబడుచున్నది పసిడిడ్డలకు, జాలింపులకు అమృతమువంటిది 250-300 మా. గ్రాముల బాడి 1 కి ధర 0 4 0, పోస్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో సహా 6 కి రు. 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు. 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు: మా కస్తూరికాత్రలవలన గలుగుచున్న అమోఘమైన సుగుణము చూచి బహుదనందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది మోసపోకుండుటకై మా వర్తక గుణులునుచూచి తీయుడు ప్రతివ్యూహికాను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. విషగర్తన పాత్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొప్రైటరు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, వైజనూరు.

గంధర్వపత్రిక

3395

బయస్కొపు, నాటకము, మేళములు, హాస్యము, సంగీతము, కథలు, చతుష్పత్తికళలు, శ్లాఘలు మున్నగు నాగర సమస్యలకు సచిత్రమోసన పత్రిక - సంవత్సరచందా ఒకరూపాయిమాత్రమే! వాయివారు:—గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

ప్రాచీనార్యకథావళి గ్రంథమండలి

పూర్వహైందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహావలోకము అష్టదశపురాణములలోనున్న యుద్ధకథలు మట్టుకు నుజోధముగ వచనములో ప్రకటించుచున్నాము 8388

'భారతకథావళి' ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో తేనివిహడ మూలమునుండి తీసి 28 కథలను సులభతైలిని వ్రాసితిమి సమస్తసీతులను, యుద్ధలును, ధర్మములును గలవు వెల చందాదారులకు 0-8-0 యితరులకు 0-10-0 చందాదార్లకు ప్రవేశరుసుము 0-2-0 రాజోపుగ్రంథరాజముభాగవతకథావళి తయారయిన్నది వలయువారు. కం పి బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాయము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరి అనివ్రాయవలయునుజిల్లా

ఉచితము

ఖిలాఫతు చరిత్ర:—ఇదియొక యపూర్వగ్రంథము ఇం

దు మహమ్మదీయ మతనిర్మాత యగు మహమ్మదువారి గూర్చియు, ఇతీఫాలగూర్చియు, ఖిలాఫతు ఆందోళనముగూర్చియు వ్రాయబడినది దీనికి జనార్డు ఉభయ అలిమికవిగారు చక్కనిపీరికను వ్రాసియున్నారు దేశభక్తులగుతెల్లరును దీనిని జదివి తీవ్రతలను ఆటకాలవిలువగల యాపుస్తకమును బ్రస్తుతచేశపరిసితులబట్టి యుచితముగ నియ్యనిశ్చయింపబడినది. ఈక్రింద సుదాహరింపబడిన చిరునామాకు రెండణా లాభుపెసల విలువగల పోస్టుబిళ్లలను బంపువారికి వైనుదాహరింపబడిన గ్రంథము బుక్కుపోస్టుద్వారా పంపబడును.

సన్నివీను సత్యకేశవరావు,

(ప్ర.డి.) 8409 మెయికోరోడ్డు, విశాఖపట్టణము.

మహాసూర్యావర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము ప్రతివారికి అవసరమయినది. తలతిరుగుట, నోటనిరుగుట, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి పూత, గుండెలోమంట, మొదలగు శత్రువికారమునకు ప్రజ్ఞాయుధము శ్రీ ముక్త్యలరావావారి సంస్థానమున తయారయినది-వెల రు. 1-కి రు. 5/-

ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యల(కృష్ణా).

మదనకామేశ్వరి లేహ్యము

ఒలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము—మేహశయ్య, నిక్కాశ నివర్తన, శుక్లనష్టము, అతిమూత్రము మొదలగువాటిని హరించి యంచి బామును, శిర్షవృద్ధిని, పిండోగ్గత్యై, సంకాశ రుగ్గించును. 2 షెల్లియ చాలునా 20 టెబులుల పెట్టి 1-4-0 పాలకు గంధలేహ్యము—రక్తక్షణ్డిక్రేష్టమునందలి సహమేహము, మేహపాడులు, ముగ్గులు, యితరమహాకోశులు క్షీణింపులు, మొదలగు వాటిని హరించును 4 షెల్లియచాలునా 20 టెబ్లి డబ్బి రు. 1-4-0 ని పి ఖర్చులు వేరు 75 పి కి పి అండుకో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిడేపి, (నెల్లూరుజిల్లా)

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యశారాయశాస్త్రిగారు రచించినది దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రాశ్రీ కట్టవంచి రామలింగారెడ్డి యమ్ పి గారు ప్రశస్తమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు

ఇందు ప్రాచీనసూర్యావర్త సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి ఈమారు 160 మంది పూర్వకపుల ప్రచురణకు లుదాహరింపబడినవి. శ్రీలి మిక్కిలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభివృద్ధినిగూడ జరుపవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మింతకుమున్ను తెలుగులో లేదు రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 360 పుటలు. రెండు సంపుటములు పోస్తేకాక రు. 1-4 0 రెండు కలిపిన రైండు 1-8 0 ఆంధ్రదేశసాహిత్యము, నాటకాదుల లక్షణము 0-8 0

కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,

8170

ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.